Št. 19 (1865) Leto XXXVI
NOVO MESTO četrtek, 9. maja 1985
Cena: 50 din
13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

Foto: Marko Klinc

Mile Klopčič:

TITOVO IME

To, kar nam pod domačim je nasiljem
teptano vero ohranilo živo
in komaj slutenim, še daljnim ciljem
vtrdilo je zvestobo nezmagljivo —

In kar vzbudilo v nas je davne sile,
ki jarmi so stoletni jih mrtvili,
da so roké v pesti se nam sklenile,
ko zemljo so raztrgano delili —

To, da smo z voljo do trpljenja in žrtev
z nasiljem se sprijeli prerojeni,
ko bil je sklep, da bodi rod naš mrtev,
in boj končali smo osvobojeni,

Osvobojeni, da živimo v časti
in da po svoje usodo si krojimo,
da več ne maramo pod silo pasti —
vse to v imenu Tito mi častimo.

Dolenjska načrtno nerazvita?

Z regijskega posveta za Dolenjsko o osnutku dolgoročnega programa razvoja Slovenije za obdobje 1986-2000, v katerem je Dolenjska bela lisa

NOVO MESTO — »Dolenjska je nad tem osnutkom razočarana. Kot da smo se odločili, da bo dolenjska regija ob koncu stoletja manj razvita pokrajina, kamor bodo hodili po gobe in v trgatev, in to po slabi cesti in z guncajočim vlakom. Kaže, kot da se bo Balkan začenjal nekje pri Stični.«

S temi besedami je Miha Hrovatič, direktor novomeškega Zavoda za družbeno planiranje, pričel dolenjsko kritiko osnutka dolgoročnega programa razvoja Slovenije za obdobje 1986-2000 na regijskem posvetu o tej temi, ki ga je ob koncu aprila pripravil medobčinski svet SZDL za Dolenjsko.

Kaj moti štiri dolenjske občine v tem osnutku dolgoročnega programa razvoja? To, da je Dolenjska v njem na mnogih področjih bela lisa. Vrsta kart v analizi razvojnih možnosti se ne pokriva s tistimi v osnutku. Dolenjska je vsa zelo slabo preskrbljena z energijo, toda v osnutku ni niti stvari, ki so celo že v gradnji, medtem ko nadaljnji razvoj sploh ni predviden. Podobno je z infrastrukturo. Za elektrifikacijo je predvidena železnica preko Trebnjega do Sevnice, ne pa tudi preko Novega mesta v Belo krajino. Podobnih primerov je še. Tudi ni nikjer več govor o avtomobilski industriji, ki je za Dolenjsko vendarle zelo pomembna, in še ni jasno, kaj bo z njo. Med petimi industrijskimi panogami, ki so naštete kot prednostne, ni klasične proizvodnje, tekstilne, lesne, ki pa je na Dolenjskem najbolj akumulativna. Poseben problem je prečensko letališče, za katero je predvidena prekategorizacija v višji rang, kar pomeni popolno ohromitev razvoja v tem industrijsko, kmetijsko in demografsko pomembnem območju. Porušiti bi morali celo del že zgrajenih Novolesovih stavb. Ob vsem tem pa je letališče še vedno črna gradnja.

Pojasnila predstavnikov republiške konference SZDL, ki so se udeležili posveta, so samo še okrepila nezadovoljstvo in nelagodje. Slišati je bilo, da so si Dolenjci za vse te pomanjkljivosti krivi sami, poleg tega pa, da je osnutek dolgoročnega programa napoved tistega, kar smo sposobni, ne pa tistega, kar želimo, in da se je treba zavedati, da bo leta 2000 ves svet, pa tudi naš, videti drugače. Vedno naj bi imel prednost dober projekt, ne pa a priori neka gospodarska veja, zato da je slabo, če gospodarstvo išče svoje mesto v tem planu, ne pa v prostoru leta 2000.

Predstavniki dolenjskih občin so glede na sedanjo prakso podvomili, da bi res lahko prodrli z nekim projektom, naj bo še tako dober, če ga ne bo v republiškem razvojnem planu, ki naj bi bil vendar temelj vsega. Menili so, da bi morala biti vsa območja republike pri načrtovanju razvoja vsekakor enako obravnavana.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

● KRŠKO — Pred prazniki je medobčinski svet SZDL sklical regijski posvet o osnutku dolgoročnega načrta Slovenije do leta 2000. Na sestanek je prihitela močna postava iz vseh vrst republiških organov, žal so umanjkali domači razpravljalci. Regija, ki je glede načrtovanja svoj čas veljala za zgled (Zelena knjiga), se je s tem pokazala v kaj slabi luči.

Ukrep družbenega varstva v Kostaku

Niko Žibret, predsednik začasnega vodstva

KRŠKO — Občinski sindikalni svet Krško je v celoti podprl predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki je predlagal sprejem ukrepa družbenega varstva v delovni organizaciji Kostak Krško zaradi ugotovljenih bistvenih motenj v samoupravnih odnosih ter huje oškodovanih družbenih interesov v tem komunalnem stavbnem podjetju. Delegati krške občinske skupščine so na seji zbora združenega dela 25. aprila med drugim sklenili, da odstavijo v.d. direktorja Kostaka Branka Vodopivca, razpustijo delavski svet in v začasni kolegijski organ imenujejo za predsednika Nika Žibreta (podpredsednika IS SO), za člana pa Silvana Mozerja (člana IS SO) in Janeza Kalana (strokovna služba občinske komunalne skupnosti).

Začasni ukrep družbenega varstva je izrečen za eno leto.

OB PRAZNIKIH REPUBLIŠKA PRIZNANJA

LJUBLJANA — Tu so 25. aprila na proslavi 40-letnice ustanovitve enotne zveze sindikatov delavcev in nameščencev Slovenije podelili zlate znake Zveze sindikatov Slovenije za leto 1985. Med dobitniki so: Angelca Jaklič iz Brežic, Ivan Bradač iz Kočevja, Emil Jakše in Staša Vovk iz Novega mesta ter Tovarna pohištva Brežice.

28. aprila pa so na slovesni seji republiške konference SZDL ob 44-letnici ustanovitve OF slovenskega naroda podelili letošnja priznanja OF. Med 29 dobitniki sta tudi Ivan Požek iz Adlešičev in Franc Hribar iz Pijavic pri Tržišču.

ODKRILI PLOŠČO STAVKAM TEKSTILCEV — Na sam praznik dela 1. maj so v kočevski Tekstilani (na sliki) odkrili spominsko ploščo, posvečeno 50-letnici stavk tekstilnih delavcev. Na svečanosti je govoril sekretar predsedstva OK ZK Rudi Orel, ploščo pa je odkril udeleženec stavk pred 50 leti, 80-letni Alojz Višnikar. Nato so delovni ljudje in občani, borci, aktivisti OF, predstavniki domicilnih enot in mladine v sprevodu odkorakali skozi mesto na tovariško srečanje, ki je bilo pri brunarici v Dolgi vasi. (Foto: Primc)

Francka Herga: »Znanje in strokovnost sta izziva za prihajajoče novo tisočletje.«

Na delavski Lisci

LISCA — Lisca je sleherni prvi maj prizorišče proslavljanja občanov sevniške občine. DO osrednje počastitve dneva OF, 1. maja in 40. obletnice osvoboditve je letos peš in z vozili kljub slabšemu vremenu prišlo ne dosti manj obiskovalcev kot prejšnja leta.

Zbranim je spregovorila podpredsednica republiškega sveta Zveze sindikatov Francka Herga. Navedla je vrsto sedanjih težav, od inflacije do visokih cen, in se glasno vprašala, zakaj pri tem več ne stori sindikat. Poudarila je, da mesto za boj proti nepravilnostim ni v klasičnem načinu delovanja te organizacije, temveč (družno s SZDL) v osnovnih celicah naše družbe, v delegacijah in organih upravljanja.

Na Lisci so ob tej priložnosti podelili srebrna priznanja OF (o imenih dvanajstih dobitnikov smo že poročali) in srebrna priznanja sindikatov. Slednja so dobili: športna komisija Lisce, Jože Baumkirhner iz Jugotanina, Marija Hering iz Lisce, Nevenka Vilčnik iz Stillesa in Joža Senica iz izobraževalne skupnosti.

Na proslavi na Lisci so podelili tudi visoka državna odlikovanja: Marjan Gabrič je prejel red dela z zlatim vencem, red dela s srebrnim vencem pa Terezija Kragl, Pavla Milost in Anton Novšak.

V kulturnem delu sporeda so nastopili: sevniška gasilska delavska godba, mešani pevski zbor Lisce, recitatorji osnovne šole Savo Kladnik in Odra mladih.

A. Ž.

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

Z 8. majem, mednarodnim dnevom Rdečega križa, se je v Jugoslaviji pričel tradicionalni teden RK, ki bo trajal do 15. maja. Letos poteka pod nazivom »ladina — sodelovanje, razvoj, mir«, s čimer naj bi vse organizacije RK po svetu primerno obeležile letošnje mednarodno leto mladine. V tem tednu naj bi pri nas predvsem predstavili širšemu krogu ljudi dejavnost RK, v katerega delovnih programih ima prav skrb za otroke in mladino pomembno mesto.

VREME

Ob koncu tedna bo še spremenljivo vreme. Občasno bodo še padavine, predvsem kot plohe.

BERITE DANES!

na 2. strani:
● Fraze namesto resnice

na 3. strani:
● Spet grozi močan napad pršice

na 4. strani:
● Vrtci cenejši kot je kazalo

na 6. strani:
● Ivan in njegova pravica

na 7. strani:
● Doklej učiteljske »žepnine«?

na 8. strani:
● Še: Zlati časi so preteklost

na 9. strani:
● Jedrska, ki ne more biti zavarovana?

na 11. strani:
● Nova kuga se širi po svetu

na 12. strani:
● Deset ur do nedolžnosti

Pomirjajoče, a še vprašanja

Člani republiške komisije za koordinacijo dela pri reševanju Krupe v Stranski vasi odgovarjali na vprašanja tamkajšnjih prebivalcev

STRANSKA VAS — Konec aprila je imela komisija za koordinacijo strokovnega dela pri reševanju problematike onesnaženosti Krupe, ki jo je imenoval republiški izvršni svet, v Črnomlju svojo 10. redno sejo. V Stranski vasi pa so se člani komisije sestali s krajani šestih ogroženih vasi ob Krupi ter odgovarjali na vprašanja vaščanov.

Odgovori so bili glede na to, kar so doslej prebivalci vedeli in slišali o PCB, s katerimi je zastrupljena Krupa, pomirjajoči. Zato ni čudno, da so vaščani zahtevali, naj odstranijo opozorilne table ob Lahinji in Krupi in iz slednje napeljejo vodovod.

Vendar je mag. Svetozar Polič pojasnil, da bodo table stale, dokler ne bodo končane vse analize, mag. Albin Pečavar pa, da je voda problematična, neuporabna in da je sreča v nesreči, da ni prišlo do zastrupitev. Vaščani so pripomnili, da do katastrofe, kakršna je danes, gotovo ne bi prišlo, če bi ukrepali leta 1976, ko je proizvajalec PCB obvestil semiško Iskro, da EGS pripravlja prepoved o uporabi PCB. Nemalo pa so bili ljudje presenečeni, ko so od Toneta Poljšaka zvedeli, da so že med 6-letnim raziskovanjem Krupe odkrili, da voda tudi biološko ni čista in torej ni pitna zaradi prevelike količine pesticidov, umetnih gnojil in gnojnice in bi jo morali, preden bi stekla po vodovodnih ceveh (če v njej ne bi bilo PCB), čistiti z dokaj preprostimi čistilnimi napravami. Kako to, da tega ni nihče povedal skoraj 300 ljudem ob Krupi, ki so to vodo pili, ostaja še vedno vprašanje.

Na vprašanje, kaj je s preiskavo zemlje in ozračja, je dr. Dušan Mis povedal, da je bila utemeljena domneva, da se je PCB širil tudi po zraku, kajti na smetiščih so odpadke piralena, ki vsebuje PCB, sežigali. »Vendar so preiskave zraka v Iskri in njeni okolici, ko so v tovarni še uporabljali PCB, pokazale, da ta snov sicer je v zraku, a ne v vznemirjajočih količi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

● V semiški Iskri je po 1. februarju, ko so prenehali uporabljati PCB, ostalo še nekaj ton čistega piralena. Ker v Jugoslaviji še vedno ni prepovedi o uporabi te snovi in tovrstna proizvodnja še vedno teče v dveh krajih v naši državi, so se v Semiču odločili, da ga odprodajo tovarni v Beogradu. Sicer pa je že pripravljen osnutek novega pravilnika o nevarnih snoveh, v katerem so predlogi za zvezni pravilnik in kjer je zapisano, naj PCB uvrstijo med nevarne snovi.

BREZ ZATISKANJA OČI!

S tiskovno konferenco o ekološkem genocidu ob primeru Krupe v Beli krajini, ki sta jo konec aprila v Ljubljani sklicala dr. Rudi Rizman in dr. Vladimir Dedijer, predsednik Russellovega razsodišča, so hoteli znova opozoriti na premalo radikalno reševanje tega problema. Kljub temu da so PCB odkrili v reki junija 1983, doslej niso odstranili iz odlagališč v naravi niti enega kondenzatorja, ki vsebuje to strupeno snov. Slišati je bilo očitke, da s Krupo pretiravajo. Razumljivo, ko pa javnosti ni bilo na razpolago dovolj podatkov, ko so se odgovorni obnašali, kot da javnost ni dovolj zrela za to, da bi zvedela rezultate analiz. Če bi ljudje pravočasno zvedeli za te podatke, se šoku ob vesti, da je reka, iz katere naj bi napeljali vodovod, zastrupljena, ne bi pridružila še panična ugibanja o njihovi usodi. Ne nazadnje gre tudi za to, da se podobne napake ne bi več ponavljale in da se te, ki so bile očitno storjene, čim prej odpravijo. Nesprejemljivo je namreč sprijaznjenje z usodo, češ tudi drugje po svetu uživajo zastrupljeno hrano, saj je PCB prisoten že povsod v organizmu, kot je bilo na tiskovni konferenci slišati iz ust predsednika SEPO (skupine za oceno posegov v okolje) pri Inštitutu Jožef Stefan.

Zatiskanje oči pred dejstvi in izmikanje odgovornosti, ki sta tako značilni pri obravnavanju problema Krupe, nikakor ne obeta tistih učinkovitih posegov, ki bi bili potrebni za reševanje te reke in našega okolja nasploh.

M. BEZEK

Z NAGLJI NA JAVOROVICO — Pred spominsko vežo, kjer so pokopani borci IV. bataljona Cankarjeve brigade, ki so na tem mestu 16. marca 1944 bili svoj zadnji boj, se je 1. maja na spominski slovesnosti zbralo skoraj 1500 obiskovalcev. Med njimi je bilo tudi 11 preživelih borcev, očividcev tragedije na Javorovici (na sliki v ospredju), svojci padlih ter številni prebivalci Šentjernejske doline, ki so si ta dan izbrali za svoj krajevni praznik. Med njimi je bilo tudi 255 udeležencev pohoda iz Šentjerneja in Kostanjevice. Zbrani množici je o današnjem političnem in gospodarskem trenutku, o praznovanju 1. maja in o dogodkih na Javorovici spregovoril podpredsednik občinskega sindikalnega sveta Marjan Somrak, kulturni program pa so pripravili pionirji in mladina šentjernejske osnovne šole, pevski zbor »Bratov Pirkovič« in pihalni orkester iz Šentjerneja. (Foto: Janez Pavlin)

ŽRTVE NISO POZABLJENE — Pred spominsko ploščo zverinsko umorjenemu aktivu Skoj je bila spominska slovesnost, ki so se je udeležili predstavniki DPO občine, krajani in pionirji. Slavnostni govornik je bil Jože Škufca, kulturni program pa so pripravili pionirji in KUD Žužemberk ter Šentjernejski oktet. (Foto: J. Pavlin)

VABILO BORCEM

Vabimo vse borce 15. udarne divizije NOVJ (Cenkarjeva, Gubčeva, 12. SNOUB, 15. SNOUB, I. artilerijska brigada in brigada Fantanot, ter jurišni bataljon 15. divizije in avstrijski bataljon) na osrednjo proslavo 40-letnice osvoboditve Dolenjske, ki bo v soboto, 18. maja v Novem mestu.

Zbor borcev je na zbornem mestu pri hotelu Kandija v Novem mestu, in sicer ob 10. uri dopoldne.

Skupnost borcev 15. udarne divizije NOVJ

V spomin žužemberških žrtev

Na pragu svobode je ugasnilo 31 mladih življenj — Na spominski slovesnosti pred dnevom OF je govoril Jože Škufca — Spomini Anice Zalašček

ŽUŽEMBERK — Prebivalci tega kraja so se v petek, 26. aprila, na predvečer praznika OF, s spominsko slovesnostjo poklonili 31 žrtvam, ki so jih domobranci zverinsko poklali na pragu svobode.

Žužemberk je zadnje štiri mesece vojne pod domobranci doživljal najhujše trenutke v svoji zgodovini. Tega so se ljudje dodobra zavedli šele prve dni svobode, ko so zaman čakali na svojce, da se bodo vrnili na domove. Zla slutnja se je potrdila. Pravo prizorišče smrti so našli v nekdanjih strelskih jarkih na Šuštarjevem vrtu. Komajda so žrtve pokopali, že so odkrili novo grobišče v bližini Moršč pri Cviblju. Tako je v dnevih, ko so po vsej domovini že nestrpno pričakovali konec vojne, padlo brez strela pod noži, krampi, koli in lopatami 31 nedolžnih Žužemberčanov, med katerimi je bil celotni skojevski aktiv, matere in očetje partizanskih družin in 9-letni Jurček Lasnik, ki so ga pred smrtjo skupaj z materjo zverinsko mučili.

Anica Zalašček: »Na Rupnikov proces v Ljubljano sem nesla pleten bič, s katerim so domobranci do smrti pretepali svoje žrtve.«

Anica Zalašček, mati zverinsko umorjene hčerke Anice, je sodelovala pri iskanju in izkopu žrtev. »Bilo je nekaj strašnega. Na moriščih, kjer smo našli iznakaženo truplo moje hčerke, sem se onesvestila. Žrtve so ležale druga na drugi. Še najbolj je bila razbita Hotkova najmlajša hči. Ta je po vsej verjetnosti vpila, ko je morala gledati, kako ji morijo mater, očeta in sestri.« Tako se danes, ko mineva 40-let od pokola mladih žužemberških deklet in partizanskih simpatizerjev, spominja 79-letna Ana Zalašček. O domobranskih zločinih je po vojni pričala tudi na Rupnikovem procesu v Ljubljani. Tja je nesla pokazat tudi pleten bič, ki so ga domobranci po končanem dejanju položili k žrtvam, pokazala pa je tudi kito zlatosvilenih las svoje hčerke, ki jih skrbno hrani še danes.

J. PAVLIN

Novi pomnik revolucije

Na Malem vrhu so odkrili spominsko obeležje, kjer so se urili prvi dolenjski partizani

GOR. GLOBODOL — Za praznik OF 27. april je bila v Gornjem Globodolu nad Mirno pečjo slovesnost, kakršne kraj še ni doživel. Skupnost borcev I. dolenjskega bataljona je na hiši št. 41 odkrila ploščo v spomin na januarske dni leta 1942, ko so se v neposredni bližini zadrževali domala vsi dolenjski partizani in se usposabljali za boj.

Slavnostni govornik prvoborec Jože Saje—Iztok je obujal spomine na doživetja v Lavrinškovi kajži, ki je ni več, nudila pa je odlično in nepozabno zavetje prvim partizanom, ki so prišli iz najrazličnejših dolenjskih krajev od Šentjerneja do Straže. Govornik se je s toplimi besedami spomnil ljudi, ki so takrat partizanom pomagali. Omenil je predvsem vso Jarčevo družino, Koneilijeve z Ostrega vrha, Zupančičeva zakonca s Frate in še mnoge druge, ki jih borci niti po 43 letih niso pozabili.

Spominsko ploščo je v imenu krajevne skupnosti Mirna peč prevzela Tonča Hočevar, v nadaljnje varstvo in oskrbo pa so jo dobili gasilci iz Globodola.

V GORNJEM GLOBODOLU NA MALEM VRHU so se 27 aprila ob odkritju spominske plošče zbrali borci, mladina ter krajani bližnjih zaselkov in s prvoborci vred podoživljali prve začetke oborožene vstaje na Dolenjskem. (Foto: R. Bačer)

ŠTAFETA POBRATENIH — 27. aprila je prvič tekla po kočevski občini tudi štafeta iz pobratene slovenske občine Dolina pri Trstu v Italiji. Ustavila se je v Dragi, Osilnici, Fari, Livoldu, Kočevju in Stari cerkvi. Povsod je bila zelo lepo sprejeta, saj je potovala pod geslom »Mir — svoboda — sožitje«, kar je gotovo želja vseh delovnih in poštenih ljudi na obeh straneh meje in tudi po vsem svetu. Na fotografiji: sprejem štafete v Stari cerkvi. (Foto: Primc)

Uskladili želje in potrebe

»Posavsko-dolenjska zanka« že čez dve leti? — 6 milijard za naložbe na območju Dolenjske in Posavja

KRŠKO — Občinska energetska skupnost za Dolenjsko in Posavje je lani ustvarjalno sodelovala pri oblikovanju slovenskih planskih listin o izgradnji visokonapetostnih elektroenergetskih objektov. Izgradnja napajalnih 110 kV daljnovodov in stikališč Trbovlje — Sevnica — Brestanica — Krško — Novo mesto — Trebnje je skrajno nujna in zdaj ni več zgolj želja Dolenjcev in Posavcev.

»Prvotno na poldrugo milijardo ocenjeni objekti veljajo zdaj že 6 milijard dinarjev in v slovenskem planu so zagotovljena sredstva. Na opravljeno delo smo lahko ponosni,« je dejal Niko Kurent, predsednik občinske energetske skupnosti za Dolenjsko in Posavje na zasedanju skupščine te skupnosti v Krškem.

Lani je v obeh regijah, za kateri je značilno sedanje zelo nezanesljivo napajanje po starem, lesenem 110 kV daljnovodu Brestanica — Laško, potekala široka akcija podpisovanja samoupravnih sporazumov za premostitveno financiranje trenutno manjkajočih sredstev za načrtovano »posavsko-dolenjsko zanko« iz RTP Trbovlje Večji odjemalci energije ter banke in zavarovalnici v Novem mestu in Krškem, pa tudi JLA so zagotovili pomemben delež za izboljšanje elektroenergetske oskrbe. Občinski izvršni sveti naj bi pobarali še tiste, ki so »pozabili« na sporazum.

Občinska energetska skupnost se zavzema za smotrno oskrbo s toplotno energijo, predvsem večjih mest, kot sta Novo mesto in Krško. Strokovnjaki so z raziskovalno skupnostjo energetike pripravili študije, po katerih naj bi še večjo veljavo dali oskrbi s premogom. Skupnost je zato zelo zainteresirana za povečanje izkopa premoga v Kanižarici in na Senovem ter za odprtje rudnika Globoko. V obeh regijah pa ponovno proučujejo možnosti oskrbe s plinom.

P. PERC

● Delegati so menili, naj bi tudi gozdarje vključili v energetsko bilanco, kajti GG že opuščajo proizvodnjo drv, vprašanje pa je, če bi potrošniki prenesli le dražje energetske vire. Elektro Krško in Novo mesto lani zaradi pomanjkanja raznega reprodukcijskega materiala ter zavoljo birokratskih postopkov pri pridobivanju lokacijskih in gradbenih dovoljenj nista v celoti uresničila načrta naložb. Za sekretarja skupnosti so imenovali Adama Vahčiča iz Krškega.

Pomirjajoče, a še vprašanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

nah. S tem ko so februarja v Iskri prenehali uporabljati piralen, domnevamo, je zračni prenos PCB iz tovarne prenehal in v programu nimamo več raziskav zraka. Zemljišča pa bomo še pregledali, in sicer v okolici tovarne in v vaseh,« je dejal dr. Mis. Mihelčičeva, ki živi tik ob Krupi, pa je predlagala, da bi tudi tam izmerili kvaliteto zraka, zlasti še, ker teh meritev v kanjonu doslej še ni bilo in ker, zlasti ko voda narašča in upada, močno zaudarja po piralenu.

Dr. Metka Hiti-Macarol je povedala, da so marčevske preiskave živil pokazale, da je močno padla količina PCB v mleku in je pod dovoljeno mejo, v jajcih in kokoših pa je maksimalna koncentracija te snovi le še malo prekoračena, kar je razumljivo, saj so skoraj v vseh gospodinjstvih perutnino zamenjali. Glede na zadnje rezultate bi po besedah Macarolove lahko dovolili uživanje teh živil, vendar bodo raje prej vzeli še en povprečni vzorec, medtem ko koncentracija PCB v rastlinah ni zaskrbljujoča. Zato pa je prebivalce toliko bolj zanimalo, zakaj so vedno tako velike količine PCB v krvi in tkivu ljudi, če teh snovi v zraku in hrani skoraj ni in so vnosne količine majhne.

Dr. Samo Modic je pojasnil: »PCB so topni v maščobah, kjer se kopičijo, iz telesa pa se počasi izločajo z vodo, blatom in materinim mlekom. Pri ljudeh, ki so 5 let ali več uživali PCB, bi se v dveh letih količina te snovi v telesu zmanjšala na polovico, če bi uživali hrano brez PCB. Ker pa takšne hrane ni več, je tudi izločanje manjše.« Sicer pa je povedal, da so pregledali 21 ljudi, ki so v Iskri neposredno delali s PCB, 13 ljudi iz doline Krupe, vse nosečnice in otroke ter slučajno izbrane ljudi, tako da so jih od konca novembra do konca marca pregledali 106, pri vseh ostalih pa so vzeli vzorce.

Pri vseh so odkrili povečano vsebnost PCB v krvi, ne pa kroničnih in akutnih okvar. »Pri dveh ali treh delavcih Iskre obstaja sum, da so znaki na jetrih in kožne okvare posledice delovanja PCB, pri ostalih pa jih ima 8 dermatitis (vnetje kože), eden verjetno zaradi PCB,« je dejal Modic.

Dr. Kržišnik je povedal, da so od 30 otrok in mladostnikov pri petih odkrili kožne spremembe, vendar so bile pri treh, ki so se odzvali ponovnemu pregledu, preiskave s piralenom negativne. Pet ali šest otrok pa ima višje vrednosti jetrnih encimov v krvi. Dr. Modic je še dodal, da je vznemirjenost zaradi potomstva, vsaj glede tega, kar doslej svetovna znanost ve, nepotrebna. V 200 različnih tujih literaturah namreč niso odkrili primera, da bi se zaradi PCB zanesljivo rojevali spački, pač pa so pri miših in drugih živalih ugotovili domnevne mutagene učinke.

Eno od vaščank je zato zanimalo ali je PCB sploh strup. Dr. Modic je pojasnil, da je PCB snov, ki je zdravju škodljiva, torej je strup. Vendar ga zato, ker so za zastrupitev potrebne večje [illegible] uništevamo med manjše strupe. Lahko ima človek tudi stokrat večjo vsebnost PCB kot ljudje v drugih krajih, a še ni zastrupljen. Smrtno nevarnih za človeka pa je do 10 gramov PCB na kilogram telesne teže.

Na vprašanje o deponiji odpadnega piralena v divjih odlagališčih te snovi so strokovnjaki odgovorili, da je sanacije potrebna le deponija ob Iskri, druge pa zaradi razpršene koncentracije PCB ne. Z gradbenimi deli pri deponiji, ki jo bodo zgradili kar pri Iskri, bodo začeli julija, saj menijo, da bo to trajna rešitev za 8 tisoč m³ odpadnega materiala ob tovarni.

MIRJAM BEZEK

● Jože Mrzljak, predsednik črnomaljskega izvršnega sveta, je na sestanku povedal, da se morajo za vodovod, ki bo letos stekel v vasi ob Krupi, zahvaliti tudi republiki, ki je del sredstev, sicer predvidenih za druga dela, namenila za gradnjo tega vodovoda.

Stara cerkev je slavila

Gasilcem nov avtomobil

STARA CERKEV — V spomin na zbor aktivistov OF na Pugledu je krajevna skupnost Stara cerkev pri Kočevju 27. aprila slavila svoj krajevni praznik. Na svečanosti so najprej sprejeli štafeto iz pobratene občine Dolina pri Trstu, ki je letos prvič obiskala tudi kočevsko občino, potekala pa je pod geslom »Mir—svoboda—sožitje«. Na svečanosti je govoril podpredsednik OK SZDL Peter Šobar, v kulturnem programu pa so nastopili delavska godba iz Kočevja, nonet »Rog« iz Željn, mladinska folklorna skupina iz Željn, plesna skupina iz Kočevja, učenci in mladina iz Stare cerkve in maržoretke iz Kočevja.

Ob tej priložnosti so slavili tudi gasilci iz Stare cerkve, katerih društvo je bilo ustanovljeno že leta 1882. Dobili so nov gasilski avto, vreden blizu 3,5 milijona dinarjev. Poveljniku GD sta izročila ključe predsednik občinske gasilske zveze Pavle Pogorelc in boter avtomobila, direktor Opreme Kočevje Alojz Eržen. Avto in njegovo opremo so gasilci takoj preizkusili.

Krajevna organizacija Rdečega križa je ob tej priložnosti podelila znake preko 60 krvodajalcem, ki so darovali kri 5-, 10-, 15-, 20-, 25- ali 30-krat. Priznanji sta prejeli tudi aktivistki RK Sanda Čilenšek in Vera Košir, javno pa je bila izražena zahvala Francu Kiselaku, ki je daroval kri že 65-krat.

J. P.

REVIJA VOJNIH FILMOV

NOVO MESTO — Danes, 9. maja, se v novomeškem Domu JLA zaključuje revija vojnih filmov, ki so jo pripravili v počastitev 40-letnice zmage nad fašizmom. V času od 1. do 9. maja so v kinodvorani Doma JLA vrteli filme Sutjeska, Komunisti Jugoslavije, Užiška republika, Vrhovi Zelengore in Neretva. V ponedeljek sta bila gosta večera B. Frajt in B. Buzančić, danes pa se bo z gledalci filma ob 19. uri pogovarjal F. Šovagović.

NAŠA ANKETA

Fraze namesto resnice?

Prenekateremu človeku, ki ima vsaj majčkeno čuta za lepo domačo slovensko besedo in navado, da bobu reče bob ter da vsako stvar imenuje z za to poznanim in uveljavljenim izrazom, pa če je prijetna ali ne, se lasje kar ježijo, ko bere ali posluša govore, razlage, pojasnjevanja bolj ali manj pomembnih ljudi na različnih ravneh o različnih stvareh. Kajti naš jezik smo v vsakdanji, predvsem politični, a tudi drugi rabi kar precej spridili. Gotovo se bo našel med politiki, gospodarstveniki in drugimi pomembnimi osebami kdo, ki se s tako izjavo ne bo strinjal. Težje pa bo takega verjetno najti med slavisti in med tistimi v začetku omenjenimi. Kajti večina ljudi meni — to kažejo tudi odgovori v naši današnji anketi — da takšno, predvsem politično izrazoslovje ni v redu, da večinoma služi za olepševanje dejanskega stanja, prikrivanje resnice itd.

ANTON TROHA, ravnatelj viniške osnovne šole: »Mnogi izrazi, ki jih danes vse večkrat slišimo, niso ustrezni, saj imamo za vse v slovenščini lepe, domače izraze. Ljudem, ki jih uporabljajo, primanjkuje znanja o slovenskem jeziku. Naučijo se nekaj fraz, s katerimi komunicirajo, marsikdaj pa z njimi olepšujejo dejansko stanje, kot na primer odtujevanje lastnine, izsiljeni sestanek, ko pa vemo, da je to kraja pa stavka. Zdi se mi, da se nekdo boji reči bobu bob, zato frazira.«

FRANCE GRIVEC, Riko Ribnica: »Če mi kruli v želodcu, vem, da sem lačen in bom še naprej, pa če bi hotel to povedati s še tako lepimi besedami. Stvari in dejstva se z novimi poimenovanji ne spremenijo. Na TV npr. veliko leporečimo okoli naše krize, na Zahodu pa krizi preprosto rečejo kriza.«

NADA KOVAČIČ, predmetna učiteljica slovenskega jezika iz Kočevja: »Slovenski jezik je lep in bogat. Tudi politični jezik bi moral biti tak, da bi ga vsi razumeli. Za skoraj vse politične fraze so lepi slovenski izrazi. Fraze uporabljajo tisti, ki hočejo kaj prikriti ali zavajati ljudi. Pri politikih me moti tudi, da govore v dolgih stavkih in nejasnih stavčnih zvezah.«

JOŽE MARKIČ, upokojenec z Mirne: »Takšno govorjenje zamegljuje stvari. Če bi vse pojave in ljudi imenovali s pravimi besedami, bi se tudi lažje ognili napakam. Sicer pa slabosti pri nas še nekako zaznamo, čeprav jih ne imenujemo vedno s pravimi besedami. Težje je, ko gre za ljudi, ki napake delajo. Teh ponavadi ne imenujemo. Po mojem bi morali tatu reči tat, sploh pa bi morali že preiti od besed k dejanjem in ukrepati.«

VIKTOR MATJAŠIČ iz Metlike: »Jaz mislim, da se za temi nerazumljivimi in zavitimi besedami, ki jih kar naprej poslušamo po radiu, TV in beremo po časopisih, nekdo skriva, nekdo tak, ki mu ni do tega, da bi ga ljudje razumeli. Pa to sprenevedanje: tatu je treba kaznovati, tistega, ki je odtujil družbeno premoženje, pa ni nujno!? V prejšnjih tovarnah se je vedelo, kdo je delavec in kdo direktor, v sedanjih delovnih organizacijah pa so vsi delavci in se tudi odgovornost porazdeli, če kaj zaškriplje. Celega kolektiva pa ne moreš kaznovati ali kar zapreti.«

GVIDO HREN, pleskarski mojster iz Novega mesta: »Lepega besedovanja smo od naših gospodarstvenikov in politikov vajeni, vemo pam, da se tudi za lepimi besedami lahko skrivajo grde stvari. Uporaba tujk in fraz namesto lepih slovenskih besed pa ne spremeni stanja, v katerem smo. Nekatere od teh besed smo si izmislili samo zato, da z njimi skrivamo dejstvo, da smo v preteklosti slabo gospodarili in porabili več, kot smo naredili. Če bi vsi in dobro delali, mnoge besede ne bi bile potrebne.«

FRANC ZUPANČIČ, delavec v Tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj, Krško: »S temi izrazi smo začeli pretiravati. Kot da hočemo omiliti stvari in se mogoče včasih bojimo povedati resnico! S prijatelji se včasih pošalimo, da bomo krajam kmalu rekli, da si je nekdo sposodil določeno stvar za nedoločen čas. Revež nekaj ukrade in je lopov, tat, tistemu, ki si standarda ni mogel ustvariti z eno ali dvema plačama, pa pravimo, da je zaslužil.«

EMIL RUPNIK iz Lukovca: »Delegatsko gradivo in podobno je dostikrat zavito v tujke in nasploh težko razumljiv jezik. Ne bi sicer rekel, da sestavljalci to delajo namerno, da bi nam s tem radi kaj podtaknili, verjetno le ne morejo iz svoje kože. Pri pisanju bi se morali zavedati, da smo delegati različni ljudje in da dostikrat česa ob še tolikšni dobri volji ne razumeš.«

BRANKO CVETKOVIĆ, pomočnik vodje komerciale pri Slovinu v Brežicah: »Menim, da bomo morali v pogovorni jezik postopoma vnesti tudi izraze, ki jih uporabljamo v zakonih, samoupravnih in drugih aktih. Vsak tak prehod je težak, zato se moramo potruditi, da nas bodo ljudje razumeli. Nikakor pa nisem za uporabo takšnih izrazov, ki stvari olepšujejo ali celo prikrivajo resnico. Kadar imajo besede dvojni pomen, smo jih dolžni pojasniti.«

kmetijstvo

PREPREČIMO ONESNAŽEVANJE KOLPE!

DOL PRI KOČEVJU — Zadnja leta se premalo odločno upiramo onesnaževanju Kolpe. V neposredni bližini reke z veljavnimi dovoljenji dovoljujemo gradnjo objektov, ki onesnažujejo reko in njene pritoke. V Kolpo odteka gnojnica in druge odpadne vode zaradi neurejenih greznic. Premalo je bilo storjenega za sanacijo obstoječega stanja. Dogovori in sporazumi, ki so bili v zvezi s tem sprejeti na medobčinski ravni, se ne izvajajo, kot tudi ne predpisi s tega področja in stališča slovenske skupščine iz leta 1977. Prebivalci te doline, ki si želijo čistega okolja in vode, se odločno zavzemajo, da bi pristojne službe storile vse, da preprečimo nadaljnje onesnaževanje Kolpe s pritoki. V. D.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — V ponedeljek po praznikih novomeška tržnica ni bila posebno založena. Cena mehki solati je vendarle zdrknila vsaj na 200 din za kilogram, solata kristalka je bila za 100 din dražja. Jajca so tudi tokrat veljala 20 din, kumare so prodajali po 350 din, jabolka po 100 din, prvi paradižniki pa so letos kar po 600 din kilogram. Obrtniški del tržnice je bil dobro založen, zaradi slabega vremena pa okrog stojnic na prostem ni bilo niti radovednežev.

Sejmišča

NOVO MESTO — Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 150 prašičev, starih 7 do 10 tednov, in 147 prašičev, starih 10 do 12 tednov. Lastnika je menjalo skupaj 136 živali. Mlajše so bile po 7.000 do 9.000 din, starejše pa po 9.000 do 12.000 din. Kmetje so prignali tudi 17 glav goveje živine, prodali so jih 14. Kilogram žive teže vola je veljal 190 do 200 din, krave pa 140 do 150 din.

BREŽICE — Na sobotni sejem so rejci pripeljali 415 prašičev, starih do 3 mesece. Prodali so jih 321. Kilogram žive teže je bilo treba plačati po 360 din.

Visoke obresti krčijo naložbe

V zasebnem kmetijstvu novomeške občine je zaradi visokih obresti kar 70 odst. manj naložb — Tudi poraba gnojil je za tretjino manjša

NOVO MESTO — Zbora združenega dela in krajevnih skupnosti sta konec aprila po dveh letih spet obravnavala celotno kmetijsko problematiko.

Kljub ugodnim naravnim danostim v srednjeročnem obdobju, ki se letos izteka, ni bilo mogoče dohiteti zamujenega v prejšnjih letih, čeravno je bilo kmetijstvo zdaj uvrščeno med prednostne dejavnosti. Napredka pa v zadnjih petih letih nikakor ni moč zanikati, saj je na primer proizvodnja pšenice porasla za 80 odst. Dejstvo je, da odkup mleka stalno raste, da so začeli intenzivno usposabljati slaba zemljišča da je kmetijskopospeševalna služba zelo napredovala, itd.

V preteklem letu so kmetijci v glavnem uresničili naloge iz občinske resolucije, gospodarjenje pa se v tej panogi še zaostruje. Poraba umetnih gnojil se je zaradi visokih cen v zadnjem času zmanjšala za več kot 30 odst., medtem ko je pri kmetih zaradi visokih obresti na posojila kar 70 odst. naložb manj.

● V razpravi je eden delegatov povedal, da je zadruga na Draškovcu gradila hleve za 400 glav živine, zdaj jih podirajo, oziroma preurejajo v skladišča, v katerih shranjujejo živila. Ljudje menijo, da ta skladišča niso sanitarno neoporečna, zato so v skupščini zahtevali odgovor. Na prihodnjem zasedanju bodo morale pristojne službe o tem poročati.

Intervencijski sklad za kmetijstvo je v zadnjih petih letih odigral svojo vlogo, preko 205 milijonov dinarjev, dodeljenih za pospeševanje kmetijstva, se v praksi zelo pozna. Delegati so razpravljali še o predlogu sprememb v kmetijski zakonodaji. Menili so, da bi morali v zakonu o kmetijskih zemljiščih zaostriti status kmeta, v republiki naj bi poenotili vrednotenje zemljišč in določil, ki zadevajo zaščitene kmetije. V splošnem pa so menili, da spreminjanje kmetijskih zakonov ni potrebno glede temeljnih izhodišč, ampak zaradi poenostavitve in v prid gospodarnejšemu ravnanju z zemljišči.

R. B.

VEČ KOT 20000 PARCEL

NOVO MESTO — Vinogradniška proizvodnja je v novomeški občini hudo razdrobljena, saj je v evidenci kar 1.427 vinogradov na več kot 20.000 parcelah. Samo 40 odst. vinogradov pa je zasejanih z žlahtno trto, vsi ostali so mešani nasadi in samorodnica. V registru tržnih proizvajalcev vina jih je v občini vpisanih sicer 404, pridelajo pa od 320 do 500.000 litrov vina. Ta količina je glede na površine vinogradov zelo majhna, kar dokazuje, da bi lahko z obnovo vinogradov in sodobnim načinom pridelovanja nudili tržišču mnogo več, vinogradnikom pa večji zaslužek. Dosedanja nezainteresiranost družbenega sektorja za vinogradniško proizvodnjo ima nemalo zaslug za stanje, kakršno je. V prihodnjih letih je predvidena znatno večja družbena skrb izboljšanju vinogradništva; predvsem pa nameravajo preusmeriti celotno tržno proizvodnjo v odkup grozdja.

Štih o kmetijstvu

Povojna agrarna reforma, ki je omejila zemljiško posest na 10 hektarjev, je bila v tehnološkem pogledu popolnoma konservativna, saj nosilci agrarne reforme niso mislili naprej, na traktorje in druge stroje, marveč le na konja, na ročno delo kmeta in na hlapce in dninarje iz predvojnih časov. Tako imenovani realni socializem je v krizi zato, ker je kmet izločen iz družbe. Industrijska družba brez kmeta je revna družba oziroma družba hudega pomanjkanja. Potemtakem moramo iskati novo pot v prihodnost, ki bo sinteza zdravega kmečkega posestva v mogočni zadružni povezavi, zdravega industrijskega podjetja in ustvarjalnega intelektualnega segmenta družbe. Svet gre kajpak naprej, zato moja misel ne obnavlja preteklosti, ki je pač ni mogoče obnoviti, marveč poskuša najti v okviru demokratične socialistične družbe ustvarjalno sintezo med agrarnim in industrijskim produkcijskim sistemom, oba pa morata plemeniti moderna znanost in sodobna kultura.

(Iz intervjuja z Bojanom Štihom v prvomajski prilogi Kmečkega glasu)

ŠE PRI ŽIVILIH SE POZNA

NOVO MESTO — Trgovci ugotavljajo, da je v letošnjih prvih treh mesecih precej manjše povpraševanje po raznih izdelkih, manjša kupna moč pa se pozna celo pri nekaterih živilih. Ljudje kupujejo manj mesa in mesnih izdelkov, manj brezalkoholnih in tudi alkoholnih pijač. Manj povpraševanja je za belo tehniko, tekstil, pohištvo in gradbeni material. Kljub temu da so nekatere trgovine dodatno znižale cene, blago ni šlo tako v promet kot v prvem trimesečju leta 1984. Vse to so konkretni dokazi o realnem padcu standarda, kljub temu da osebni dohodki povsod naraščajo.

Še ena klofuta za kmeta

Šteti bakterije in pisati odločbe je premalo

V uvodniku Gospodarskega vestnika piše Ilija Bregar nekako takole: Ker je trenutno pri nas mleka preveč, so se mlekarji domislili salomonske rešitve: na kmete so poslali kontrolorje in s pomočjo inšpekcijskih ter pospeševalnih služb začeli pisati odločbe o prepovedi oddaje mleka za 14 dni. Pač ni težko ugotoviti, da je mleko oporečno, da ima v sebi preveč bakterij. Na območju KZ Stična je dve tretjini pridelovalcev mleka dobilo take odločbe...

Pa smo tam. »Linija najmanjšega odpora« se uveljavlja tudi pri mleku: namesto da bi po strokovni plati naredili vse, da bi kmetje pridobivali kar najboljše mleko, se tudi na tem področju zatekamo k administrativnim rešitvam, k prepovedim, ker je tako manj naporno. Kako pa bo to vplivalo na razvoj živinoreje in mlekarstva v prihodnosti, očitno nikogar preveč ne skrbi.

Ker se bližajo poletni meseci, ko bo mleko še bolj izpostavljeno nevarnostim, naj obnovimo nekaj osnovnih pravil za izboljšanje kakovosti. Rejec mora v svojem interesu narediti vse, da bo mleko pridobljeno kar najbolj higiensko. Nujna je čistoča, pravilna molža, vestno vzdrževanje opreme, obvezno hlajenje, o čemer je treba pridelovalce strokovno poučiti in jim pomagati. Samo šteti mikroorganizme v mililitru mleka in oporečno mleko zavrniti, to gotovo ni pravo pospeševalno delo.

Namen kontrole mleka je jasen in pravilnik strog, kar je pravilno. Dovoljuje samo določeno število bakterij kontaminentov v mililitru mleka, saj je čistoča mleka eden od pogojev tudi za njegovo obstojnost. Pravilnik določa tudi, koliko časa mora ostati vzorec mleka nerazbarvan, če ga preizkusimo z metilenskim modrilom. Stroka ima vse možnosti, da loči zrnje od plev. Mlekarna na podlagi njenih ugotovitev lahko loči dobro od slabega mleka in ga tako tudi plača. To je pot za izboljšanje kakovosti, ne pa prepovedi z odločbami, za katerimi pravzaprav tičijo drugi vzroki.

M. LEGAN

NA ODKUP LE NEOPOREČNO MLEKO

SEVNICA — S prihodom toplejših dni se porajajo stare skrbi s čistočo pri mleku. Mlekarne in odkupovalci mleka zato opozarjajo kooperante na čistočo na vsakem koraku. Kmetje še vedno največ grešijo, ker mleka po molži nemudoma ne ohladijo na 8°C. Po sevniški občini je že 31 hladilnih bazenov, vseh zbiralnic pa je 65. Samoumevno je, da je za tiste, ki se ne bodo držali reda, predvidena tudi »palica«. Za 10 odstotkov se bo znižala odkupna cena, če mleko ne bo ohlajeno na omenjenih 8°C, prav za toliko, če mleko ne bo ustrezno, 50 odst., če je mleko potvorjeno, seveda če ga ne bodo že prej zavrnili. Skratka: izplača se imeti red.

A. Ž.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

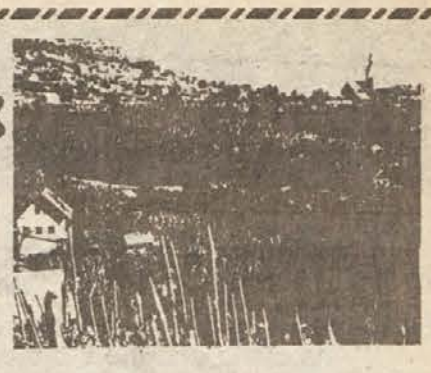

Ureja: Tit Doberšek

Spet grozi močan napad trsne pršice

O trsni pršici smo na tem mestu obširno pisali maja lani. Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s proučevanjem rastlinskih bolezni in škodljivcev (fitopatologi), tudi za letos napovedujejo močan pojav trsne pršice. Tako inž. Kačeva na predavanju v Šentjerneju 19. maja letos, v 4. številki revije »Sodobno kmetijstvo« pa je o pršici obširno pisal prof. dr. Stojan Vrabl iz višje agronomske šole v Mariboru. Zaradi aktualnosti povzamemo iz članka dr. Vrabla naslednje:

Znaki poškodb

Pršica povzroča na vinski trti značilne poškodbe. Že v začetku vegetacije opazimo, da nekatera očesa slabo odgajanjo in mladike dolgo ostajajo v volni. Napadene mladike so kratke in zamujajo v razvoju za zdravimi, na splošno je rast mladik slaba in neenakomerna. Včasih se napadene mladike posušijo, če pa kljub napadu rastejo, imajo kratke medčlenke, pogosto pa odženejo tudi sobrsti in tako dobi trta metličast videz. Zgodaj napadeni lističi so drobni, kosmati in žličasto zaviti navznoter. Lističi, ki jih pršica napade malo pozneje ali pa če je napad malo slabši, so izmaličeni, skodrani in nepravilno nazobčani. Če pogledamo napadeni list proti svetlobi, opazimo v njem svetle lise: to so ubodna mesta, v katera se zvezdasto stekajo svetle, drobne listne žile, kar je zanesljiv znak napada pršice ali akarinoze. Podobne znake bi namreč lahko povzročal tudi virus kužnega izrojevanja vinske trte (infektivne degeneracije).

Slinasti izločki pršice razkrajajo klorofil, kar povzroča zastoj rasti okrog ubodnega mesta. Prav to je vzrok izmaličenju in kodranju lističev, saj nepoškodovano tkivo raste naprej, poškodovano pa ne. Posledica tega je nastanek vdolbin in lukenj v listih.

Napad pršice povzroči tudi slab razvoj kabrnkov, ki se lahko celo posušijo in odpadejo ali pa se samo delno razvijejo in pozneje osipljejo.

Starejši listi so rahlo deformirani, zlasti pa je listna ploskev značilno nagubana. Ti listi so lahko celo malo temnejši od zdravih. Seveda se lahko znaki pršice nekoliko razlikujejo, odvisni so zlasti od jakosti napada (števila pršic), vremenskih razmer in trtne sorte.

Povzročitelj

Trsno kodravost ali akarinozo povzroča pršica šiškarica (Calepitrimerus vitis Nal). V starejši literaturi najdemo kot povzročiteljici kodravosti dve vrsti: za akarinozo Phyllocoptes vitis Nal in za trsno pršico Eriophyes vitis oziroma Epitrimerus vitis Nal. Keifer je leta 1938 ugotovil, da gre pravzaprav za eno samo vrsto, ki se pojavlja v dveh sezonskih različkih. Zimska oblika je imenovana Phyllocoptes vitis, poletna pa Epitrimerus vitis.

Zimske samice, dolge desetinko milimetra, so svetlo rjave barve in imajo trebušaste obročke gladke. Tudi poletne oblike samic so navadno svetlo rjave, ali pa svetlejše — belkaste. Samci se pojavljajo samo poleti, na splošno pa jih je malo, komaj kakih 5% celotne populacije.

(Dalje prihodnjič)

●Vinogradniki! Še vedno je čas za podsajanje trt kot nadomestilo za posamezne trte, ki so se posušile zaradi zimske pozebe. Trsničarji imajo še vedno na voljo dovolj trt. Ne kupujte napol suhih in tujih trt po tržnicah!

Slaba letina, dobra vina

Na 9. razstavi belokranjskih vin podelili 163 medalj — Pester program — Vreme zagodlo

SEMIČ — Kljub temu da je belokranjskim vinogradnikom tokrat hudo zagodlo vreme, je 9. vinska razstava, ki so jo konec aprila pripravili v Semiču, po njihovi in oceni obiskovalcev dobro uspela. Slednjih je bilo sicer dvakrat manj, kot so pričakovali, vendar je po grlih 4 do 5 tisoč gostov steklo 4500 litrov najboljšega belokranjskega vina.

Tridnevni praznik belokranjskih vinogradnikov se je zečal v petek, 26. aprila, z otvoritvijo degustacije vin. Na sobotni slavnostni seji društva vinogradnikov Bele krajine, ki šteje že okrog 600 do 700 članov, je njegov predsednik Martin Plut spregovoril o problematiki vinogradništva, obnovi vinogradov po pozebi in o tem, kako še bolj popularizirati belokranjsko vino tudi izven Bele krajine. Ponovil je splošno oceno ocenjevalne komisije, ki jo je vodila dr. Slavica Šikovec, da je kljub lanski slabi letini veliko kakovostnih vin, kar potrjuje tudi 41 zlatih, 104 srebrne in 18 bronastih medalj od 280 sodelujočih vin.

RAJ ZA SLADOKUSCE — Poleg kleti, kjer je bila degustacija, je bila na vinski razstavi v Semiču gotovo najbolje obiskana kulinarična razstava. Kmečke gospodinje so pripravile na desetine belokranjskih jedi, mnoge med njimi pa so gostje lahko tudi pokusili v penzionu Smuk.

Organizatorji so v Semiču pripravili tudi razstavo belokranjskih vezenin, hrane in ribiško razstavo. V bogatem kulturnem programu so sodelovali semiški moški pevski zbor, metliška godba na pihala, folklorni skupini iz Semiča in Komareva pri Sisku. Prikazali so kletarjenje in obdelovanje vinogradov nekdaj in danes, 10 ekip iz Bele krajine in Dolenjske se je pomerilo v kegljanju za vinogradniški pokal, za zabavo pa sta poskrbela Mopet show in ansambel Slavček.

V prireditev se je uspešno vključil tudi penzion Smuk, kjer so tri dni kuhali le domačo hrano. Vendar bi prireditelji brez finančne in materialne pomoči 40 delovnih organizacij in posameznikov ter pokrovitelja, Obrtne zadruge iz Črnomlja, težko denarno zmogli prireditev.

B. M.

ŠE VEČ PLODNE ZEMLJE

BREŽICE — Kmetijske organizacije v občini bodo imele v naslednjih petih letih še veliko dela z usposabljanjem novih površin za obdelavo. Agromelioracije in hidromelioracije so predvidene ob Savi in njenih pritokih, pri čemer je upoštevan tudi poplavni in močvirski svet ob reki Sotli. Teh površin je okoli 1700 hektarov.

Ni prostih dni

DRAGATUŠ — Na živinskem posestvu v Dragatušu, sicer delovni enoti črnomaljske kmetijske zadruge, imajo 2 hleva, v katerih je prostora za 250 glav živine. Vendar jih zaradi lanske slabe letine pitajo sedaj le 140. Vso hrano, razen beljakovinskega dodatka, namreč na dragatuškem posestvu pridelajo sami, in ker je bil lani zaradi prevelike moče pridelek slab, so morali zmanjšati tudi čredo.

»Pet let je tega, kar smo prenehali pitati živino z umetno hrano. Ne splača se. Sicer pa imamo zemlje dovolj, okrog 60 hektarov je je, da ob povprečni letini lahko vse leto hranimo 250 glav živine za zakol,« pravi delovodja Polde Štukelj. Na posestvu pridelajo silažno koruzo, travno silažo in seno, vse delo v hlevih in na polju pa opravijo delavka, dva traktorista in hlevar. Le pri siliranju si pomagajo z delavci iz delovne enote v Lokvah, drugače pa morajo biti kos vsem opravilom štirje ljudje. Seveda mnogokrat delajo v podaljšanem delovnem času, jeseni pa kar dva meseca cele dni.

»Delavnik naših zaposlenih traja od 6. do 14. ure, ker pa živina ne pozna prostih popoldnevov, nedelj in praznikov, v tem času zanjo skrbi hlevar. Seveda je težko, ko mora takrat sam poskrbeti za vse v hlevu, toda takšna je narava njegovega dela,« pripoveduje Štukelj.

Polde Štukelj

Kot pove delovodja, v Dragatušu ne bodo več širili hlevov. Dodatno bodo dobili le še nekaj zemljišč, ko bo regulaciji bližnjega potoka Podturnščice sledila še melioracija. Sicer pa se bolj kot razširitvi posestva posvečajo izboljševanju zemljišč.

B. M.

Kmetijski nasveti

Mlada koruza je v stiski

Vreme se ne da naročiti. V letošnji hladni pomladi in ne dovolj ogreti zemlji je koruzno zrnje slabše in počasneje kalilo. Težje se bo zdaj borilo tudi s konkurenco za prostor, hrano, vodo in svetlobo, z vsiljivimi plevelnimi rastlinami, ki pri pridelovanju koruze kljub novostim v varstvu koruznih posevkov še vedno povzročajo največ preglavic.

V času, ko to pišemo, je za marsikoga prvi boj verjetno že izgubljen. Velja namreč pravilo, da je herbicide najbolje uporabiti že ob setvi, vsekakor pa pred vznikom koruze. V tem primeru se herbicid enakomerno razporedi po površinskem sloju zemlje, če je le dovolj vlage. Ob daljšem sušnem obdobju, ko nočemo tvegati, pač počakamo in škropimo posevek po vzniku plevela, kar je sicer manj učinkovito, še vedno pa mnogo bolje kot nič. Eno pomembno prednost pa ima tudi škropljenje po vzniku: poljedelec vidi, s kakšnim plevelom ima opraviti, in lahko izbere najučinkovitejši herbicid.

● Znano je, da širokolistne plevele, kot so smolenec, ščir, loboda, mrtva kopriva, dresen, slakovec, grint idr., lahko uženemo s pripravki na osnovi triazinov: atrazinom, radozinom ipd. v količini do 4 kg na hektar. Za trdovratnejše koreninske plevele, kot je nadvse nadležna pirnica, je treba količino herbicida podvojiti (jeseni pa ne sejati na isto površino občutljivejših kultur). Za zatiranje travnatih plevelov, oz. ozkolistnih plevelov, kakršni so: muhvič, kostreba, srakonja in divji sirk, se obneseta pripravka lasso in dual v količini 2 do 3 l na 1 ha. Ker pa imamo običajno opraviti z eno in drugo vrsto plevelov, priporočajo strokovnjaki proti obem učinkovite herbicide: primextra, lasso — combi ali lasso — atrazin, vse v količini 5 do 7 l na 1 ha. Proti pirnici škropivu dodamo še atrazin.

Za nanašanje herbicidov so najboljše škropilnice s ploskim škropilnim curkom (teejet šobe). Škropilnica deluje pravilno, če se škropilni curki med seboj dvojno prekrivajo; da to dosežemo, je koristno pred delom narediti škropilni preizkus z vodo.

Inž. M. L.

Veliko vlaganj, a malo učinka

V ribniški občini bodo letos zaključili lani začeto gradnjo hlevov

RIBNICA — Ukrepi za pospeševanje (zasebnega) kmetijstva v občini in stroški v zvezi s tem lani niso bili sorazmerni z doseženimi gospodarskimi učinki, ugotavlja občinski izvršni svet.

Preprosteje povedano: cene kmetijskega materiala so naraščale znatno hitreje kot cene kmetijskim proizvodom. Razen tega pa so drage še investicije v kmetijstvu. Samo gradnja hleva velja že okoli 40 milijonov dinarjev. Vedno dražje so tudi obresti za posojila.

Kljub tem težavam je bil odkup mleka lani blizu plana. Odkup živine oz. mesa pa je bil celo znatno nad odkupom leta 1983. To pa niti ni pohvalno, saj pomeni, da kmetje razprodajajo živino, ker se reja ne splača. Prodaja živine lani pa še kljub vsemu v ribniški občini ni vplivala na preveliko zmanjšanje staleža živine. Vendar vse to postaja zaskrbljujoče, ker se prodajanje živine tudi letos nadaljuje. Zaradi takega stanja na trgu kmetijskih pridelkov in sploh v kmetijstvu so najbolj prizadeti usmerjeni kmetje.

Zaradi vsega tega so v občinsko resolucijo, ki so jo sprejeli zbori občinske skupščine na zadnjih sejah, zapisali, da je treba letos dokončati gradnjo hlevov (v Gorenji vasi in Grčaricah), ki so jo začeli lani, hkrati pa izdelati analizo učinkov investicijskih vlaganj. Na osnovi te analize se bodo nato odločili, kakšen bo njihov odnos do nadaljnjih investicij v kmetijstvo.

J. P.

Vrtci cenejši, kot je kazalo

Še vedno pa bo treba za varstvo odšteti 35 odst. stvarnega mesečnega dohodka na člana družine v preteklem letu — Za dojenčke do 8.400 din

NOVO MESTO — Čeprav je bil dnevni red zadnje skupščine novomeške skupnosti otroškega varstva, ki je bila 25. aprila, kar precej zajeten in z vrsto pomembnih točk — delegati so sprejemali zaključni račun za lani, letošnji finančni načrt pa analizo razvojnih možnosti otroškega varstva do leta 2000 — se je razprava sukala predvsem okrog enega, okrog prispevka staršev k vzgojnovarstvenim storitvam v vrtcih ter okrog ekonomske cene v vrtcih.

Za ekonomsko ceno storitev v novomeških vrtcih, ki znaša 18.803 din za dojenčke in 13.038 din za druge malčke, so bili nekateri delegati najprej mnenja, da je previsoka, a odločilo je dejstvo, da je približno enaka ali celo nekaj nižja kot v večjih slovenskih mestih. Kot rečeno, pa je beseda tekla predvsem o prispevku staršev k vzgojnovarstvenim storitvam, ki po vsej Sloveniji že dlje časa dviga precej glede na občino in višino ekonomske cene 35 odst. stvarnega mesečnega dohodka na člana družine v preteklem letu, in sicer za oskrbni del, medtem ko vzgojo, ki predstavlja 45 odst. ekonomske cene, v celoti plača skupnost otroškega varstva.

Največji znesek, ki ga bodo starši v novomeški občini po novem prispevali za vrtec, pa je za dojenčke 8.400 din (razliko za 4 dojenčke, za katere bi starši glede na dohodek plačali 9.490 din, bo krila skupnost otroškega varstva) in za druge predšolske otroke 6.420 din. Glede na slabo socialno strukturo otrok v novomeških vrtcih, ki je seveda povsem razumljiva posledica prednosti, ki jo imajo socialno šibki otroci pri sprejemanju v vrtec, bodo po novem sistemu plačevanja vrtci dobili letos od staršev še manj denarja kot doslej (nekaj manj kot 121 milijonov dinarjev ali 38 odst. sredstev), zato pa bo morala skupnost otroškega varstva prispevati kar 59 milijonov več (62 odst. vseh sredstev), kot bi jih, če bi bil v veljavi dosedanji način plačevanja storitev. Večina staršev, ki ima v Novem mestu otroka v vrtcu, bo po novem plačala torej celo manj, kot bi po starem sistemu, po katerem bi z julijem tudi povečali sedanji prispevek za 32 odst. Kljub temu so delegati opozarjali, da bi morala družba več prispevati za otroke. To je že res, le da tega ni mogoče preveč poudarjati v zvezi z vrtci, v katerih, vemo, da je še vedno prostora le za dobro tretjino vsega naraščaja.

Z. L. — D.

● Na zadnji seji skupščine skupnosti otroškega varstva Novo mesto so morali izvoliti novo vodstvo. Pokojnega predsednika skupščine Štefana Galiča je nadomestil dosedanji podpredsednik Tone Dragan, novi podpredsednik skupščine pa je Egidij Skube.

prahu. Prispevek se namreč s 1. majem obračunava po novem sistemu, ki ga uveljavlja samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. Po tem sporazumu prispevajo starši za svojega otroka v vrtcu ne

POMOČ ZA ŠOLARJE NA KOPAONIKU

NOVO MESTO — V Klubu pionirjev Novo mesto, ki združuje pionirje iz vse novomeške občine, so se pred kratkim dogovorili, da pionirji novomeške občine po svojih močeh pomagajo prizadetim vrstnikom v potresu na Kopaoniku. V šolah so zbirali denarne prispevke, klub pionirjev pa je sklenil, da bodo eni od šol poslali tudi konkretno pomoč. Izbrali so osnovno šolo Gojko Bačanin v vasi Vračevo, ki so ji že poslali velik paket z oblačili, knjigami, šolskimi potrebščinami in igračami. Podoben paket je za Kopaonik prispevala osnovna šola Milka Šobar-Nataša iz Novega mesta.

KRES PRED PRAZNIKOMA

Dan OF in mednarodni praznik dela smo v Domu za učence Majde Šile proslavili v četrtek, 25. aprila. Na hribčku v bližini doma smo zakurili kres. Večer so popestrili kulturniki in pevski zbor doma, nastopila pa so tudi dekleta vokalne skupine Banjalučanke iz Banjaluke. Prijeten večer smo končali s plesom na ploščadi doma.

MARIJA ZEMLJAK
Dom za učence M. Šile
Novo mesto

Novost v delu komunistov

Zbor komunistov na Mestnih njivah predlaga prekadrovanje za časa opravljanja funkcij v soseski

NOVO MESTO — Na Mestnih njivah, kjer živi 120 članov ZK, je na zbor komunistov 23. aprila prišla le dobra tretjina članov. Precej je bilo opravičenih, izostankarji brez opravičila pa bodo morali dati obračun za svojo (ne)aktivnost.

Med približno 1500 krajani Mestnih njiv je vsak 12. prebivalec član ZK, v krajevno organizacijo pa je vključenih le 23 komunistov, medtem ko vsi ostali delujejo v združenem delu. Pri organiziranosti so v prid učinkovitosti predlagali nekaj novosti: naj bi člane ZK iz raznih skupnih služb prekadrovali v terensko organizacijo, češ da bi tu lahko koristneje delovali. Komunisti, ki opravljajo v krajevni skupnosti razne funkcije kot delegati ali pa v organizacijah, pa naj bi za časa mandata obvezno delovali v krajevni organizaciji ZK.

Soseska si obeta bogatejše družbenopolitično življenje z bližnjo otvoritvijo večnamenskega zaklonišča, predvsem pa bodo v lastnem družbenem prostoru lahko bolje delovali mladi. Komunisti bi jim morali pri tem pomagati, predvsem pa z razumevanjem gledati tudi na njihovo razvedrilo. Za komunalna dela bo letos na Mestnih njivah na voljo okrog 4 milijone dinarjev, porabljeni pa bodo za boljšo vodno oskrbo, gradnjo peš poti dela Prisojne poti na Marof, za ureditev brežin na Koštialovi in postavitev 5 novih cestnih svetilk, za obnovo otroškega igrišča in balinišča, za prometno signalizacijo in ureditev spodnjega dela Koštialove ulice z novim križiščem. Krajevna skupnost pa bo sofinancirala tudi nabavo lesa za obnovo mostu v Ragov log.

R. B.

PRVI KABLI ŽE KUPLJENI

ŠMIHEL — Za napeljavo novega telefonskega omrežja v krajevni skupnosti Regerča vas in Šmihel vlada veliko zanimanje, saj je pogodbe za nove telefonske priključke podpisalo kar 214 interesentov. Nekaj problemov je le z naseljem Boričevo, ki je v KS Šmihel od Novega mesta najbolj oddaljeno in kjer je, kljub temu da bi bil tam telefon verjetno najbolj koristen, zanimanje dokaj šibko. Iz sredstev, ki se po pogodbah stekajo v sklad za telefon, so že nabavili kable za 4.029.142 din (potrebovali jih bodo za 19.030.365 din), v kratkem bo dokončana lokacijska dokumentacija in pridobljena bodo potrebna dovoljenja. Gradbeni odbor pričakuje, da tudi s soglasjem krajanov za prekope ne bo posebnih težav, zato si obeta, da bo ob podpori vseh pristojnih gradbeno delo steklo še pred jesenjo. V obeh krajevnih skupnostih pozivajo k rednemu plačevanju sprejetih obveznosti, tiste pa, ki bi se še naknadno prijavili za telefon, prosijo, naj to storijo čimprej.

Podelili družbena priznanja

NOVO MESTO — Na svečanosti v Dolenjski galeriji so 24. aprila podelili 20 priznanj OF, 7 srebrnih znakov sindikatov in 29 državnih odlikovanj. Kulturni program je prispeval Dolenjski oktet, ki je bil ob 15-letnici obstoja tudi med nagrajenci.

Po slavnostnem nagovoru Uroša Dularja, predsednika občinske skupščine, so v imenu občinske konference SZDL podelili najvišja občinska priznanja OF naslednjim: Antonu Turku in Terezji Žura iz Bele cerkve; Alojzu Finku iz Bršljina; Zdenki Seničar iz Bučne vasi; Jožetu Lampretu iz Novega mesta; Anici Bukovec z Drske; Pepci Korasa iz Gabrja; Antonu Prijatelju iz Gotne vasi; Francu Križmanu iz KS Kandija—Grm; Stanetu Žuniču in Jožetu Reberniku iz naselja Majde Šilc; Jožetu Pungerčarju in Alojzu Kranjčiču iz Mirne peči; Francu Rožancu iz Otočca; Milanu Šenici iz Straže; Joži Sladič iz Uršnih sel; Ani Urbančič iz Žabje vasi in Ivanu Koželju iz Orehovice. Enako priznanje sta dobila še krajevna organizacija RK Škocjan in Dolenjski oktet.

Srebrni znak sindikatov Slovenije so prejeli: Alojz Jožef iz SGP Pionir; Živa Lenardič iz tovarne Krka; Tone Konda iz Iskre Žužemberk; Jože Krhin iz Iskre Šentjernej in Zdenka Židanek iz Novoteksa. Srebrni znak sta dobili tudi osnovni organizaciji sindikata v tovarni Krka—tozd Inštitut ter trgovsko podjetje Dolenjska.

Dobitniki državnih odlikovanj, s katerimi jih je odlikovalo predsedstvo SFRJ, so: — medalja dela: Majda Gorišek, Anton Košir, Marica Praznik, Slavica Putrih, Milica Stupar, Kristina Vidmar in Slavka Zupančič iz Laboda; Ladislava Omerzel, Marija Popovič, Anica Vrščaj iz temeljnega sodišča Novo mesto ter Rozalija Mervar, Silvester Ribič in Stevo Tuzlakovič iz podjetja Gorjanci.

Medaljo zaslug za narod so dobili: Milojka Gutman, Janez Smolej, s temeljnega sodišča ter Jožica Korasa, Frida Pavlovič in Milena Žagar iz tovarne Labod.

Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Ivan Gril, Jože Mlakar, Anton Prime iz podjetja Gorjanci, Alojzija Mežan s temeljnega sodišča in Jože Muhič iz Laboda.

Red dela s srebrno zvezdo sta dobila Kazimir Rupnik in Božo Verstovšek iz Laboda in Marija Suhy iz Novega mesta, red republike z bronastim vencem pa so za posebne zasluge pri javnem delovanju dobili Novomeščani Franc Beg, Kristina Plut in Niko Rihar.

Ledeni piš v IMV

»Tatove po hitrem postopku čez prag »tovarne!«

NOVO MESTO — Najizrazitejši primer neustreznega varovanja družbenega premoženja je bil lani v IMV Novo mesto. Tako piše v letnem poročilu Postaje milice. Ni čudno, da so kraje na škodo družbene lastnine v tem kolektivu porasle za 313 odst. in da so lani odkrili 153 primerov odnašanja gospodarske kriminalitete. Lahko si mislimo, da je kraj še dosti več, ampak niso vse odkrite, ker jih je zelo težko izslediti.

Ko so v kolektivu začeli širše raziskovati, so pri nekom v predalu našli spisek več deset imen ljudi iz IMV, osumljenih tatvin, vendar je spisek obležal v predalu. Ugibamo lahko, da zavoljo lažne solidarnosti ali pa iz bojazni. Posamezniki iz kolektiva, ki so bili pri krajah celo večkrat zraven, pa še kar naprej vedrijo pod to streho.

Prav verjetno ledeni disciplinski piš, ki je že zavel po IMV, ne bo več obšel odnašalcev in uničevalcev družbenega premoženja. Novomeški izvršni svet je namreč ob obravnavanju lanskoletnega poročila postaje milice glede zadev v IMV dal napotek: »Po hitrem postopku pognati čez prag tatove družbenega premoženja!«

V sklopu celotne problematike IMV in milijardne izgube je področje gospodarske kriminalitete z vrednostnega vidika gotovo manj pomembno, izredno pomembno pa je za vrnitev ugleda kolektivu in njegovim poštenim delavcem, kajti oči celotne Slovenije, da ne rečemo države, so kritično uprte v IMV.

R. BAČER

OGLED OBOROŽITVE JLA

NOVO MESTO — Ob obletnici osvoboditve pripravlja poveljstvo Ljubljanskega armadnega območja tehnične prikaze oborožitve in opreme naših oboroženih sil. V Novem mestu bo taka predstavitev v soboto, 11. maja, ob 8,30 do 14,30 na Loki. Vabljeni!

PODGORCI SODELUJEJO

BIRČNA VAS — PODGRAD — Sosednji podgorski krajevni skupnosti sta v času prvomajskih praznikov še poglobili stare in navezali nove vezi. Sodelovali bosta preko organizacij ZRVS, teritorialne obrambe, mladinskih in kulturnih organizacij ter tako skrbeli za medsebojno spoznavanje in reševanje problemov, ki so v obeh skupnostih precej podobni. Žal je skupni pohod po obeležjih iz NOB, ki je bil planiran za nedeljo, 5. maja, zaradi slabega vremena odpadel in je prestavljen na nedeljo, 26. maja, kljub temu pa so v Stranski vasi in Podgradu pripravili lepa kulturna sporeda, s katerima so proslavili svoja krajevna praznika in štirideseto obletnico osvoboditve ter podelili krajevna priznanja OF zaslužnim društvom in posameznikom, ki so se še posebej odlikovali pri delovnih akcijah in drugih aktivnostih v krajevnih skupnostih.

OSTANKI MOSTU ČEZ LAHINJO

Samoprispevek za najnujnejše

Pred referendumom za nov samoprispevek v metliški občini — V programu telovadnica, avtobusna postaja, most čez Lahinjo, telefon, vodovod, ceste

METLIKA — Prebivalci metliške občine se bodo v nedeljo, 2. junija, odločali o uvedbi novega samoprispevka za obdobje petih let, in sicer od 1. julija letos do konca junija leta 1990. Ta sklep so sprejeli na zadnji seji zborov občinske skupščine, z njim pa tudi program samoprispevka za to obdobje.

Po programu naj bi s pomočjo samoprispevka v petih letih v tej belokranjski občini, ki je po neprekinjenem plačevanju samoprispevka med prvimi v Sloveniji, zgradili telovadnico in avtobusno postajo v Metliki, most čez Lahinjo v Geršičih, telefonsko omrežje v Metliki, Svržakih in na Suhorju, nadaljevali oskrbo z vodo ter posodobili več cest. Vsa predvidena dela naj bi veljala 421,3 milijone dinarjev, od tega naj bi z novim samoprispevkom zbrali 94,150.000 din. Vendar tudi od tega denarja ni vse predvideno za ta dela, ampak bi za sofinanciranje programa skupnih naložb šlo 80 odst. s samoprispevkom zbranega denarja, ostalo, kar znese nekaj manj kot 19 milijonov dinarjev, pa za sofinanciranje del iz programa krajevnih skupnosti.

Če se bodo metliški občani odločili za nov samoprispevek, bodo od zbranega denarja za gradnjo metliške telovadnice namenili 17 milijonov dinarjev, kar je manj kot petina vsega za gradnjo tega objekta potrebnega denarja. Za prepotrebno avtobusno postajo v Metliki bo treba zbrati 30 milijonov dinarjev, od tega naj bi šlo iz samoprispevka 10 milijonov, 30 milijonov dinarjev bo stala tudi gradnja mostu čez Lahinjo v Geršičih, od tega bi od samoprispevka dali 5 milijonov. Predvideni strošek za razširitev telefonskega omrežja je 130 milijonov dinarjev, od tega naj bi dali 20 milijonov ali 15 odst. iz samoprispevka. Za raziskavo vodnih virov, gradnjo čistilnih naprav in vodovodov predvidevajo v naslednjem obdobju 70 milijonov dinarjev, od tega od samoprispevka 5 milijonov ali 8 odst. vseh potrebnih sredstev. S pomočjo samoprispevka nameravajo posodobiti ceste Radovica-Krašnji vrh, Bereča vas-Lokvica, cesto za Okljuko, cesto v Podzemlju, Slamna vas-Radovica, Drašiči—Krmačina in opravljati večja vzdrževalna dela na že posodobljenih cestah. Za vse to bo potrebnih 76 milijonov dinarjev, od tega predvidevajo 18 milijonov iz samoprispevka.

Seveda je potreb in želja, ki naj bi jih uresničili s pomočjo samoprispevka, v metliški občini veliko več, vsaka krajevna skupnost, če ne že skoraj vsako naselje, bi rado prišlo v program samoprispevka, vendar so se tokrat odločili za manj obsežen program, za res najbolj nujna in potrebna dela, kajti zlasti pri zadnjem samoprispevku se je pokazalo, da so se stvari lotili preveč velikopotezno in potem niso mogli uresničiti velikega dela programa, kar je med ljudmi zbujalo nejevoljo.

A. B.

V NEDELJO POHOD OD METLIKE DO RADOVICE

METLIKA — V nedeljo, 12. maja, bodo družbenopolitične in športne organizacije metliške občine organizirale množični pohod po delu belokranjske partizanske poti od Metlike do Radovice. Pohodna brigada bo krenila na pot s Trga svobode ob 8. uri, kolesarji pa z istega mesta pol ure kasneje. Ob 11. uri bo na Radovici krajša slovesnost s kulturnim sporedom. Organizatorji vabijo k čimvečji udeležbi.

Še ob del ostanka deviz

»Beti« ostane le še 40 odst. deviz od izvoza — Ogrožena proizvodnja in izvoz

METLIKA — V začetku prejšnjega meseca so organi Ljubljanske banke meni nič tebi nič sprejeli sklep, da se sredstva od prilivov v tekočem letu še dodatno združujejo v višini 6 odstotkov za kritje nesorazmerja Ljubljanske banke. Kaj to pomeni, prevedeno v razumljiv jezik? Da ima večina izvoznikov poslej še za 6 odstotkov manj deviz, kot so jih imeli doslej. Povrh vsega velja sklep za nazaj, od začetka leta. Izvajati ta sklep, oziroma pobrati teh dodatnih 6 odstotkov pač ni težko, saj imajo delovne organizacije devize — v banki. Za sedaj velja ta sklep samo za banke Ljubljanske banke v Sloveniji, predlog pa je, da bi veljal tudi za druge banke v Sloveniji. Kakor koli: Ljubljanska banka ga že izvaja. Teh dodatnih 6 odst. deviz gre za vračanje deviznih kreditov, najetih za gradnjo objektov tako imenovanega splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena, ki ne dajejo sredstev za odplačevanje kreditov, generacijo za te kredite pa je dala Ljubljanska banka.

Kaj ukrep in njegovo izvajanje pomenita za metliško Beti, največjega izvoznika v tej belokranjski občini? Doslej je Beti od izvoza ostalo 46 odstotkov deviz, ostalo je šlo za splošne in skupne potrebe republike in federacije. Po novem ostane Beti borih 40 odst. ustvarjenih deviz, kar pa je odločno premalo za uvoz potrebnih surovin, kajti skoraj vse surovine za tekstilno industrijo so iz uvoza, in to neposredno ali pa je zanje treba domačim dobaviteljem dati devizni delež.

Lani je znašal konvertibilni izvoz Beti dobrih 6,6 milijona dolarjev in tudi za letos so načrtovali tak izvoz. Izvoz, načrtovan še na lanskih 46 odst. razpolagalnih pravic z devizami, je bil že tako in tako povsem »napet«, tako da sedaj teh dodatnih minus 6 odst., kar za Beti pomeni okoli 8 starih milijard dodatnega združevanja deviz, predstavlja že pravo grožnjo. V Beti, gotovo pa tudi v drugih tekstilnih tovarnah, ne vejo, kje in kako dobiti prepotrebne devize za nakup surovin. Če teh ne bo, se bo zmanjšal izvoz, če se bo zmanjšal izvoz, bo še manj deviz, če bo manj deviz, bo še manj surovin in izvoz bo še manjši. Začarani krog.

Skratka: v Beti se upravičeno bojijo, da bo ta samovoljni bančni ukrep v njihovi proizvodnji povzročil velike težave in slabo vplival na njihovo letošnje poslovanje.

A. BARTELJ

Novomeška kronika

ZRAK — Na letošnjem tednu dolenjskega cvička, ki je bil na Glavnem trgu, so prvič v tisočletni dolenjski zgodovini prodajali tudi zrak. Kramar, ki je ponujal otroške balone, je za nenapihnjen izdelek računal 50 din, za z zrakom napolnjen pa 100. Bo uprava za dohodke do naslednje cvičkarije uvedla davek na pihanje balonov?

DELEGACIJA — Skupina meščank, katerih možje so na cvičkariji pretopili v vino mesečne družinske proračune, je sklenila sestaviti protestno delegacijo. Žensko poslanstvo bi se rado soočilo z Jožetom Uneličem, predsednikom društva vinogradnikov in navdušenim zagovornikom cvička in njegovih predstavitev. O sadovih pogovorov bomo še poročali.

PRAZNIK — Kaže, da so novomeške dežurne službe, ki se skrivajo za telefonskimi številkami 94 in 22-124, zelo vnete častilke najrazličnejših delopustov. Na dan ustanovitve OF ni od 10. do 12. ure nihče dvignil slušalke, kar je lep primer osvobajanja od dolžnosti.

TRGOVCI — Mercatorjev potrošniški center na Cesti herojev je trgovina, o kateri v novomeški kroniki največkrat pišemo. Cenjenim strankam, ki tam še kupujejo, svetujemo, naj za preskus trgovske poštenosti pogledajo, kaj piše pod nalepko s ceno artikla.

Ena gospa je rekla, da novomeška milica očitno nima najboljšega pregleda nad dogajanjem v mestu, sicer bi, zvesta načelom obveščanja javnosti, sporočila, da je funkcionarjev avto med cvičkarijo končal v izložbi trgovine z otroškimi občali-ci.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 17. do 24. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Mihaela Vovko s Sel pri Ratežu — Marjano, Amalija Golob iz Dolenje Nemške vasi — Dejana, Jernejka Zvonka Gračnar iz Doropolja — Saša, Danica Novak s Krušnega vrha — Simono, Anica Pungeršič iz Dul — Natašo, Marija Luzar s Pristave — Jasmino, Vesna Fric iz Brezja — Jasmino, Dragica Zajc iz Velikih Poljan — Tanjo, Nataša Krakar iz Žužemberka — Gregorja, Zinka Anžiček iz Budganje vasi — Aleša, Irena Videnič iz Boršta — Luka, Jožica Grozina iz Zaloke — Jerneja, Maja Peršič-Šušteršič iz Krškega — deklico, Vida Šterk iz Gribelj — Tino, Zvonka Mrgole s Telč — Andreja, Marjana Mrvar s Cviblja — Janeza, Metoda Cvelbar iz Kota pri Semiču — Primoža in Uroša, Martina Kuhar iz Stranj — Andreja Alojzija Pene iz Štefana — Dejana, Božica Puškarič iz Metlike — Kristjana, Anica Kastelic s Pristavice — Boštjana, Jožica Janežič z Daljnega vrha — Suzano, Antonija Cemič iz Žilj — Andreja, Fatima Suljanovič iz Črnomlja — Damirja, Justina Bebar iz Cerovca — dečka, Marija Štimpflej iz Žalovič — dečka, Nada Zagorc iz Gorenjega Vrhpolja — deklico in Darja Jerman iz Otočca — Katjo.

IZ NOVEGA MESTA: Dragica Magić iz Ulice Slavka Gruma 6 — Klaro, Ana Miholčič s Ceste herojev 20 — Daria, Nevenka Jazbec, Ob Težki vodi 34 — Majo, Marta Balažič iz Kandijske 3 — Mitja, Milena Žigante iz Kristanove 30 — Katjo in Lidija Brudar, V brezov log 6 — Lidijo. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

DA OBJAVE V DOLENJSKEM LISTU še kako zaležejo, priča dejstvo o prijavljenih harmonikarjih za srečanje 19. maja v okviru metliške Vinske vigredi 85. Pisma so prispela domala iz vseh krajev Slovenije, najmanj iz Bele krajine, čeprav je znano, da ni malo takih, ki raztegujejo mehove »frajtonaric«. Vzrok je najbrž sramežljivost, skromnost ali še kaj drugega. No, pričakovati je, da se bodo »zajci« opogumili in poslali svoje prijave (na naslov: Toni Gašperič, Beti, 68330 Metlika, za Vinsko vigred 85).

METLIŠKO MLADINO, glej čudo, je treba pohvaliti za organizacijo prihoda in odhoda zvezne štafete. Za Metliko je bil to velik praznik, na Pungartu se je zbralo ogromno število ljudi in nastopajočih. Predstavile so se domala vse v občini delujoče ljubiteljske skupine pa še taborniki Odreda dveh krokarjev povrhu. Prireditev je nosila naslov »V pričakovanju maja«, nastopu pa se je izmaknil le oktet Vitis, četudi so ga najavljali plakati. »Osmerec« zadnje čase tad zataji.

V METLIKI bi težko našli: dobrega natakarja, človeka, ki bi bil zadovoljen s televizijskim programom ljubljanske TV bajte, ter delujoči svet potrošnikov. Slednjega bi zaman iskali tudi s svečo pri belem dnevu.

Črnomaljski drobir

ZANESLJIVO MRZLA VODA — Prebivalcem ob Krupi, ki niso imeli vodnjakov, so za zdravo pitno vodo pripeljali cisterne. Vendar so vaščani že od vsega začetka opozarjali na nestrokovno opravljeno delo. Da so imeli prav, se je izkazalo pozimi, ko je voda v neizoliranih cisternah zamrznila. Odgovorni so napako popravili ter zavarovali vodo tudi pred poletno pripeko. Tako se vaščanom sedaj ni bati, da bodo morali poleti uživati mlačno vodo, nasprotno, nekateri že sedaj vedo, da bo tudi takrat voda iz njihovih cistern zanesljivo mrzla, kajti še sedaj plavajo v njej kosi ledu. Poletna vročina ledu ne bo prišla do živega, saj ga varuje izolacija...

ZA ZDRAVO KONKURENCO — Viničani, predvsem pa Viničanke, se sicer ne pritožujejo nad kvaliteto dela njihove frizerke, žal pa je malo takšnih, ki pridejo na vrsto. Samo par rok, pa če so še tako pridne, ne more biti kos nekaj sto glavam ljudi tostran in onstran Kolpe, zato je razumljivo, da nekateri obupajo nad dolgotrajnim čakanjem, drugi vztrajajo tudi po 6 ali 7 ur, spet tretji se najraje zapeljejo uredit pričesko kar v Črnomelj. Zato bi v Vinici radi še en frizerski salon, saj bi se tako skrajšale vrste in zmanjšala čakalna doba za pričeske, zdrava konkurenca pa bi pripomogla k zadovoljstvu strank, zaradi katerih ne nazadnje frizerji tudi so.

TA VRAŽJI TELEFON — Belokranjci so se nad slabimi telefonskimi zvezami že mnogokrat razjezili, tokrat pa je prišel glas iz Koelna (seveda ne po telefonu). Bralka Stanka se pritožuje, da čeprav že mesece tudi po desetkrat in večkrat na dan zavrti telefonsko številko črnomaljskega Belta, na drugi strani ni nikogar, ki bi dvignil slušalko. Sprašuje se, kdaj bodo v tovarni našli namestnika upokojenemu telefonistu, ki je bil kos vsem telefonskim pozivom. Bo pa verjetno kar držalo, da Stanka zaman vrti številčnico, kajti s prejšnjim telefonistom je odšla v »pokoj« tudi nekdanja Beltova telefonska številka.

Ribniški zobotrebci

FRANCI NAJUSPEŠNEJŠI — V akciji »Kaj veš o prometu?« je samo v Ribnici sodelovalo preko 600 učencev višjih razredov osemletke. Na občinskem tekmovanju, ki je bilo v Ribnici, je zmagal Franci Lovšin, ki se je uvrstil na republiško tekmovanje.

SLABO KOLESARIJO — Kolesarske izpite je naredilo 70 do 72 odst. učencev četrtih razredov. Teoretični del izpita napravijo vsi v glavnem uspešno, zatakne pa se pri praktični vožnji. Učenci pred izpiti premalo vadijo, saj imajo pri šolah premalo površin, urejenih za take vaje.

POTOČANI BOLJŠI — Prometno značko je v Ribnici osvojilo 72 učencev, v Loškem potoku pa kar 142, čeprav je v Ribnici precej več šolarjev. Kje je vzrok, za tako »obratno sorazmerje«, še ne vedo.

POMANJKLJIVA KOLESA — Med akcijo »Varno kolo v prometu« so ugotovili, da se otroci vozijo pretežno s pomanjkljivo opremljenimi kolesi. Pomanjkljiva skrb za kolesa pa je hkrati tudi pomanjkljiva skrb staršev za varstvo svojih otrok.

Drobne iz Kočevja

AKCIJA NI USPELA — Akcija za čiščenje mesta, ki je bila napovedana pred prazniki, ni uspela. Ponekod so sicer čistili okoli stanovanjskih blokov, še preden je bila akcija napovedana, vendar posebnega uspeha ni bilo. Veter je namreč kmalu nanosil nesnago od drugod in spet je bilo vse po starem. Pa kljub vsemu mesto le ni pričakalo praznikov onesnaženo, vendar je bilo to čiščenje treba plačati.

BREZ KURJAVE — Proti koncu aprila je dvakrat močno snežilo in tudi mrzlo je bilo, celo pod ničlo. Vendar centralna kurjava iz kemične tovarne ni delala, ker so ogrevalne sisteme izpraznili takoj po 15. aprilu, ko se je zaključila letošnja kurilna sezona. Sneg in mraz žal ne upoštevata sezone.

Trebanjske iveri

KONČNO SE JE POSLOVIL — Dosedanji trebanjski župan se je kar se da težko poslovil od »svoje« občine. Pred odhodom na novo dolžnost v Sovjetsko zvezo, kjer bo prodajal pohištvo, je namreč priredil nekaj poslovnih večerov zapored. Ljudstvo se je hudomušno muzalo, šoferji službenih vozil trebanjskih delovnih organizacij pa so skozi zobe stisnili tudi kakšno kletvico, ko so vozili goste.

KAKO JE KONČALA OBČINSKA OSEMNAJSTICA — Komaj nekaj čez 3.000 kilometrov je prevozila Renaultova osemnajstica, ki jo je za svoje potrebe kupila trebanjska občina. Nesreča jo je doletela na poti k bratski občini, na poti prijateljstva in sodelovanja. In nekaterim Trebanjcem se nesreča ni zdela nepričakovana. Menili so, da je bila tako in tako bolj navajena gozdnih poti in kolovozov, zato ni nič čudnega, da se je na lepi in gladki asfaltni cesti čisto zmedla. No, medtem je že bila prodana na dražbi v Novem mestu, občinski možje pa menda čakajo na novo.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

9. TEKMOVANJE KOVINARJEV

ČRNOMELJ — V soboto, 11. maja, bo v črnomaljski občini 9. tekmovanje kovinarjev, ki je prav v tej občini najbolje vpeljano in odzivno na Dolenjskem. Letos se je na tekmovanje prijavilo 85 delavcev iz sedmih delovnih organizacij, pomerili pa so se bodo v 13 poklicih. Tekmovanje bo potekalo v Beltu, Iskri, Gorenju, Kovinarju in Integralu — Promet.

Priznanja zaslužnim

Podelili priznanja sindikata, znake OF in priznanja KS Kočevje

KOČEVJE — Na skupni svečanosti ob dnevu OF, prazniku dela in prazniku KS Kočevje—mesto, ki je bila 26. aprila, so podelili tudi letošnje srebrne znake sindikata, srebrna priznanja OF in priznanja KS Kočevje—mesto.

SREBRNE ZNAKE ZVEZE SINDIKATOV so za dolgoletno uspešno delo na sindikalnem področju prejeli: Cveto Lipovec (Oprema), Marjan Pajnič (Zidar), Vladimira Resman (Ljubljanska banka), Vojko Kaluža (Kovinar), Veronika Pavlin (Vezenine), Pepca Pregelj (Trikon), Nada Gornik (LIK), Jože Avstel (GG-Draga), Tomo Jarni (Itas) in OO ZS Kočevski tisk Kočevje.

SREBRNA PRIZNANJA OF so za dolgoletno prizadevno in uspešno delo prejeli: Zofija Rovan (Kočevje), Drago Podreberšek (Rudnik—Šalka vas), Aleksander Weiss (Predgrad), Ciril Cimprič (Kočevska reka) in Vlado Gašparac (Kočevje).

PRIZNANJA KS KOČEVJE—MESTO so za posebne zasluge pri razvoju mesta in krajevne skupnosti ter za razvoj in utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov prejeli: Stane Jarm (prejel je najvišje priznanje KS — bronasto jelko), Andrej Klun (zlati grb mesta Kočevje), Anton Gašparac in Avgust Švara (oba srebrni grb mesta Kočevje), Alojz Čampa, OO ZSM Trata in OO ZSM Srednje šole tehničnih usmeritev in družboslovja Kočevje (vsi bronasti grb mesta Kočevje) ter Stane Ocepek (zlato spominsko plaketo).

BRONASTA JELKA KIPARJU JARMU

Dobitnikom priznanj se je za njihovo dosedanje delo zahvalil predsednik OK SZDL Alojz Petek. V kulturnem delu svečanosti so sodelovali učenci glasbene šole.

KOLIKO DENARJA ZA OTROKA?

TREBNJE — Na seji skupščine skupnosti otroškega varstva, ki je bila konec preteklega meseca, so delegati sprejeli finančni načrt za letos, sporazum o svobodni menjavi in sklep o ekonomski ceni za varstvo v vrtcu. Ekonomska cena, izračunana na osnovi zaključnega računa, znaša za otroke nad tri leta starosti 9.952 din, za mlajše otroke pa 14.198. din. Višina prispevka, ki ga plačajo starši, je odvisna od mesečnega dohodka, ne sme pa presegati 35 odst. tega dohodka.

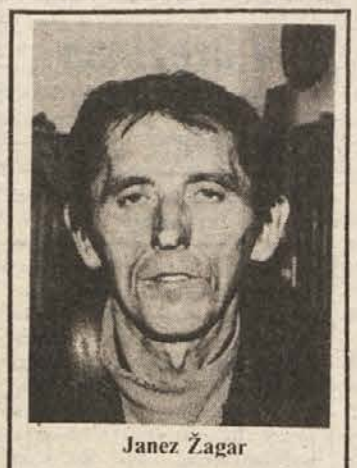

Janez Žagar

Meja ne ločuje

Pol članov GD Osilnica je s Hrvaškega

OSILNICA — Gasilsko društvo Osilnica šteje 60 članov. Predsednik GD Janez Žagar nam je o njihovem delu povedal:

»Vsako prvo nedeljo v mesecu imamo gasilci sestanek ali pa vaje. Naša komisija je pregledala tudi vse dimnike in ugotovila, da 10 hiš ni naseljenih, 90 hiš ima v redu dimnike, 10 hiš pa slabe. Za občane smo kupili 32 večjih in dvanajst manjših aparatov za gašenje na prah. Plačali so jih naročniki. Tako imamo v vsaki vasi 5 do 6 teh aparatov, kar se je že izkazalo za koristno, saj smo lani s tremi takimi aparati pogasili požar v Osilnici. Pri tem gašenju so nam pomagali gasilci iz Plešc. Mi pa smo skupaj z okoli 20 društvi iz Hrvaške in Slovenije sodelovali pri gašenju požara, ko je gorelo v tovarni v Prezidu.«

Osilniški gasilci dobro sodelujejo s sosedi na hrvaški strani. Tudi v njihovem društvu je kar polovica gasilcev iz vasi Hrvatsko na Hrvaškem. Zdaj bodo ustanovili dve gasilski desetini in pričakujejo tudi pomoč iz hrvatske občine Delnice, in sicer predvsem za nakup opreme za gasilce. Njihova največja želja je, da bi dobili gasilski avto, saj so med tistimi štirimi izmed 21 društev v kočevski občini, ki še nimajo gasilskega avtomobila.«

J. P.

Zaposlitev dobilo sto delavk

V viniškem tozdu Novoteksa v začetku marca začeli delati v novi proizvodni dvorani — Za 40 odst. večja proizvodnja — Skoraj vse v izvoz

VINICA — Že leta 1973, ko je bila otvoritev Novoteksovega tozda Konfekcija na Vinici, so načrtovali tudi drugo fazo gradnje, seveda takrat, ko bodo za to potrebe. Ko se je viniški tozd dobro vključil v prodajo, predvsem na tuji trg, delovne sile pa je bilo zaradi vse manjšega izseljevanja tostran in onstran Kolpe še vedno dovolj, so začeli v Vinici razmišljati o gradnji nove proizvodne dvorane. Proizvodnja v njej je stekla v začetku letošnjega marca, prav na ta račun pa so na novo zaposlili 75 novih delavk.

Računajo, da bo v njihovem tozdu lahko našlo zaposlitev še kakih 20 delavk. To so predvsem šivilje, ki so jih priučili doma, priučevanje prvih pa se je začelo že septembra lani, torej že pol leta pred začetkom proizvodnje v novih prostorih. Medtem ko s pridobivanjem nekvalificiranih delavk nimajo težav, pa je težje dobiti kvalificirane šivilje, zato vse osnovnošolke, ki prosijo za zaposlitev, napotijo na šolanje in jim zagotovijo štipendijo.

Novi prostori, ki merijo 600 kv. metrov in v katerih je tudi skladišče za osnovne surovine in nakladalno-razkladalna rampa, so veljali Novoteks skupaj z opremo 120 milijonov dinarjev. Stroji so v glavnem uvoženi, le petina jih je domače izdelave. Vendar pa v Vinici kljub večjim zmogljivostim ne bodo začeli z novimi programi, ampak bodo le razširili že obstoječe. Tako bodo še naprej šivali krila, moške in ženske hlače ter kdaj tudi otroška oblačila, proizvodnja pa se bo, ko se bodo nove delavke popolnoma vpeljale v delo, povečala za okrog 40 odst. na leto. S prodajo ne bodo imeli težav, kajti že sedaj je razprodana vsa proizvodnja do konca leta, in sicer največ na tuja tržišča. Letos prevladuje klasični izvoz v Libijo in na Nizozemsko.

● V viniškem Novoteksu imajo za svoje delavce sicer organiziran lastni avtobusni prevoz, razen za smer proti Črnomlju, od koder se vozi na delo v dveh izmenah 45 delavk. Prav s prevozom v to smer pa imajo težave, kajti redni avtobus odpelje šele slabo uro po končani dopoldanski izmeni. V Novoteksu še vedno upajo, da jim bo uspelo z avtoprevozniškimi podjetji dogovoriti se o primernejšem voznem redu.

Novost, ki jo pripravljajo v viniškem Novoteksu, je tovarniška trgovina, ki je zaprta že 8 let. Čakajo le še na opremo, poleg lastnih izdelkov pa bodo ponudili tudi tkanine Novoteksa in izdelke drugih tekstilnih tovarn ter čevlje.

M. BEZEK

Najboljši in najslabši

Kot izrazito dobre DO so ocenjene Oprema, Melamin in LIK, kot slabe pa Itas, Tekstilana, KG

KOČEVJE — Po oceni občinskega izvršnega sveta se je lani zaustavilo nazadovanje gospodarstva, saj so po dolgih letih v občini spet dosegli rezultate, ki so nad povprečjem republike. Doseženi rezultati pa ne bi smeli uspavati uspešnih (najuspešnejše OZD v občini so Oprema, Melamin in LIK), pa tudi ne vzeti poguma izrazito slabim (Itas, Tekstilana, Kmetijsko gospodarstvo).

Člani izvršnega sveta in drugi odgovorni v občini redno obiskujejo delovne organizacije in ugotavljajo, kako poslujejo. Na zadnji seji občinske konference SZDL so delegate seznanili s svojimi najnovejšimi ugotovitvami, predvsem pa so opozorili na slabosti.

ITAS ne dosega načrtovane proizvodnje. V prvih treh mesecih letos so nakupili več reprodukcijskega materiala, kot je znašal njihov celotni prihodek. Glavni direktor je dal odpoved, ki mu poteče konec junija. Delavci niso pripravljeni delati v podaljšanem delovnem času, kar pomeni, da se ne zavedajo resnosti položaja, v katerem je ITAS, ali pa jim položaj ni bil pravilno pojasnjen.

Tudi TEKSTILANA je v težavah, zato so delavci sklenili, da bodo med prvomajskimi prazniki delali. Je pa tu nekaj nezaupanja do dobrih predlogov, ki zato niso bili osvojeni. Nekateri v kolektivu menijo, da bi bil potreben ukrep družbenega varstva. Izvršni svet je imenoval posebno komisijo, ki bo skupaj s predstavniki Tekstilane pomagala reševati težave v tem kolektivu.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO načrtuje izgubo, ki pa je kočevsko gospodarstvo ni več sposobno pokrivati (pokriva jo že od leta 1984). Zato je treba najti rešitev v okviru republike oz. porabnikov hrane, še bolje poslovati znotraj KG, ali pa bo potrebno zmanjšati kmetijsko proizvodnjo.

J. PRIMC

PODELILI PRIZNANJA OF IN SINDIKATA

ČRNOMELJ — Na osrednji črnomaljski proslavi ob dnevu OF in 1. maju so podelili tudi priznanja OF in srebrni znak sindikata. Priznanja OF so prejeli Leopold Jelenič, Darinka Čop, Peter Požek, Ana Stariha, Adolf Planinc, Belizar Dujec in Jože Zabukovšek. Dobitniki srebrnega znaka sindikata pa so bili Drago Penica (tozd IMV Črnomelj), Martin Lavrin (Iskra), Drago Blažina (Rudnik Kanižarica), Etbin Malnarič (Iskra), Anica Jaklič (tozd Beti Črnomelj) in Marjan Vitkovič (Belt).

O oceni preveč načelno

Posplošena kritika odgovornih ne prispeva k temu, da bodo prihodnjič izvoljeni boljši

KOČEVJE — Odprte kandidatne liste naj bodo za nosilce odgovornih dolžnosti. Tako mnenje je prevladalo med dosedanjimi razpravami v pripravah na volitve leta 1986 v kočevski občini, prav o teh pripravah pa so razpravljali tudi na zadnji seji občinske konference SZDL.

Iz poročila sekretarke OK SZDL Tanje Svetličič povzemamo, da so v občini doslej evidentirali 2.634 možnih kandidatov (od tega 328 mladih) za delegate za zbore občinske skupščine in 4.587 (od tega 674 mladih) za skupščine SIS. V teh številkah so všteti vsi, ki so bili evidentirani od leta 1974 dalje, razmeroma malo pa je med njimi evidentiranih letos. V evidentiranje (ki še traja) se niso dovolj vključevale družbeno politične organizacije, posebno mladina.

V dosedanjih razpravah je bilo ponekod opozorjeno, da so ocene dela nosilcev odgovornih dolžnosti z ozirom na gospodarsko stanje v občini prelepo napisane. Ni pa bilo konkretnih pripomb za posameznega ocenjenega.

V razpravi je Rudi Orel poudaril, da so želene ugotovitve in predlogi o delovanju in organiziranosti delegatskega sistema, pri ocenjevanju dela odgovornih in tudi drugih delegatov pa je treba določno povedati, katerega nesposobnega zamenjati s katerim sposobnim. Ivan Oberstar je menil, naj ne bi za vsako ceno oz. na silo postavljali povsod več kandidatov, ampak le tam, kjer je več enakovrednih kandidatov. Opozoril je tudi, da je treba na voliščih poskrbeti, da bo zagotovljena tajnost volitev. Tone Križ je opozoril, da ni pomembno število kandidatov, ampak njihova kakovost oz. sposobnost. Članica predsedstva republiške konference SZDL Milena Borovac je spomnila, da je potrebno evidentirati tudi možne kandidate za razne republiške in zvezne dolžnosti, sicer se spet lahko zgodi, da v nekaterih organih ne bo zastopana zahodna Dolenjska.

J. PRIMC

VESELO PRVOMAJSKO RAZPOLOŽENJE NA DEBENCU — Debenec je postal tradicionalno prvomajsko zbirališče trebanjskih delovnih ljudi. Tudi letos se je na ta hrib nad Mirno, kjer ima svojo kočo mirensko TVD Partizan, povzpelo nekaj sto občanov. Tu je bila tudi osrednja občinska prvomajska proslava, na kateri je govoril sekretar republiškega sindikalnega sveta Lojze Fortuna. Kulturni program pa so izvedli mirenski kulturniki in trebanjski pevci. Ob tej priložnosti so razdelili srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije, prejeli so jih Mira Gole, Milan Kranjc, Slavka Kukman, Stane Medved, Stane Orešnik in Vinko Umek. (Foto: J. Simčič)

Ukrep tudi za mirenski tozd IMV

Na seji občinske skupščine glasovali za ukrep družbenega varstva

TREBNJE — Delegati trebanjske občinske skupščine so brez pomislekov dvignili roke za ukrep družbenega varstva v IMV—tozdu Tovarna opreme na Mirni. Take ukrepe so sprejeli že za ostale tozde in delovne organizacije v IMV, torej ni vzrokov za to, da ga ne bi sprejeli tudi za mirenski tozd.

Vzroki za ukrep so bili navedeni tudi v predlogu za sprejem začasnih ukrepov, ki jih je pripravil trebanjski izvršni svet. Predvsem je prišlo v IMV do organizacijskih sprememb, sanacijski program IMV na ravni sozda se ni izvajal, vršilcu dolžnosti direktorja je potekel mandat itd. Skratka, v IMV—tozdu Tovarne opreme na Mirni gre za hude motnje v samoupravnih odnosih. Ukrep družbenega varstva seveda pomeni omejene samoupravne pravice, za vse naloge pa so odgovorni člani kolektivnega poslovodnega organa na ravni tozda. V njem so Rudi Žibert iz tozda in dva zunanja člana, Franc Bartolj in Maks Kurent, ki sta tudi že delala v mirenski IMV.

Ukrep družbenega varstva so sprejeli z olajšanjem tudi v tozdu, kjer so tak ukrep predlagali že pred leti. Iskali so tudi druge proizvodne programe, kar pa je bilo v nasprotju z splošnimi usmeritvami v IMV. Kljub velikim težavam jim je uspelo zagotoviti socialno varnost vsem delavcem. Kot so dejali predstavniki IMV z Mirne, so zdaj pripravljeni na vse, samo da bi tozd in celotno IMV nekoč vendarle izvlekli iz težav.

Seveda razmere niso niti najmanj rožnate. Kakor je pokazala analiza, ki jo je morala nova ekipa znova opraviti, bi do konca leta v IMV lahko poslovali brez izgub. Vendar bi bilo treba za to izpolniti določene zahteve. IMV manjka kar 58 milijonov dolarjev, poleg tega pa še 3,5 milijarde trajnih obratnih sredstev. IMV dolguje 6 milijonov dolarjev tudi železnici; letos se bo ta dolg povečal za 800 tisoč dolarjev. In še bi lahko naštevali. Obljubljena pomoč širše družbene skupnosti pa ne prihaja, kakor bi morala.

J. SIMČIČ

PODELILI SO PRIZNANJA OF

TREBNJE — V okviru revije pevskih zborov občine Trebnje, ki je bila posvečena dnevu Osvobodilne fronte in 40-letnici osvoboditve, so podelili tudi letošnja priznanja Osvobodilne fronte. Dobili so jih Anton Franjga-Sokol, Jože Frelih, krajevna skupnost Čatež, Engelbert Škufca, Ivan Vovk, Ivan Zajc in Majda Kolenc. Revijo je organizirala Zveza kulturnih organizacij Trebnje, pokrovitelj pa je bil občinski odbor ZZB NOV Trebnje.

V primežu denarnih stisk

Trebanjsko šolstvo bo potrebovalo 283 milijonov dinarjev — Denarja le za osnovne programe

TREBNJE — Trebanjska izobraževalna skupnost bo potrebovala letos za svojo dejavnost nekaj čez 283 milijonov dinarjev. Od tega bodo Trebanjci zbrali s prispevki iz bruto osebnih dohodkov okoli 228 milijonov dinarjev. Prispevna stopnja bo 5,86 odst. in velja od 1. januarja letos.

Seveda bodo v občini s tem denarjem lahko izvajali samo osnovne programe, dodatni pa bodo močno okleščeni. Osnovno izobraževanje, ki poteka v 90 oddelkih in je vanj vključenih 2062 učencev, bo veljalo domala 219 milijonov dinarjev. V to vsoto so všteti tudi stroški za celodnevno šolo v 39 oddelkih, za posebno šolo v 4 oddelkih, za en oddelek delovnega usposabljanja ter za dva oddelka domske vzgoje v internatu posebne osnovne šole. Za financiranje osnovnega izobraževanja prejema izobraževalna skupnost tudi republiška solidarnostna sredstva — 50 milijonov dinarjev. V dopolnilnem programu bodo zajeti oddelki s podaljšanim bivanjem, oddelki glasbene šole ter zimska in letna šola v naravi. Za te programe bo skupnost prispevala okoli 14 milijonov dinarjev. S tem denarjem bodo zagotavljali pokrivanje 50-odstotne rasti materialnih stroškov in za enak odstotek višje rasti osebnih dohodkov, za ostale dejavnosti bodo v skupnosti porabili okrog 14 milijonov dinarjev, sem pa je prišteto delovanje delegatskega sistema, financiranje strokovne službe, učbenikov ipd.

Lani je prišlo do sprememb v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela. Začasno je prenehala celodnevna osnovna šola v Mokronogu, vsi oddelki podaljšanega bivanja na osnovnih šolah v Trebnjem, Šentrupertu, Velikem Gabru in na Mirni so bili ukinjeni. Začasno je bilo ukinjeno delovanje podružnične šole na Čatežu, ukinjeni pa so bili tudi vsi dodatki.

Seveda se razmere letos ne bodo izboljšale. V veliko breme skupnosti je osnovna šola v Šentlovrencu, osebni dohodki zaostajajo za republiškim poprečjem za petino. Poleg tega je vozni park tako rekoč na tleh, zaradi velikih obveznosti za novo osnovno šolo v Trebnjem pa ni misliti na novega.

J. S.

Poskus rešitve tovarne prikolic

Brežiška občinska skupščina je sprejela ukrep družbenega varstva

BREŽICE — Na pobudo začasnega kolektivnega organa v sozdu IMV Novo mesto in na predlog izvršnega sveta v Brežicah je občinska skupščina 24. aprila sprejela sklep o začasni uvedbi ukrepov družbenega varstva v brežiški Tovarni avtomobilskih prikolic. Za predsednika začasnega kolektivnega organa je imenovala dosedanjega direktorja Boruta Mokroviča, za člana pa Ivana Prešička in Ivana Vučajnka.

Izvršni svet je istočasno seznanil zbore s svojo oceno položaja v kolektivu. Zvedeli so, da ta ne uresničuje niti sedanjega niti prejšnjega sanacijskega programa. Tovarna prikolic zaradi tega že vrsto let posluje z izgubo in slabi že tako šibko gospodarstvo brežiške občine. Tako so na primer stališča, s katerimi je občinska skupščina obvezovala brežiški tozd in celotno IMV, ostajala brez odmeva. Izvršni svet je želel sodelovati pri odpravljanju motenj v tovarni, za katero je iskal celo novo proizvodno usmeritev, vendar se IMV oziroma njena delovna organizacija Adria—Caravan na to pripravljenost nista odzivali.

V razpravi je delegat zbora združenega dela iz Tovarne prikolic Jože Tomše omenil, da so delavci prizadeti in da se z nezaupanjem sprašujejo, kaj jim bo prinesel ukrep družbenega varstva, češ da niso nič krivi. Pojasnili so mu, da ukrep ni naperjen proti delavcem in da pravzaprav omejuje le samoupravne pravice, ki jih že do zdaj niso imeli.

Družbeno varstvo bo trajalo do 1. marca 1986. Začasno vodstvo bo o položaju tozda vsak mesec poročalo izvršnemu svetu, delegate občinske skupščine pa bo seznanjalo s poslovanjem in predlogi za učinkovitejšo samoupravno organiziranost vsake tri mesece.

Zbori občinske skupščine so izglasovali ukrep družbenega varstva z željo, da bi bilo tokrat zares konec dolgoletnega životarjenja. To si želijo tudi delavci, iskra upanja pa je majhna, ker so bili že nekajkrat razočarani.

J. TEPPEY

Ne dajo se odriniti na rob

Z jubilejne skupščine ZZB NOV v Brežicah

BREŽICE — Razprave in poročilo predsednika Marjana Seliškarja na letni programski skupščini ZZB NOV, ki je bila 26. aprila, kažejo izredno odzivnost borcev na dogajanja v družbi. Ti so najbolj vznemirjeni, kadar njihove besede zvenijo v prazno in jih pri iskanju rešitev iz krize, v katero smo zašli, potiskajo na obrobje.

»Če hočemo umiriti pobesnelo ladjo družbenega in ekonomskega razvoja in spoznati, kdo je vreden, da je za krmilom in kdo ne,« so dejali, »potem moramo sodelovati vsi brez izjeme.« Poudarili so, da kritičen in oster odnos do nezaželenih pojavov ne prehaja v kritikastrstvo in jadikovanje in da borci znajo obdržati svoj ponos.

Zavzeli so se za zmanjšanje administracije pri uresničevanju programov SLO in družbene samozaščite, kjer naj bi se več ukvarjali s praktičnim usposabljanjem in neposrednimi stiki z ljudmi. Svobode namreč ni izbojeval papir, ampak borbena zavest in pripravljenost borcev in aktivistov.

Glede prenašanja vrednot NOB na mlade rodove so delegati sicer pohvalili sodelovanje številnih borcev z osnovnimi šolami, vendar so menili, da se morajo povsod otresti suhoparnosti in iskati nove, za mladino še privlačnejše oblike. V Cerkljah in na Bizeljskem so na primer že dali pobudo, da bi se ozrli v preteklost domačega kraja in skozi imena domačinov približali mladini partizanska in izgnanska leta.

Kronike NOB so se uspešno lotili v Cerkljah, kjer med drugim pripravljajo razstavo fotografij vseh aktivnih borcev iz te krajevne skupnosti. Na Bizeljskem prav tako zbirajo gradivo in tam se je rodila tudi zamisel, da bi krajevno skupnost poimenovali po zaslužnem borcu Janezu Rožmanu. O proslavah v krajevnih skupnostih menijo, da ostajajo preveč anonimne, da jim sredstva javnega obveščanja posvečajo premalo pozornosti. To velja predvsem za radio in televizijo, ki vidita le velike manifestacije, na tiste, ki jim prisostvujejo samo »navadni« občani, pa pozabljata.

J. TEPPEY

KRVODAJALSKE AKCIJE V POSAVJU

POSAVJE — Z dajanjem svoje krvi lahko naredite največ, kar lahko stori človek za sočloveka. Zato vas občinski odbori Rdečega križa Brežice, Krškega in Sevnice pričakujejo na krvodajalskih akcijah, ki bodo: v Sevnici in Krmelju 27. maja, v Sevnici 28., v Leskovcu 29., v Krškem 30. in na Senovem 31. maja. Krvodajalska akcija bo tudi 3. junija v Kostanjevici ter 4. in 5. junija v Brežicah.

PREMALO ZELENE BARVE

SEVNICA — 16. maja bo sevniška občinska skupščina v okviru planiranja obravnavala kategorizacijo kmetijskih zemljišč. Izvršni svet ob tem ugotavlja, da ni upošteval vseh pripomb (vračega) zbora krajanov v Boštanju. Pred skupščinsko razpravo so predlagatelji z veliko mapo pohiteli v Ljubljano, od koder so se potem morali vrniti, pospremljeni s pripombo, da imajo na kartah premalo zelene barve, ki določa kmetijske površine, in preveč rjave. Tako se zgodi, če ne ceniš modrosti svojih krajanov in iščeš nauk v republiki.

VEČ IZVOZA ZA DOLARJE

BREŽICE — Gospodarstvo v posavski regiji je lani izvozilo za 53 milijonov dolarjev izdelkov. Izvoz na konvertibilna tržišča se je povečal za 21 odst, vendar celotni izvoz še kljub temu ostaja na ravni 1981. leta. Tudi za lansko leto ugotavljajo, da so manj uvozili, kot prodali v tujino. V republiškem izvozu je regijski delež 3,2 odst in se od začetka srednjeročnega obdobja do zdaj ni nič povečal.

V Brežicah imajo nov izvršni svet

Predseduje mu Jelka Barlič

BREŽICE — Zbori občinske skupščine so na seji 24. aprila potrdili sestavo novega izvršnega sveta na predlog predsednice Jelke Barličeve, podpredsednik je Gorazd Kotnik; po funkciji v upravnih organih skupščine so člani Miha Škrlec, Rumica Topić in Vladka Kežman. Novi člani so: Ivan Prešiček za področje industrije, Anton Bibič za trgovino, Jože Iljaž za turizem, Jožica Žagar za obrt, Milena Jesenko za šolstvo in Zlatko Kušević za stanovanjsko in komunalno dejavnost. Dosedanji predsednik izvršnega sveta Jože Avšič je zadolžen za kmetijstvo, podpredsednik Tone Zorko pa za zdravstvo.

Tako izbrani člani po mnenju mandatarke Jelke Barličeve zagotavljajo celovitost in nepretrganost nadaljnjega dela izvršnega sveta. Novost je, da je v tem organu tudi predstavnica obrti, ki ji v srednjeročnem obdobju pripisujejo v občini še večji pomen kot doslej.

J. T.

V Dobovi bo v nedeljo referendum

S samoprispevkom bi radi obvarovali ceste

DOBOVA — V tej krajevni skupnosti so za nedeljo, 12. maja, razpisali referendum o uvedbi samoprispevka za zaporni sloj asfalta na cestah. Z denarjem, ki ga nameravajo zbrati z 2-odstotnim samoprispevkom ter z dodatnim zbiranjem na Selih, Malem Obrežu in v Dobovi, bi v naslednjih petih letih lahko zavarovali vseh 24 kilometrov cest v KS.

Za samoprispevek na ravni krajevne skupnosti so se odločili potem, ko so v razpravah prišli do spoznanja, da posamezne vasi ne bi zmogle teh bremen.

Po zagotovilih predsednika KS Boruta Mokroviča so Dobovčani že doslej dokazali izredno pripravljenost za reševanje problemov KS z lastnimi močmi. Vse do zdaj sprejete programe so uspešno izpeljali, zato prav nič ne dvomijo o dobrem izidu nedeljskega referenduma. Krajani bodo glasovali za samoprispevek v prepričanju, da jih gospodarski napredek krajevne skupnosti, izgradnja nove šole, bližnja graditev poslovno-stanovanjskega objekta in kasneje blagovnice obvezujejo, da vnovič združijo svoje moči in glasujejo v dobro posameznih vasi in celotne skupnosti.

J. T.

9. MAJ, PRAZNIK KS BREŽICE

BREŽICE — Drevi ob 18. uri bo v prostorih osnovne šole bratov Ribarjev tovariško srečanje z borci mestne organizacije ZZB NOV, ki ga prirejata krajevna skupnost in krajevna konferenca SZDL za 40-letnico osvoboditve Brežic. Osrednja počastitev krajevnega praznika bo 10. maja ob 19. uri v slavnostni dvorani brežiškega gradu. Krajevna priznanja OF bodo prejeli: Ivan Kapušin, Ratko Šindler, Minka Vučajnk, Nevenka Antić, Zinka Kristarič, Vanda Zorko, Jožica Lapuh, Milena Jesenko, Terezija Jazbec in moški pevski zbor PD bratov Milavcev iz Brežic. Jožetu Finku in Viktorju Fettichu bodo podelili priznaji krajevne skupnosti za delo na področju ljudske obrambe in krajevne samouprave.

Osnovna šola je za praznik krajevne skupnosti priredila razstavo likovnih del učencev in razstavo knjig s partizansko tematiko. Odprli so ju 6. maja. V Domu JLA pa so od 30. aprila do 11. maja razstavljene grafike Eda Murtića in Zlatka Price na poemo Jama Ivana Gorana Kovačića.

PRIZNANJA AKTIVISTOM

KRŠKO — Za prispevek pri utrjevanju vloge zveze sindikatov in h graditvi samoupravnih odnosov v naši družbi so letos podelili srebrne znake zveze sindikatov Slovenije Kristini Božič (osnovna šola dr. Mihajla Rostoharja), Jožetu Fakinu (Novoles—tozd BOR Krško), Frediju Isteniču (»Djuro Salaj«—tozd Vzdrževanje), Martinu Kolanu (»Djuro Salaj«—tozd Papir), Jožici Kopina (UNZ Krško), Rudolfu Ladiki (Zdravstveni dom Senovo), Antonu Mihociju (Kovinarska—tozd Industrijska Oprema), Heleni Omerzel (PM Krško) ter osnovnima organizacijama ZSS Kovinarska—tozd Industrijska oprema Krško in »Djuro Salaj«—tozd Tovarna embalaže Senovo.

Predsedstvo OK ZK Krško pa je podelilo priznanja za 30-letno članstvo v ZKJ Slavku Šribarju (DU Krško), Antonu Pleterskemu (Rudnik Senovo) in Antonu Arnšku (»Djuro Salaj«).

MLADI RAČUNALNIKARJI — Čeprav starejših obiskovalcev na 1. računalniških dnevih Posavja ni bilo prav veliko v telovadnico OŠ Jurija Dalmatina v Krškem, je bil obisk gospodarstvenikov večji v brežiških, krških in sevniških delovnih kolektivih, kjer so jim prikazali svoje izkušnje in uporabnost računalnikov. Zato pa je bilo toliko večje zanimanje mladih za dogajanje v Krškem, tako da gre njim pripisati zasluge, da organizatorji govorijo o približno 2.000 obiskovalcih. (Foto: P. Perc)

Podcenjujemo svoje možnosti

Krški izvozniki enotni, da brez sodelovanja s tujimi partnerji ne gre

KRŠKO — Težišče gospodarskih odnosov delovnih kolektivov v krški občini s tujino že dolgo ne temelji več na čistem izvozu in poslovni zasnovi izvoznega trženja. Prevladujejo razvitejše oblike gospodarskega sodelovanja s tujino.

Anketa, ki jo je pripravila komisija OK ZK Krško za mednarodno sodelovanje za problemsko konferenco, je pokazala, da dolgoročno poslovno sodeluje s tujimi partnerji kar 10 od 15 anketiranih izvoznikov, ki uresničujejo okoli 95 odstotkov izvoza. Izvoz preko razvitejših oblik gospodarskega sodelovanja s tujino zajema okoli 60 odst. vsega izvoza. Sklenjenih je na primer, že 13 pogodb o dolgoročni proizvodni kooperaciji.

Kar pet delovnih kolektivov snuje nove pogodbe, od tega štiri o dolgoročni proizvodni kooperaciji. Temeljno vrednoto kooperacijskih pogodb predstavlja poleg proizvodnega sodelovanja in uravnotežene menjave prenos tehničnega in tehnološkega znanja. Zaenkrat obstaja le ena kooperacija, kjer SOP nastopa z lastnim znanjem na Češkoslovaškem. Metalna, Kovinarska in Transport načrtujejo kooperacije s tujino s prenosom lastnega znanja in skupnega trženja. Velik izziv pomenijo zlasti tržišča dežel v razvoju. Nekateri krški kolektivi že pričenjajo izkoriščati prednosti tako imenovanega izvoza na srednji rok.

Čeprav so krški izvozniki enotnega mnenja, da brez dolgoročnih oblik sodelovanja s tujimi partnerji pač ne gre, jih znaten del daje prednost povezavam, kjer gre za prenos tujega znanja. To pa pomeni, da ponekod še zmeraj podcenjujejo lasten tehnični razvoj.

P. PERC

● Silvo Gorenc, glavni direktor Tovarne Djuro Salaj v Krškem, je na problemski konferenci o mednarodnem sodelovanju dejal: »Tudi v občini se obnašamo, kot da bodo eksportne enklave rešile izvoz. Ni pravega reda in odgovornosti, ne bitke za kakovost. Mnogi ne zardevajo, ko jim tuji partner vrača nekakovostne izdelke. Med Jugoslovani, ki se poslovno klatijo po svetu, je, žal, zelo malo tehnologov. Z našo zakonodajo izvoz bolj oviramo, kot spodbujamo!«

Ivan in njegova pravica

Res v Sevnici ni moža ali družbenega organa, ki bi presekal ta gordijski vozel?

SEVNICA — Že pred meseci smo opozorili, v kakšni stiski se je znašel kmet Ivan Andrejčič iz Podgorja pod Lisco, ko je od sevniške Komunale prejel pisanje, ki mu prepoveduje gnojenje travnikov in pašnikov, ker je pod njegovo domačijo zajetje novega sevniškega vodovoda.

To je hud udarec za Andrejčičeve, ki so z dolgoletnim mukotrpnim delom opremili kmetijo, usmerjeno v živinorejo, s celotno strojno linijo in kajpak tudi s sodom za razvoj gnojevke, ki ga zdaj ne sme več uporabljati. Ivan hodi zdaj v Sevnici »od Poncija do Pilata« in išče svojo pravico ter poudarja, da je njegov hlev stal, še preden so na tamkajšnji svet prihajale komisije in vodovodarji, kar pomeni, da on ni kriv za zaplet in da je pri reševanju potrebno celovito upoštevati njegov sedanji položaj.

V Sevnici se nekateri že sprašujejo, češ kaj je posameznik v primerjavi s pettisočglavim mestom, ki se napaja iz vodovodnega zajetja pod Andrejčičevo domačijo. Res brez pomislekov pretehta interes mesta, vendar je tudi za kmeta treba najti sprejemljivo rešitev. Komisije sicer prihajajo, narejen je bil tudi poskus, ki je resnici na ljubo dokazal, da se gnojilo res lahko izpira v vodovodno zajetje, vendar rešitve ni. Pred časom so kmetijci dobili nalogo, naj izračunajo, koliko bi Andrejčičeve stalo, če bi gnojevko vozili na Lisco, kar bi bilo gotovo drago. Ko so bili izračuni narejeni, ni zanje nihče več vprašal. Z rešitvijo pa se vse bolj mudi, saj hlev terja svoje, iz prenapolnjene jame za gnojevko že teče...

Vse kaže, da v Sevnici ta čas ni moža ali organa, ki bi presekal ta gordijski vozel in — kar ni najmanj pomembno — tudi raziskal, kdo je odgovoren, da so vodovodarji tako lahkomiselno, brez zadostnih zaščitnih ukrepov, zgradili zajetje, ki ga zdaj ogroža kmetija. Kmetija, ki je zdaj sama življenjsko ogrožena.

A. ŽELEZNIK

Sevniški bazen končno drži vodo

Otvoritev za dan mladosti — Dogrevana voda iz Kopitarne — Dogovor o igriščih

SEVNICA — Plavalni bazen olimpijskih mer za Kopitarno je spet buril duhove. Kritične in tudi preveč črnoglede misli so bile izrečene na nekaterih sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, nakar so skušali spraviti vse v nekako mirnejše vode na seji glavnega odbora za izgradnjo tega objekta v četrtek, 25. aprila.

Burno je bilo na seji skupščine izobraževalne skupnosti, kjer menda nekateri ne bi imeli nič proti, če bi bazen ostal celo zaprt!? Na seji telesnokulturne skupnosti je bilo slišati nekatere stare kritike, npr., da v bazenu zaradi prevelike globine sploh ne bo mogoče izvajati pouka plavanja, starejši ljudje med plavanjem nimajo kje počivati itd.

Kakorkoli že, bazen je slednjič tu in končno drži vodo in tudi z dovodom pare za dogrevanje iz Kopitarne je vse v redu. »Beton« kot graditelj ga je bil namreč dobil nazaj in sedaj, kot je bilo rečeno na seji glavnega odbora, ni več ovir, da objekta 25. maja ne bi mogli tudi uradno izročiti namenu. Kolikor je vreme dopuščalo, so šolarji marljivo pričeli urejati okolico.

Športniki najbolj glasno postavljajo vprašanje, kaj je z igrišči za tako imenovane male športe. Ne drži, da so na ta igrišča pozabili, le denarja ni bilo. Glavni odbor se zavzema za imenovanje delovne skupine, ki naj bi zbrala vse dobronamerne pripombe telesnokulturnih delavcev in rekreativcev, kaj in predvsem kje zgraditi.

A. ŽELEZNIK

● Glavni odbor zaenkrat še ni določil cen za vstopnino na bazen. Zatrjujejo, da ne bodo pretirane, naj bi se zgledovale po cenah okoliških bazenov.

KAJ VEŠ O PROMETU?

Sredi aprila je bilo v Sevnici občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu?« Udeležili smo se ga tudi učenci iz Boštanja. Na tekmovanje smo se pripravljali kar precej časa. Rešcvali smo teste in vozili čez ovire. Uspeh ni izostal. Višja skupina je bila ekipno prva, nižja pa druga. Od posameznikov je zlato kolajno osvojil Jure Kmetič, bronasto Miran Mirtelj, zlato kolajno v nižji skupini pa Boris Tibljaš. Vsi udeleženci smo dobili priznanja in majice z oznako SPV Sevnica.

DUŠAN UDOVČ, 5.r
OŠ Boštanj

Novo v Brežicah

PODUK ZA PRIHODNJIČ — Sklicatelj zadnje seje občinskega sveta Zveze sindikatov ni imel sreče. Ko bi obdeloval kako njivo, bi zagotovo izbral primernejši datum. Seja namreč ni bila sklepčna, ker so nekateri člani raje sadili krompir kot da bi sejali besede. Kaže, da jih bolj zanima letošnja letina kot uspešnost poslovanja delovnih kolektivov v minulem letu, o čemer naj bi tekla beseda na sindikalni seji.

ČAS POVOZI POČASNE — Lani so v občini predpisali za 424 milijonov dinarjev davkov in prispevkov. Izterjali so jih skoraj 95 odst, precej več kot v letih, ko si še niso pomagali z avtomatsko obdelavo podatkov pri celjski občini in ko še niso imeli stroja za knjiženje obremenitev in plačil. Vendar ta stroj zdaj peša in ne dohaja več dela, ki bi ga moral opraviti. Odpoveduje tudi druga mehanizacija, zato bi radi čimprej kupili novo. Peš ne bodo prišli daleč, čeprav bi bil počasne davkarije vesel marsikateri občan.

Z LUČJO JIH IŠČEJO — Tovarna prikolic IMV sprejema nove delavce, kvalificirane in nekvalificirane. Tudi inženirji so zelo dobrodošli. Zaposliti želijo predvsem moške. Žensk imajo trenutno 40 odst, vendar zanje nimajo več primernega dela. Na razpise IMV ni odziva, čeprav v Posavju pogosto omenjajo nezaposlenost. Skupnost za zaposlovanje željam IMV po moških delovnih močeh ne more ustreči in to zdaj ni prvič. V brežiški občini opažajo pomanjkanje delavcev že nekaj časa, čeprav je tudi res, da se jih veliko vozi drugam. Šele dinar jih bo pritegnil v bližino. Za zdaj pa ima vsak raje vrabca v roki kot goloba na strehi.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 26. aprila do 4. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Vesna Kušević iz Laduča — Glorijo, Anica Petrič iz Vel. Jazbine dečka, Majda Gorenc iz Brežic — Anjo, Terezija Ban iz Krškega — Alenko, Alojzija Vrančič iz Domaslovca — Renata, Jožica Zorko iz Kremena — Jernejo, Marija Čovran iz Krškega — Mirjam, Nevenka Jelčič iz Stare vasi — Andrejo, Jadranka Novačič iz Rakitja — Zorico, Liljana Glas s Senovega — Ano, Kristina Poček iz Brežic — Anjo, Liljana Petrič s Senovega — deklico, Erna Brglez iz Brestanice — Darka, Terezija Frigelj iz Loč — Majo. Čestitamo!

V času od 20. do 26. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Barica Bašić iz Samobora — Nikolino, Irena Kovačić iz Samobora — Vlada, Štefanija Lehpamer iz Vel. Rakovice — Danijela, Andreja Zupan iz Osredka — Aleša, Anka Biščan iz Samobora — Majo, Ivanka Varlec z Bizeljskega — Marjetko, Marija Lipar iz Blatnega — Tomija, Marija Cerjak iz Dečnih sel — Anjo, Marija Bibič z Bizeljskega — Matejo, Milka Sikošek iz Križa — Tanjo, Zorica Ruk iz Samobora — Marijo in Dragica Špolar iz Cerine — Marka. Čestitamo!

Krške novice

TOČNOST — Organizacija četrtfinala svetovnega prvenstva posameznikov v speedwayu na Stadionu Matije Gubca je bila na mednarodni ravni. AMD Krško je tudi s skoraj do sekunde natančnim startom prvih tekmovalcev ob 16. uri najavilo, da tokrat ne bo niti najmanjšega spodrsljaja. In res so prireditev srečno pripeljali h koncu, tako da si je marsikdo med desettisočeroglavo množico zaželel, da bi tudi v življenju šlo vse kot po maslu, ne le na prvomajski dirki...

BLED ALI PORTOROŽ? — V ta dva letoviška kraja bi gotovo prišlo več strokovnjakov iz delovnih organizacij, če bi jih povabili na predstavitev uporabe računalnikov, kot jih je bilo v Krškem. Tako so zagrenjeno ugotavljali nekateri organizatorji Računalniških dnevov Posavja, kajti na demonstracijo računalniških šestih strokovnjakov novomeške Krke je, prišlo reci in piši 5 gospodarstvenikov!

Sevniški paberki

RAZBIJAČI OD DRUGOD — Prizadevni prireditelji prvomajskega srečanja v Florjanski ulici so bili ogorčeni, ker je (predvsem) mladina razbijala steklenino kot za šalo. Ko so miličniki poskrbeli za red, se je izkazalo, da so ti čudni gostje od drugod.

KOZE NI MARALA — Srečelovi so priljubljen način pomoči raznim delavoljnim društvom. Za prvomajski srečelov na Lisci je planincem prispeval glavni dobitek — kozo Silvo Osovnikar. Podjetni gostilničar in predsednik društva gojiteljev malih živali jo je na Lisco privedel peš. Ker je dobitnica ni hotela imeti, je šla nato na licitacijo. Tudi dobro.

ŠE ENA LICITACIJA — V soboto bodo na dvorišču občinske stavbe ob 10. uri začeli licitirati sedem najdenih koles in 40 kolutov preje.

PREHOD PA TAK! — Na Orehovem je na cestno križišče z železnico že dolgo nadvse neprijetna skakalnica za vsa vozila. Nazadnje so se tam spet mudili železničarji. Ti so razbili asfalt, da je vse skupaj še slabše.

KOSTELSKA FOLKLORA — Na fotografiji je folklorna skupina iz Kostela, ki jo vodi Cveto Križ iz Kočevja, med nedavnim nastopom na osilniškem odru. (Foto: Primc)

Kulturna prebuja pod Srobotnikom

Konec maja bo v Straži prvi kulturni teden, v okviru katerega bo literarni večer, likovni tabor in srečanje pihalnih orkestrov

STRAŽA — V tem slikovitem kraju med Krko in Srobotnikom za kulturo ni bilo še nikoli tako slabo poskrbljeno kot zadnja leta, ko se tako rekoč nič ne dogaja. Ni ne gledališke skupine, ki je svoje čase razveseljevala obiskovalce z vedno novimi igrami, ne pevskega zbora, ki je imel koncert vsaj enkrat na leto, še kina ni. Kulturni dom, ki je bil včasih živahno kulturno žarišče, v glavnem vse leto presameva, njegov mir občasno premotijo le skupine, ki se tu ustavijo za krajše gostovanje. Pod Srobotnikom se dokaj redno oglaša le pihalni orkester, ki deluje pod okriljem Novolesa, njemu pa gre tudi zasluga za tradicionalna srečanja dolenjskih in belokranjskih pihalcev v Straži.

V straški Svobodi so dolgo razmišljali, česa bi se lotili, da bi bilo zanimivo in da bi kraju spet vrnilo nekdanji kulturni utrip. Prišli so na misel, da bi poskusili s kulturnim tednom, ki pa naj bi ne bil samo začetek kulturnega, marveč splošnega prebujenja kraja in krajevne skupnosti. Čeprav se Straža hitro razvija, precej po zaslugi Novolesa in Gorjancev, pa je v nekaterih dejavnostih, predvsem v kulturi, močno zaostala. To kulturo je seveda treba pojmovati v najširšem pomenu.

Tako je zdaj že znano, da bo prvi kulturni teden pod Srobotnikom ob koncu letošnjega maja. Začel se bo v soboto, 25. maja, z literarnim večerom štirih avtorjev, ki se lahko v ožjem smislu štejejo za domačine. To so: pesnik in pisatelj Jože Dular, pesnik in prevajalec Severin Šali ter pesnika Franc Šali in Ivan Zoran. Obiskovalci prireditve, ki bo v nekdanjih prostorih zdravstvenega doma oz. sedanjih prostorih krajevne skupnosti, bodo njihovo ustvarjalnost pobliže spoznali iz pogovorov z njimi, prireditelji pa bodo pripravili tudi razstavo del, ki so jih omenjeni do zdaj objavili.

● V okviru prvega kulturnega tedna bodo v Straži izvedli razpravo o varstvu naravne in kulturne dediščine, in sicer v zvezi z občinskim odlokom, ki naj bi ga letos sprejeli. V zvezi s tem bo beseda tekla tudi o varstvu okolja, ki v tem delu doline Krke do zdaj ni bilo zgledno. Skratka, kulturni teden naj bi bil začetek življenja v straški krajevni skupnosti na višji, kulturnejši stopnji.

Kot rečeno, bo v Straži tudi letos tradicionalno srečanje pihalnih godb. To bo že osmo srečanje orkestralnih skupin Dolenjske in Bele krajine, ki pa bo letos uvrščeno v prvi straški kulturni teden. Predvidoma bo nastopilo enajst pihalnih orkestrov. Pomembna prireditev bo tudi prvi likovni tabor, na katerem bosta ustvarjala slovenska kiparja Tone Demšar in Slavko Kranjc. Ta tabor bo obenem zametek likovnega življenja v Straži, ki do zdaj tovrstne dejavnosti tako rekoč ni poznala.

J. J.

kultura in izobraževanje

PEVCI V SEVNICI

SEVNICA — Občinska Zveza kulturnih organizacij prireja občinsko pevsko revijo vsako leto v drugem kraju. Tokrat že osma revija bo v soboto v sevniškem gasilskem domu s pričetkom ob 18. uri. Sodelovali bodo vsi zbori, ki delujejo v občini. Lani se je na podobni reviji v Zabukovju trlo obiskovalcev in pevcev.

RAZSTAVA DEL AMATERJEV

ČRNOMELJ — Pred prvomajskimi prazniki so v črnomaljskem kulturnem domu odprli razstavo del domačih likovnikov, amaterjev Janka Butale in Janeza Rajmerja. Razstava, ki jo je pripravila Zveza kulturnih organizacij iz Črnomlja, bo na ogled do sredine maja.

PESNIKA NA OBISKU

V sredo, 17. aprila, je bila na naši šoli podelitev Župančičevih bralnih značk. Letos je je osvojilo 495 mladih bralcev. Ob tej priložnosti sta nas obiskala pesnika Jože Dular in Severin Šali, ki je pred kratkim v Metliki predstavil svojo pesniško zbirko Sijoče mračine. Povedala sta nam veliko zanimivega o svojem življenju in delu, slišali pa smo tudi nekaj njunih pesmi.

ANTONIJA PEZCIRC, 7.a
OŠ 15. SNOUB belokranjske
Metlika

KISLA REVIJA

NOVO MESTO — Letošnja revija pevskih zborov iz novomeške občine ni bila taka, da bi zadovoljila tudi strokovnjake. Mnogi so opazili, da se zlasti zbori, ki so nastopili v novomeškem Domu kulture (drugi so peli dan prej v Dolenjskih Toplicah), sicer kislo držijo. Poglavitnega razloga za to niso poznali, potem pa se jim je nenadoma razkril. Novomeški del revije je bil namreč začetek cvičkarije, ki je bila v skaženem vremenu in ob kislem vinu še bolj kisla. Nekaj tega pa se je kajpak moralo odraziti tudi na pevcih, če so že morali biti »uvodničarji«.

Prvič za Zmajevo bralno značko

Za to bralno priznanje kot prvi in edini na Dolenjskem tekmovali škocjanski osnovnošolci — Bralne značke na škocjanski in šentjernejski šoli podelili 26. aprila

ŠENTJERNEJ, ŠKOCJAN — Tekmovanje za Župančičevo bralno značko se je za učence osnovnih šol v obeh krajih končalo v petek, 26. aprila, s slavnostno podelitvijo značk in bralnih priznanj ter priznanj mentorjem. V Šentjerneju, na eni največjih osnovnih šol v novomeški občini, so tekmovale tri četrtine vseh učencev, značke in priznanja pa je učencem matične in podružnične šole na skupni prireditvi podelil pesnik Ivan Zoran, sicer kulturni urednik Dolenjskega lista. V Škocjanu pa je podelitev opravil slovenski filmski režiser Jane Kavčič, katerega mladinski film »Nevidni bataljon« so ta dan v krajevnem kulturnem domu predvajali za šolo.

Janetu Kavčiču je v Škocjanu pripadla še čast, da je prvič na Dolenjskem podelil tudi Zmajeve bralne značke. Ta bralna priznanja si je prislužilo nad sedemdeset škocjanskih osnovnošolcev ali skoraj polovica tistih, ki so tekmovali tudi za Župančičevo bralno značko. Na celotnem območju novomeške organizacijske enote zavoda SRS za šolstvo so v Škocjanu edini tekmovali za Zmajeve značke.

»S tekmovanjem za Zmajevo bralno značko smo pravzaprav začeli na pobudo samih bralcev,« je povedala slavistka in knjižničarka Danica Rangus, mentorica tekmovanja. »Ko so učenci videli razpis v Pionirskem listu, so menili, da bi ne bilo napak poskusiti tudi s tem tekmovanjem. Pobuda mi je bila resnično všeč, pa smo se hitro dogovorili. In tako so učenci od drugega do osmega razreda začeli poleg slovenske literature prebirati tudi jugoslovanske pesnike in pisatelje. Čtivo, ki ga je zahteval program, so zvečine dobili v šolski knjižnici, posluževali pa so se tudi literature iz potujoče knjižnice, ki enkrat na mesec obišče naš kraj. Če pa niso mogli dobiti obveznega branja, so segli po knjigah, ki jih je razpis priporočil. Odziv na tekmovanje je bil za prvič več kot zadovoljiv.«

J. J.

Predstavitev izdaj ALEPHA

V Škofji Loki srečanje mladih literatov

ŠKOFJA LOKA — Jutri in v soboto bo tu spet delovno srečanje mlajših literarnih ustvarjalcev. Književna mladina Slovenije, ki je v zadnjem letu spodbudno razvila svoj program, bo udeležencem predstavila prve knjige iz svoje knjižne zbirke ALEPH. To so pesniška zbirka Štefana Remica »Nate pada patina«, zbirka kratke proze Igorja Zabela »Strategije. Taktike.« in delo Milana Kleča »Briljantina«. Ta dela je strokovna žirija izbrala iz vrste rokopisov, poslanih na razpis. V loški knjižnici bodo ob tej priložnosti pripravili tudi razstavo knjižnih prvencev in del, izšlih v samozaložbi. Prvi dan srečanja se bo končal z literarnim večerom v kapeli Puštalskega gradu, kjer bodo nastopili uveljavljajoči se mladi literati. V soboto se bodo udeleženci zbrali za okroglo mizo, kjer bo govor o vrednotenju literature. Sodelovalo bo več razpravljalcev, težišče obravnave pa bo bržčas na tako imenovani mladi literaturi, kot nekateri pravijo ustvarjalnosti mladih literatov.

ANTON INGOLIČ V SEVNICI

Letošnje podelitve bralnih značk na naši šoli se je udeležil priljubljeni mladinski pisatelj Anton Ingolič. Najprej smo poslušali kulturni program, ki so ga pripravili različni krožki, nato pa je sledila podelitev značk in pohval, ki smo si jih prislužili z vestnim branjem knjig. Po podelitvi nam je pisatelj Ingolič predstavil knjigi o svojih vnučkih Maši in Roku. Razložil nam je tudi, kako je nastalo »Tajno društvo PGC«. Za obisk smo se mu zahvalili s šopkom in skromnim darilcem.

DARJA ROGELJ, 5.d
OŠ Sevnica

V DOMU STAREJŠIH OBČANOV RAZSTAVLJA SLIKAR ANDREJ PERKO

NOVO MESTO — V tukajšnjem Domu starejših občanov razstavlja svoja slikarska dela Andrej Perko, v Škofji Loki udomljeni novomeški rojak. Čeprav slikarstvo ni njegov poklic, je vanj vložil veliko truda in ustvaril dela, ki bi bila v čast marsikateremu šolanemu likovnemu ustvarjalcu.

Večer s Potrčem

Srečanje s pisateljema Ivanom Potrčem in Branko Jurco pripravili v novomeškem Domu JLA

NOVO MESTO — Ivan Potrč bo svoje pisateljsko delo obogatil z novim romanom. Novico, da piše in tudi že dokončuje daljše prozno delo, ki bo podobno kot vsa dosedanja prežeto z neizmernim optimizmom in vero v človeka, je pisatelj sam povedal, in sicer na literarnem večeru, ki so ga 25. aprila pripravili v novomeškem Domu JLA.

Potrč se je te prireditve udeležil s svojo ženo, pisateljico Branko Jurco, medtem ko je tretji najavljeni gost, gledališki in filmski igralec Rade Šerbedžija, obisk zavoljo zdravstvenih razlogov odpovedal. Šerbedžijo so povabili zato, da bi obiskovalci, večinoma vojaki iz novomeške garnizije, od blizu videli in slišali priljubljenega igralca, ki nastopa v glavni vlogi tudi v »Rdečem klasju«, filmu, ki ga je Ž. Pavlović posnel po Potrčevem romanu »Na kmetih« in ki so ga ta dan posebej predvajali.

Potrč je na tem srečanju prebral nekaj odlomkov iz svojih del, nato pa v pogovoru z Natašo Petrov, upravnico Študijske knjižnice Mirana Jarca, povedal več zanimivosti iz svojega dolgoletnega pisateljskega pa tudi revolucionarnega delovanja. Oboje se je v njegovem življenju prepletalo, seveda pa je bil dolga leta tudi urednik raznih založb in dalj časa predsednik slovenskega pisateljskega društva.

Obiskovalci so raznotero delovanje Ivana Potrča lahko spoznali tudi prek knjižne razstave v avli Doma JLA, ki jo je pomagala pripraviti Študijska knjižnica Mirana Jarca.

Zapis o tem srečanju nikakor ne bi bil popoln, če ne bi vsaj bežno omenili obnašanja dobršnega dela udeležencev srečanja z Ivanom Potrčem in Branko Jurco. Resnici na ljubo je treba povedati, da je lahko le del obiskovalcev sledil večeru, ki je seveda potekal v slovenskem jeziku, medtem ko je neslovenski del občinstva prireditev registriral bolj z očmi kot z ušesi. Dobra namera, da bi slovenskega pisatelja predstavili neslovenskim bralcem, se organizatorjem, žal, ni posrečila, kot so želeli.

I. Z.

SREČANJE S PISATELJEM

Konec marca smo se člani knjižničarskega krožka srečali s pisateljem Samom Simčičem, avtorjem Pravljice o dedku Mrazu, o kateri smo se tudi pogovarjali. Povedal je, da jo je napisal zato, ker je malo zgodb o dedku Mrazu, otroci pa jih radi berejo. Pripovedoval nam je tudi o svoji novi zgodbi o dečku Žalenu, ki ga nihče ni maral, ker ni ničesar znal. Na koncu srečanja smo pisatelju v spomin podarili knjigo.

ANTICA NANJARA, 5.d
OŠ Zbora odposlancev
Kočevje

GRIBELJCI V KARLOVCU

GRIBLJE — Pevski zbor KUD Niko Zupančič iz Gribelj je imel skupaj z Invalidskim pevskim zborom iz Karlovca v Zorkinem domu v Karlovcu celovečerni koncert. Gribeljci so se predstavili z belokranjskimi pesmimi v priredbi Matije Tomca, Pavla in Silvestra Mihelčiča. Pevce že vrsto let uspešno vodi profesorica Tatjana Mihelčič, gribeljske tamburaše, ki so se tudi predstavili v Karlovcu, pa Silvester Mihelčič, starejši. Eni in drugi so poželi veliko aplavza. Gribeljci pa so ob tej priložnosti povabili Karlovčane na 8. srečanje obkolpskih pevskih zborov, ki bo letos 2. junija v Gribljah.

Predpraznični utrip z novimi razstavami

Odprli so jih v več krajih na Dolenjskem

DOLENJSKA — V zadnjih dveh tednih, še posebej pa pred dnevom OF in praznikom dela, so razstavišča v dolenjskih občinah spet bolj zaživela. Nove likovne razstave so pripravili v več krajih, ponekod tudi v delovnih organizacijah, šolah in drugih ustanovah. Največ takih prireditev se je zvrstilo v novomeški občini.

V samem Novem mestu sta bili dve otvoritvi. V Dolenjski galeriji se je s ciklom »Metulji« predstavil Jože Motoh, arhitekt iz Ljubljane. Svoje likovniško videnje metulja v prostoru je avtor izrazil v akrilnih slikah in modelih iz žice. Maloštevilni obiskovalci so na otvoritvi prisluhnili krajšemu glasbenemu recitalu Mojce Osolnik, učenke desetega letnika klavirja na novomeški glasbeni šoli. V Novoteksovi menzi pa je petnajst svojih akvarelov razstavila Jožica Medle, članica likovne skupine Vladimir Lamut iz Novega mesta.

Razstava bo na ogled do 26. maja.

V kulturni dvorani šentjernejske osnovne šole so pripravili razstavo dokumentarno likovnih del Vladimira Lamuta. Gre za cikel, ki je bil pred meseci na ogled v Dolenjski galeriji in so z njim počastili 70-letnico Lamutovega rojstva. Razstava je bila medtem dalj časa na ogled v prostorih zdraviliškega doma v Dolenjskih Toplicah. V zdraviliškem domu v Šmarjeških Toplicah pa so že več dni na ogled pasteli Danje Baje iz Novega mesta.

Pomemben likovni dogodek so doživeli tudi obiskovalci likovnega salona v Kočevju. Tam so pred dnevom OF odprli razstavo risarskih krajin in knjižnih ilustracij Rože Piščanec. Na otvoritvi razstave, ki bo odprta do 12. maja, je več pesmi zapel moški zbor iz Kostela.

SVETLANA MAKAROVIČ NASTOPILA V RIBNICI

RIBNICA — V tukajšnjem domu TVD Partizan je 26. aprila nastopila slovenska pesnica Svetlana Makarovič z recitalom svojih pesmi pod naslovom »Črna vrv«. Prireditev, ki je vzbudila precej zanimanja med občinstvom, je pripravila ribniška kulturna skupnost.

MATE IN SIMČIČ V KOČEVJU

KOČEVJE — Zaključne svečanosti ob podelitvi bralnih značk za učence tretjih in četrtih razredov kočevske osemletke, ki je bila pred kratkim, sta se udeležila literata Miha Mate in Samo Simčič. Na prireditvi, ki je bila v Šeškovem domu, so učenci brali svoje sestavke, nastopili z glasbenimi točkami in prebrali nekaj odlomkov iz del obeh literatov, ki sta nato odgovarjala na vprašanja mladih bralcev.

SENOVSKI ORKESTER V CANKARJEVEM DOMU

LJUBLJANA — 26. maja bo v Cankarjevem domu osmo tekmovanje pihalnih orkestrov v koncertnem programu. Nastopilo bo osem ta čas najboljših ljubiteljskih orkestrov v Sloveniji, ki sodijo v tako imenovano prvo kategorijo. Med temi je tudi pihalni orkester s Senovega.

»Naša beseda« brez naših

Zaključna republiška prireditev »Naše besede 85« bo prihodnji teden v Kočevju

KOČEVJE — Tu bo prihodnji teden, od četrtka do sobote, potekala zaključna republiška gledališka prireditev »Naša beseda 85«. Nastopile bodo skupine iz Celja, Bovca, Kranja, Ptuja, Šempetra in iz zamejstva, ki so jih izbrali na seji odbora Združenja gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije. Izbor so opravili na podlagi mnenja selektoric Darke Čeh in Dore Gobec, ki sta si ogledali skoraj petdeset predstav v raznih krajih.

Največ območnih predstav v okviru »Naše besede 85« je bilo v celjski regiji, kjer je kulturni amaterizem mladih tudi najbolj razvejen. Nekaj tovrstnih prireditev je bilo v Posavju, medtem ko se Dolenjska in Bela krajina nista odzvali. Nekaj podobnega bi lahko dejali tudi za občino gostiteljico in sosednjo ribniško občino, čeprav v obeh delujejo mladinske skupine.

Sestavni del zaključne prireditve bodo strokovni pogovori o predstavah, njihovih izvedbah in umetniški vrednosti, ob tem pa seveda na splošno o gledališki ustvarjalnosti mladih, tudi o tako imenovanih alternativnih prijemih. To bo priložnost za gostitelje, da se podrobno seznanijo s temi tokovi in v naslednjih sezonah tudi sami poskusijo s čim podobnim.

BREŽIČANI NA NOVOMEŠKEM ODRU

NOVO MESTO — V ponedeljek in torek so na novomeškem odru gostovali igralci brežiškega Amaterskega odra z Brešanovo komedijo »Smrt predsednika hišnega sveta«. Obe predstavi sta bili uvrščeni v tukajšnji gledališki abonma.

Doklej učiteljske »žepnine«?

Na najslabšem so učitelji pedagoških in družboslovnih srednjih šol — Zahtevajo vsaj take osebne dohodke, kot jih ima gospodarstvo

Večletno zaostajanje osebnih dohodkov v šolstvu za tistimi, ki jih izplačuje gospodarstvo, nezadržno stopnjuje nerazpoloženje prosvetnih delavcev. Dramatično je predvsem v mnogih srednjih šolah, kjer učiteljska plača komaj še odtehta tisto, ki si jo marsikje celo polkvalificirani delavec lahko prisluži. Čeprav se zdi ta trditev dokaj drzna, pa z njo ni prav nič narobe.

Najprepričljiveje jo pač podkrepljujejo podatki, s kakršnimi srednje šole čedalje bolj zasipavajo najrazličnejše republiške organe, zahtevajoč od njih ne le odgovore na konkretna, nemalokrat zajedljiva vprašanja, ampak tudi razrešitev težavne problematike. V tem smislu je zastavljeno tudi odprto pismo ljubljanskih srednjih šol republiškemu izvršnemu svetu in nekaterim drugim organom, v njem pa najbolj bode v oči podatek, da so znašali osebni dohodki ljubljanskih srednješolskih učiteljev v letošnjem januarju od 30 do 40 tisoč dinarjev. Samo toliko in nič več, in to za celomesečno družbeno odgovorno pedagoško delo!

Kajpada ljubljanski »primer« ni osamljen, saj o podobnih številkah govore tudi na mariborskem območju, da o srednjih šolah na Dolenjskem in v Posavju niti ne govorimo. Znano je, da so že od uvedbe usmerjenega izobraževanja nekatere družboslovne, še posebej pa pedagoške šole, med slednjimi n.pr. Srednja pedagoška in tehniško-naravoslovne usmeritve v Novem mestu kot naslednica gimnazije, med gmotno najslabše oskrbovanimi, kar pomeni, da so pri dnu tudi z osebnimi dohodki. Skratka, kar dobe žal premnogi srednješolski učitelji v plačilni ovojnici, je bolj podobno družbeno priznani žepnini kakor pa pravičnemu stimulativnemu plačilu po delu in rezultatih dela, akoravno je delo prosvetnega delavca težko izmerljivo. Razumljivo je, da ob takih osebnih dohodkih upada zagnanost prosvetnih delavcev in da njihovo nezadovoljstvo upravičeno narašča. Učitelji so siti obljub, saj te ne rešujejo niti njihovega sedanjega položaja, medtem ko se na pokojnino ob taki plači sploh boje pomisliti.

Nevzdržno stanje pa se negativno odraža tudi pri pomlajevanju učiteljskih vrst. Kdo bo pa še šel za učitelja, če vnaprej ve, da mu bo družba namesto poštenega pravičnega plačila zagotovila le večjo ali manjšo »žepnino«?! In res upada že vpis na tako imenovane pedagoške šole, kjer se začenjajo bodoči učitelji šolati. Letošnji odziv mladih na razpis v te šole je vse prej kot spodbuden: v Sloveniji se je na razpisanih 1194 tovrstnih mest za mladino javilo samo 877 kandidatov. Za to nezasedenost je kajpada »kriva« tudi že omenjena novomeška srednja šola, ki je za tri razpisane oddelke v novem šolskem letu »pridobila« le 55 prijavljencev. Vse to je zgovorno in nemara dovolj prepričljivo opozorilo vsem, ki krojijo usodo srednjim šolam, da se ne gre več igrati.

Do izboljšanja učiteljskih plač bo moralo prej ko slej priti, enako tudi do izravnave, vsaj približne, njihovih prejemkov s prejemki drugih zaposlenih v družbenih dejavnostih. Kot je razbrati iz nekaterih sestavkov, ki so zadnje čase polnili stolpce slovenskih časopisov, se nekaj v tej smeri že premika in je menda le še vprašanje časa, kdaj se bodo učiteljske plačilne ovojnice odebelile. Republiška izobraževalna skupnost in posebne izobraževalne skupnosti bodo, kot napovedujejo, poslej vsake tri mesece usklajevale osebne dohodke. Pomembno vlogo pri celovitem razreševanju gmotnega položaja v šolstvu pa bo imel republiški izvršni svet.

I. ZORAN

pisma in odmevi

»O tradiciji OF pa, žal, ne vem nič«

»Čutim se prizadetega«

Ta izjava, ki jo lahko preberemo na 2. strani Dolenjskega lista, z dne 25. aprila v anketi z naslovom »OF z dostojno naslednico«, moram priznati, preseneča celo mene, Janija Mateta, ki naj bi to izjavil. Z novinarjem Jožetom Primcem sva sicer imela razgovor (anketo), katerega del je objavljen v omenjenem članku, vendar take ali podobne izjave ni bilo nez moje ne z njegove strani.

Na začetku razgovora mi je tov. Primc podal temo, ki naj bi bila pluralizem interesov. Na moje vprašanje, kaj s tem misli precizneje, je odgovoril, naj bi bilo to v zvezi z OF, s pluralizmom. Vprašal sem ga, če misli na pluralizem samoupravnih interesov in odnosov, češ da mi je ta tematika poznana. Odgovoril mi je, naj povem kaj o tem. Na kratko sem mu povedal, kar vem o pluralizmu samoupravnih odnosov. Na začetno vprašanje o pluralizmu odnosov in OF se nisva vračala.

Že tu se sprašujem o novinarjevi poklicni etiki. Menim, da je še sprejemljivo, če novinar npr. skrajša misel, ker mu zmanjka prostor za članek, nesprejemljivo pa je, če izumlja neke zaključke, izjave, kot je to na koncu ankete »OF z dostojno naslednico« storil Jože Primc. Zelo me zanima, na osnovi česa je zapisal ta stavek: »O tradiciji OF pa žal ne vem nič.« Če je ta misel njegova, naj se ne skriva za kogarkoli, ampak naj to zapiše pod svoj naslov.

JANI MATE
Ribnica

POPRAVEK

Tiskarski škrat je v prejšnji številki polkrepko poudarjeno vest o priznanjih metliškim gasilcem, objavljeno na 2. strani, tako neusmiljeno skvaril, da jo moramo v celoti ponoviti:

Ob 30. obletnici metliške občinske gasilske zveze sta Djordje Radović, predsednik zveze, in Silvester Mihelčič, njen tajnik, prejela zvezna gasilska odlikovanja 2. stopnje, prof. Jože Dular pa za prispevek k razvoju gasilstva in Slovenskega gasilskega muzeja občinsko gasilsko odlikovanje 1. stopnje ter priznanje Gasilskega društva Metlika. Pobratena ozaljska gasilska zveza pa je podelila srebrne gasilske zvezde Martinu Črnuglju, Djordju Radoviču, Antonu Vraničarju, Jožetu Pirkoviču in Janku Bračiki.

POČASTILI TRI DOGODKE

ČRNOMELJ — V četrtek, 25. aprila, so v Dijaškem domu v Črnomlju pripravili proslavo v počastitev dneva OF, 1. maja, mednarodnega praznika dela in 40-letnice zmage nad fašizmom. V programu je poleg učencev, ki prebivajo v domu, sodeloval tudi ženski pevski zbor KUD »Miran Jarc« Črnomelj, ki je popestril program.

NA PROSLAVO NA POLJANI!

KRANJ — Odbor skupnosti borcev brigad, ustanovljenih v ZSSR, poziva vse borce, člane te skupnosti, da najkasneje do 12. maja 1985 prijavijo odboru (na naslov: Odbor skupnosti borcev brigad, ustanovljenih v ZSSR, 64000 Kranj, Snediceva 12) udeležbo na proslavi ob 40-letnici osvoboditve na Poljani. Po proslavi bo še občni zbor skupnosti, nato pa tovariško srečanje. Prispevek za vožnjo in zakusko znaša 1.200 din. Skupaj s prijavo lahko borci naročijo tudi spominsko listino, značko in knjigo, če tega do danes še niso dobili.

»Sovražniki slovenščine« v nekaterih uradih

Zakaj ne slovensko?

Uredništvu Dolenjskega lista!

Pišem vam, ker se ne znajdem več v spakedranščini, kakršno zasledujem že dlje časa v nekaterih uradnih spisih. Pred dnevi smo spet dobili v roke službeni dopis nadrejene ustanove, ki pušča bralca v dvomih, saj ne veš, kaj želi pisec povedati z nerodno, večpomensko tujko. Ko nam sestavljalec pisma sporoča svoje mnenje in vprašanja, večkrat poudari »pragmatičen odnos«. V službi nas je kar precej šolanih ljudi, toda latinske ali grške izobrazbe v mladih letih žal nismo bili deležni. Zato moraš vzeti v roke slovar tujk, da ugotoviš, kaj je pisec mislil, ko je zaradi lagodnosti namesto klene domače besede raje uporabil tujko. V »Slovarju tujk« S. Bunca iz 1974 lahko preberemo, da je:

*— **pragmatičen** stvaren, strokoven, posloven, vzročno zvezan;*

*— **pragmatika** (iz grščine) opravilnik, službeni red;*

*— **pragmatist** pa človek, ki v življenju oznanja za resnično vse, kar ustreza določenim ciljem in koristim.*

Mali slovar tujk nam še pove, da je »pragmatična sankcija« tudi zgodovinska listina, s katero je Karel VI. 1713 določil dedno nasledstvo tudi v ženskem kolenu. V Vrbinčevem »velikem« slovarju tujk iz 1968 najdemo kar v 30 vrsticah še obsežnejše odgovore o pomenskih različicah tujke »pragmatičen, pragmatika, pragmatist«.

Pa smo tam, ob ugibanju namreč, kaj je hotel pisec uradnega pisma povedati. Lahko, da je imel v mislih strokovnost, poslovnost ali vzročne povezanosti zadev, glede katerih nam je bil pisal. Je morda razmišljal o opravilniku in redu delavcev v službi ali morda le o opravilnih nalogah ali sposobnostih? Namesto da bi v dveh, treh besedah po domače, razumljivo povedal, kar mu je ležalo na duši, se pisec spakuje s tujko in zavaja bralce v dvome, jim nalaga dodatno delo in sam sebi otežuje delo, saj prejemnik ne ve, kaj odpošiljatelj pisma pravzaprav želi.

Bo mar poziv o spoštovanju materinega jezika in uporabi slovenščine v javnosti še dolgo ostal le klic vpijočega v puščavi? Kaj, če bi začeli vsi po vrsti vračati takim piscem njihova nejasna, nepotrebnih tujk polna pisma in druge papirje? Če javni pozivi o spoštovanju materinega jezika ostajajo brez haska, bo menda zaleglo le še to.

K. J.
Novo mesto

Še: Zlati časi so preteklost

Širša obrazložitev položaja, v katerem je Opekarna Zalog

Ne da bi začenjali kako polemiko, pač pa v želji, da dopolnimo »Zlati časi so preteklost« (Dolenjski list, 25. aprila) in tako omogočimo bralcem popolnejšo informacijo o usmeritvi Opekarne Zalog, prosimo, da objavite še naslednje:

Za začetek citiramo samo nekaj stavkov iz članka iste avtorice, ki je bil objavljen pred 8 leti v Dolenjskem listu: »Kot pravi direktor Vladimir Šalomon, se kolektiva loteva malodušje. Cene izdelkom so določene. V treh letih so lahko dvakrat podražili za nekaj dinarjev... Cene drugim izdelkom so šle medtem za veliko več navzgor, zato ostanka dohodka skoraj ni. Ustvarjamo komaj za kritje stroškov... Proizvodna sredstva starijo, zato v opekarni ne proizvajajo vsako leto več, ampak manj. Razmišljajo tudi o tem, da bi preusmerili proizvodnjo v bolj donosne izdelke, ampak kje bi sicer kupci dobili opeko? ... Kolektiv še vztraja v takih razmerah, vprašanje pa je doklej.« Nad člankom je bila objavljena fotografija 4 delavk in 3 od teh danes utrujene, izmučene, bolne od slabih delovnih pogojev in težkega dela, da žal za opekarno »Zlatih časov« ni bilo nikoli.

Od takrat pa do danes so se delovni in tržni pogoji še slabšali. Tu moramo predvsem opozoriti na neusmiljeno rast cen energije, katere stroški danes predstavljajo v strukturi proizvodne cene že 70 odstotkov. Kljub temu da smo gospodarjenje v letu 1984 zaključili z nekaj sto starimi milijoni ostanka dohodka in da tako planiramo tudi za letošnje leto, smo se, ko smo začeli z izdelavo dolgoročnega plana za obdobje 1986-1990 in ob upoštevanju dejanskega stanja odločili za predsanacijske ukrepe, interne in zunanje. Vsako nadaljnje čakanje bi bilo neodgovorno.

Zunanje predsanacijske ukrepe smo posredovali IS Sob Novo mesto in so bili v zgoščeni vsebini že podani v članku, objavljenem 25. aprila. Seveda smo z njimi zaprosili za pomoč pri zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev za sanacijo kritičnih točk v proizvodnem procesu. V predsanacijskih ukrepih smo predvideli tudi morebitno organizacijsko spremembo, če bi omogočila realizacijo zastavljenih ciljev.

Če regija potrebuje opečno proizvodnjo, potem potrebujemo pomoč širše družbene skupnosti, in to hitro. V nasprotnem primeru bo kolektiv opekarne pričel v smeri prestrukturiranja proizvodnje.

Vrsta minulih cenovnih, energetskih, investicijskih in drugih gospodarskih deformacij je popolnoma osiromašila reproduktivno sposobnost opekarn. Samo tiste opekarne, ki so našle investitorja zunaj svoje dejavnosti, so se v minulem obdobju še lahko posodobljale. Nobeni pa opeka danes ne daje potrebne akumulacije. Ta trenutek je v Sloveniji preveč opekarn, mi svojo nujnost zagovarjamo le s stališča regijskih potreb in resolucijskih izhodišč. Zgolj iz same sentimentalnosti in profesionalne obveze, brez ustreznega dohodka, pa kolektiv v nedogled ne more vzdržati. V minulih letih smo marsikaj ukrenili v smeri dopolnilnih programov, vendar se je vse končalo pri finančnih sredstvih. Lastnega denarja ni bilo. Komentar možnih partnerjev je bil: »Imamo interesantnejše programe, v katere bi vlagali, če bi imeli sredstva.« Vsakdo je obupal ob visokih stroških energije v strukturi proizvodne cene. Razvili smo šamotne izdelke, termo-blok, super lahko opeko, poskušali v smeri poroton-opeke, šli v skrajno možnost tankostenskih artiklov. Prisiljeni smo bili v vpeljavo stranskih dejavnosti, ki dajejo le enkratne ali kratkotrajne učinke brez perspektivnih možnosti.

Iskanje rešitev nas je pripeljalo tudi do tega, da smo v konici energetske krize pričeli razmišljati o uporabi odpadnih naftnih derivatov. Po določenih posegih in pripravah v to smer smo v smeri nevtralizacije kvalitetnejših odpadnih naftnih derivatov tudi izdelali interno predelavo teh derivatov, vendar ne tako naivno in neodgovorno, kot bi se dalo iz objavljenega članka (debelejši tisk) razbrati. Medobčinski vodnogospodarski inšpektor, ki redno bdi nad našo, sicer bolj slabo opremljano in zgrajeno infrastrukturo za skladiščenje in tehnološko uporabo naftnih derivatov, je v smeri predvidenega skladiščanja odpadnih naftnih derivatov, postopka predelave in seveda v smeri varstva voda in ekološke zaščite okolja, naredil zapisnik o inšpekcijskem pregledu in 17. 7. 1984 izdal tudi odločbo. Z njo je natančno določena vrsta zahtevanih posegov, ki jih moramo v opekarni narediti (ustrezna zgraditev betonskega platoja za skladiščenje, lovilci olj, ureditev pretakališča, kontrola obstoječih skladiščnih naprav, nastavitev natančne evidence o odpadnih naftnih derivatih, izdelava in sprejem internih pravilnikov itd.), da bi nevtralizacijo odpadnih naftnih derivatov lahko ustrezno izvajali.

Svoje zahteve so seveda dodale še druge službe (varstvo pri delu). Vseh zahtev inšpekcijskih služb nismo v roku (1. 11. 1984) realizirali. Predvsem ne tistih, kjer so potrebna večja finančna sredstva. Od novembra 1984 do aprila se s to dejavnostjo nismo ukvarjali.

V obrazložitvi predsanacijskih ukrepov smo IS Sob Novo mesto zaprosili tudi za tehnično in finančno pomoč za dokončno dograditev in legalizacijo postopka za nevtralizacijo nekaterih odpadnih naftnih derivatov.

Slovenija do sedaj še nima ustrezno rešenega načina nevtralizacije odpadnih naftnih derivatov. Tovrstni derivati so že leta vskladiščeni širom po Sloveniji v različnih primernih in neprimernih embalažah in kot taki predstavljajo potencialno ekološko nevarnost. V našem rednem proizvodnem procesu uporabljamo osnovne naftne derivate (bencin, nafta, mazut, olja) letno okrog 1.800.000 kg. V krizi, ko nam je pretila definitivna ustavitev peči, ukinitev dobav mazuta, ki obratuje neprekinjeno noč in dan vse leto, smo prišli na idejo, da poskusimo z določenimi odpadnimi naftnimi derivati. Nabavili smo tri kovinske cisterne za naftne derivate in v njih občasno vskladiščevali sortirane odpadne naftne derivate. V postopku predelave (z zunanjim partnerjem smo izdelali kombinirano čistilno, filtrirno napravo) smo po fazah 100-odstotno nevtralizirali vso tekočo in trdno materijo — s postopkom izžiga, in sicer s tem, da smo vse kalorije uporabljali za sušenje in žaganje opeke.

S tem tehnološkim postopkom predelave so bile seznanjene inšpekcijske službe, ki so seveda imele ostre zahteve. Vseh zahtev pa v roku nismo uspeli realizirati in popolnoma razumemo zahtevo predsednika IS (in se z njo strinjamo) o prepovedi tovrstne uporabe odpadnih naftnih derivatov. Pričakujemo tudi, da je okoli 200.000 kg (koristno) nevtraliziranih odpadnih naftnih derivatov argument, da bi z ustreznim zunanjim strokovnim in finančnim sodelovanjem (Petrol, Komunala, VGP, komite za urbanizem) nevtralizacijo tehnološko in ekološko neoporečno dogradili. V primeru legalizacije in ustrezne tovrstne registracije bi bil to tudi določen vir dohodka. Storitve nevtralizacije bi lahko zaračunavali tudi ne glede na sekundarne pozitivne efekte pri žaganju in sušenju opeke.

Trdimo, da je opeka širšega družbenega pomena in ker je zaloška opekarna edini v regiji, pa še ta zaradi omenjenih dolgoletnih težav dolgoročno vprašljiva, hočemo s predsanacijskimi ukrepi ugotoviti tudi dejansko regijsko potrebnost po opekarni. Če je opekarna regiji potrebna, potem je sedaj še čas, da s širšim družbenim in gospodarskim angažiranjem saniramo proizvodnjo. Za sam kolektiv opekarne je to breme, žal, dolgoročno pretežko, kljub naporom, ki jih vlaga.

To ni klic v sili za socialno varnost zaposlenih, je pa klic v sili za nadaljevanje opečne proizvodnje v regiji.

JOŽE ZORKO, oec.,
direktor
Opekarne Zalog

Kazen za žogo

V urejeno okolico je vloženega veliko truda in sredstev

K pisanju me je spravila zgodba o žogi v Dolenjskem listu 25. aprila, (8. stran). Nisem ne soseda ne sorodnica nikogar omenjenih. Nekajkrat pa me je pot zanesla po tisti ulici in ogledala sem si tamkajšnje zasebne hiše in njihovo čudovito okolje, gredice v cvetju, nasade okrasnih grmičev, nikjer nobene nesnage niti odvrženega cigaretnega ogorka. Tu je vloženega veliko truda, pa tudi stroškov je to. Žoga pa ob padcu pomečka cvetlice, razbije šipo. Tovariš Novak, ali se ne zavedate, kako težko je priti do lastne hiše? Ali ne bi bilo bolje, da ste strogo posvarili otroke ter se kot dober sosed opravičili Sikoškovim, pa bi bila žoga spet pri vas in vi bi imeli dobre sosede? Poštenih ljudi ne bi smeli obmetavati z očitki o nepoštenju ter zdravnikove službe povezovati s tem primerom z žogo. Drugič vzemite žogo vi, kajti otroci v svoji igri nikoli ne pomislijo na škodo, ki jo lahko naredijo! Otroke moramo starši vzgajati.

Kar poglejte okolico blokov med cesto in železnico! Parki, asfaltirane stezice, zelenice, ob katerih so klopce, otroško igrišče so polni papirčkov, plastičnih vrečk, raztrganega kartona, čeprav so povsod posode za smeti. Koga naj krivimo za to? Nevzgojene otroke, starše, ali občino, ki je zgradila siromakom lepa stanovanja? In, tovariš Novak, nikar ne hodite k zdravniku Sikošku, je zelo dober diagnostik, pijavk pa nima, da bi sesale hudo kri!

M. JELEN
Krško

DOBI SE GRAHAM KRUH

Po večmesečni prekinitvi se lahko od 18. marca dalje v trgovinah Žita Ljubljana v Metliki in Črnomlju vsak torek in petek spet kupi kruh »Graham«, ki ni dober le za sladkorne bolnike, ampak tudi za druge občane, ki imajo težave s prebavo ali preveč kilogrami. Peka tega kruha je bila prekinjena predvsem zaradi premajhnega zanimanja zanj, čeprav je na Dolenjskem okrog 3.500 sladkornih bolnikov. Graham kruh uživam že vrsto let in imam normalen krvni sladkor, seveda ob zdravilih in primerni dieti. Ko ga nisem mogel dobiti pri nas, sem si ga nabavljal v Rogaški Slatini, kjer ga imajo vedno na zalogi. Upam, da bo sedaj poraba graham kruha kaj večja, da ne bodo spet prekinili peke.

MARTIN ŠTEFANIČ
Metlika

NAJDITELJ DAL NAGRADO

NOVO MESTO — Minuli teden smo bili na novomeški tržnici priča nekoliko bolj pošteni kupčiji. Nežka Eržen, kmečka ženica iz Čužnje vasi pri Trebelnem, je izgubila torbico, v kateri je bila tudi denarnica z dokumenti in denarjem. Ko je opazila, da ji najdragocenejši del tovora manjka, se je hitro vrnila na tržnico ter zaskrbljena in s solzami v očeh izgubljeno že odpisala. Tedaj jo je izza pulta poklical prodajalec sadja in zelenjave Emurla Đeladini in ji vse izgubljeno vrnil. Nežka je takoj ugotovila, da je vse nedotaknjeno in je Emurlu ponudila stotaka. Ta je nagrado zavrnil, dal pa ji je še vrečko solate.

VENDAR SO SE GA SPOMNILI

Človek ni takšen, za kakršnega ga imajo, niti ni takšen, za kakršnega se ima sam. O njem govori le njegovo delo. Ali je torej potrebno povedati, zaradi česa je te dni Toni Gašperič prejel občinsko priznanje OF?

Kadar smo podeljevali priznanja, smo skoraj redno pozabljali nanj. Nikoli pa ga nismo pozabili, kadar smo ga potrebovali. Vsa Slovenija pozna Metličana in Belokranjca Tonija, pozna ga po njegovem delu. Metličani pa se znamo nanj le jeziti, če nas zbode s kakšno pikro na naš račun. Cenili ga bomo šele takrat, ko bo Toni rekel: »Ne!«

Tedaj se bomo spomnili vsega, kar je neločljivo povezano z njim in njegovim delom. Spomnili se bomo Veselih večerov, ki jih je prirejal še kot srednješolec. Spomnili se bomo Veselih toboganov, ki jih otroci po Sloveniji enačijo s Tonijem in teto Maro. Tudi skupine »Osip Šest«, katere vodja je bil, ne bomo pozabili. Seveda ne bomo mogli mimo številnih drugih prireditev, ki niso minile brez njegovega odločilnega deleža. In takrat, ko bo Toni rekel: »NE«, se nam bodo vse tiste zbadljivke, zaradi katerih smo z dolgim nosom hodili naokrog, zdele dosti manj pomembne in veliko bolj nedolžne.

Zato bi bilo prav in pošteno, da mu vsi Jožiči, Klotilde, direktorji vseh direktorjev, delegati iz Belega mesta, Izvršniki, Rdečniki, Borčiči, Sezedeljeviči, Mladiči in sploh vsi Repičani stisnemo roko, mu čestitamo za prejeto priznanje in njegovo 40-letnico, ki jo praznuje te dni, in mu rečemo: »Toni, le tako naprej!«

Maks Kurent

Pred štirinajstimi dnevi se je Mirenska dolina poslovila od Maksa Kurenta, staroste tamkajšnjih čebelarjev in gasilcev. Če drži reklo, da se na pogrebu pokaže, kaj je človek veljal v življenju, potem se je to prav gotovo izkazalo tudi na šentruperškem pokopališču ob slovesu od Maksa Kurenta.

Predvojni župan velike šentruperške občine, krščanski socialist, ki se je med vojno priključil Osvobodilni fronti slovenskega naroda, marljiv čebelar in gasilec ter sadjar in za narodno stvar ogret, se je Maks Kurent zapisal v mnoga srca. Kako tudi ne, saj je črpal iz bogate tradicije šentruperške osnovne šole, kjer je med drugimi ravnateljeval tudi Aleksander Lunaček, kjer se je priučil čebelarjenju in sadjarstvu. Kasneje je to svoje znanje prenašal na mlade rodove. Kot nesporna šentruperška avtoriteta je bil nepogrešljiv pri gasilskem društvu. V 84 letih bogatega in plodnega življenja je deloval na mnogih področjih.

In kot kaže, se mu bo izpolnila še ena velika želja. Dolga leta si je z vsemi močmi prizadeval, da bi zapuščina Petra Pavla Glavarja, ki je deloval tudi v Mirenski dolini, dobila primerno priznanje in tudi obeležje. Poleg tega je s pojemajočimi močmi še vedno pisal in spravljal skupaj kroniko gasilskega društva Šentrupert, poskrbel je za šentruperško himno in še bi lahko naštevali dejanja, s katerimi se bo zapisal v zgodovino kraja.

Na dan, ko so ga pokopali, se je na Lanšprežu spet zbrala komisija, ki je odločala o usodi tamkajšnje baročne cerkvice in poslednjem bivališču Petra Pavla Glavarja. Lahko bi rekli, da v tem ni bila samo simbolika, ampak se je znova izkazalo, da je njegovo delovanje rojevalo vedno bogate sadove. Zdi se, da se bo to izkazalo tudi na Lanšprežu. In tega bi bil gotovo najbolj vesel.

J. S.

Karel Jonke

Pred prazniki smo se na pokopališču v Starem trgu ob Kolpi za vedno poslovili od daleč naokoli znanega spoštovanega in priljubljenega Karla Jonkeja iz Dola, ki je umrl v 76. letu starosti.

V imenu krajanov tega območja mu je pri zadnjem odhodu iz domače hiše spregovoril Ivan Kapš, ki je med drugim poudaril, da je Jonke v zadnji vojni aktivno sodeloval pa tudi sicer pomagal NOB. V imenu Čebelarske družine Kočevje mu je še zadnjič spregovoril Janez Kojek. Karel Jonke je namreč veliko prispeval za napredek čebelarstva na tem območju. Na zadnji poti so ga spremili s praporom tudi gasilci GD Prelesje, saj je bil Karel Jonke ustanovni član tega društva, mnoga leta je bil v upravnem odboru društva, veliko pa je prispeval tudi za gradnjo gasilskega doma. V imenu gasilcev iz Prelesja se je od njega poslovil Jože Kapš. Poslednjič so se od Karla Jonkeja poslovili sovaščani ter mnogi njegovi prijatelji in znanci. Med njimi naj omenimo tudi jamarje in ribiče iz Kočevja, ki so bili pri Jonkeju vedno lepo sprejeti in deležni pomoči, če so jo potrebovali, in potrebovali so jo kar pogosto. Na zadnji poti ga je spremila tudi godba na pihala iz Predgrada, ob odprtem grobu pa so mu zapele tudi članice pevskega zbora iz Starega trga.

Še: Žoga je skalila veselje

Pripombe na pismo bralca, objavljeno 25. aprila

Vsebina članka je polna neresničnih navedb, natolcevanja, blatenja in grobih žalitev! Neupravičeni očitki letijo na mojo ženo, name, na tukajšnjo prvobitno sosesko in ne nazadnje tudi na delavce PM Krško, na našo samoupravno družbeno ureditev!

Kar zadeva mene kot zdravnika, bi še najtežje oprostil piscu članka za hude očitke in blatenje mojega odnosa do opravljanja mojih poklicnih dolžnosti.

Ker se pisec članka oslanja zgolj na otroške govorice in poulično spletkarjenje, medtem ko mu prava resnica cele zadeve še zdaleč ni poznana, lahko njegovo ravnanje ocenim edino kot skrajno nepremišljeno, nedozorelo in zaletavo.

Menim, da bi bilo z moje strani netaktično in nizkotno, da bi se na tem mestu na dolgo in široko razpisal o resnici »zgodbe«, kot temu pravi tov. Novak, pač pa bom svoje moralno zadoščenje poiskal na primernejši in učinkovitejši način — prek sodišča. »Tov. Novak naj se v zvezi s tem zaveda vseh posledic.

dr. TONE SIKOŠEK
Papirniška 19
Krško

SLOVESNO V RIBNICI

RIBNICA — Dan OF, 1. maj, 5. maj — dan osvoboditve Ribnice in 40-letnico zmage nad fašizmom so v ribniški občini proslavili s številnimi manifestacijami. Osrednja občinska proslava ob dnevu OF je bila v ribniškem Domu JLA. Na njej so podelili srebrne znake OF, dobili pa so jih: Alojz Kos, Ela Kržan, Jože Gril, Jože Puželj in Tone Joras st. iz Ribnice, Viktor Pogorelec iz Nemške vasi, Jože Pogorelec iz Dolenje vasi, Jože Košmrlj iz Sodražice, Anton Hace in Janez Rus iz Loškega potoka ter dramska sekcija KUD Sveti Gregor. Pod pokroviteljstvom OO ZZB so izvedli pohod ob žici okupirane Ribnice, ki so se ga udeležili mnogi mladi, vojaki, borci in drugi ljudje.

M. G.

KAJ NAJ STORIM?

Sem oče dveh otrok in imam težave s stanovanjem. Družino preživljam z nabiranjem surovin za Dinos in raznih zelišč za Krko. Živim na Ruperč vrhu v baraki, ki jo imam na očetovi zemlji. Z očetom se večkrat spreva in vsakič mi grozi, da bo zažgal barako, če je ne podrem in postavim kje drugje. S tem problemom sem seznanil kmetijsko zadrugo, občino, občinski sindikat in druge, a mi nihče ne najde rešitve. V Žabjek pa ne grem, ker tam ni življenja za mojo družino. Pod našim naseljem je gozd, v katerem sem si hotel postaviti barako. Takoj so s tem seznanili GG Novo mesto, potem pa je prišla milica in me opozorila, da ne smem ničesar postavljati. Kaj naj storim?

BOGDAN MIKLIČ
Stranska vas 51

Voznik, ki si vse dovoli

Neprijetnosti med vožnjo se ponavljajo

26. aprila sem ob 6. uri vstopil v avtobus za Ljubljano. Pred Novim mestom sem hotel sesti na prednji sedež za voznikom Maksom Kožarjem, kar pa mi je ta preprečil s tem, da je na sedež položil svoje oblačilo. Kasneje sem brez besed sedel na prednji sedež na nasprotni strani, voznik pa je v Trebnjem vljudno umaknil oblačilo, da sta lahko sedla dva domačina, ki sta vstopila.

Iznenada mi je voznik srdito rekel, naj zginem na zadnji sedež v avtobusu, naj ga ne gledam, ampak naj gledam ven naravo. Nisem mu ničesar odgovoril. V Ljubljani je pri tromostovju ustavil avtobus, da so potniki izstopili. Ker se nisem umaknil neki starejši gospe, me je ozmerjal z nekulturnežem. Vprašal sem ga, zakaj sem nekulturen. Ves rdeč v obraz je zakričal, naj bom tiho, kako se mu upam ugovarjati. Bil sem tiho, na končni postaji pa sem povedal dežurnemu miličniku, kaj se dogaja. Rekel mi je, da za to ni pristojen, zadržal pa je roko voznika, ki me je hotel udariti. Voznik pa je tulil, da ima še stare račune in naj samo poskusim še enkrat priti v njegov avtobus. Miličnik ga je odpeljal v avtobus.

Ta voznik je dejansko že v preteklosti neprestano nagajal in ustrahoval. Dovoljuje si prav vse. Žal sem se s tem avtobusom prisiljen voziti, ker imam opravke pri zdravnikih in drugod, da do večera komaj vse opravim. Če si bo voznik ponovno privoščil nasilnosti, ga bom predal sodišču. Sedaj pa zahtevam opravičilo njegove delovne organizacije preko Dolenjskega lista.

ADOLF KAČ

Foto: Arhiv DL

Jedrska, ki ne more biti zavarovana?

»Kdo bi poplačal škodo, če bi v jedrski elektrarni Krško prišlo do strojeloma? Bi šlo brez širše družbene skupnosti?« se je vprašal Alfonz Šoln, direktor krške območne skupnosti zavarovalnice Triglav. Krška zavarovalnica je po Šolnovih besedah jedrski elektrarni ponudila več inačic zavarovanja strojeloma, vendar doslej še ni bilo pozitivnega odgovora. Delavci zavarovalnice so s tem problemom seznanili prejšnjega in tudi sedanjega predsednika republiškega izvršnega sveta. Osrednje vprašanje je, kako naj nuklearka zagotovi devize, ker z dinarji v tujini ni mogoče pozavarovati strojeloma. Pozavarovanje v tujini pa bi bilo nujno, saj je zavarovanje strojeloma jedrske elektrarne za jugoslovanske zavarovalnice prevelik zalogaj. Navsezadnje je pozavarovanje poslovni običaj in nuja tudi za tuje, večje zavarovalnice.

Ko je bila jedrska elektrarna Krško še v izgradnji, so bile na voljo tudi devize za zavarovanje gradbenih in montažnih del. Z dograditvijo in rednim obratovanjem pa so devize presahnile. Pomanjkanje trdnega denarja pa naj bi bilo po besedah delavcev krškega Triglava tudi glavni vzrok, da naš atomski prvenec, ki je zgrajen na območju, kjer lahko dosežejo potresi tudi moč od 8. do 9. stopnje po Richterju, ni zavarovan za primer strojeloma. Posebno vprašanje je po mnenju zavarovalničarjev tudi premija za atomski rizik. Tega zavaruje Atomski pool iz Zagreba, vprašanje pa je, koliko ima sredstev, v pool bi se morale vključiti vse zavarovalne organizacije, morda tudi združeno delo.

● ***Besede, iz katerih je mogoče neizpodbitno sklepati, da naša prva in edina jedrska elektrarna ni zavarovana za primer strojeloma, so za dolenjsko, slovensko in jugoslovansko javnost nedvomno precejšen šok. Zvedeli smo, naj bi se najpozneje čez dva meseca predstavniki zavarovalnic sestali z zastopniki nuklearke, slovenskega elektrogospodarstva in medobčinskih družbeno-političnih organizacij. Sestanek naj bi dal odgovor na vprašanje, kaj konkretnega je mogoče storiti za zavarovanje strojeloma v JE Krško.***

Kaj pravijo o strojelomnem zavarovanju v JE Krško? Inž. Ivan Keler, ki je v nuklearki že 10 let vodja zavarovanja, je dal naslednjo izjavo: »Do 3. avgusta 1982 smo imeli gradbeno in montažno zavarovanje. Od zavarovalnic Triglav in Croatia smo zaprosili tudi ponudbo za strojelomno zavarovanje. Ponudbo sta poslali obe, toda tako zavarovanje bi nas stalo okoli 2,7 milijona dolarjev letno. Nuklearka, hrvaško in slovensko elektrogospodarstvo imamo zdaj za strojelom tako imenovano samozavarovanje. V svetu okoli 70 odstotkov jedrskih elektrarn nima strojelomnega zavarovanja. V ZDA jih je menda zavarovanih samo pet. Februar — letos so nam v Krškem nudili dinarsko zavarovanje, a šlo bi le za okoli 10 odst. sekundarnega dela. To pa je največ 3 odst. vrednosti celotne nuklearke! Odgovornost za radioaktivnost, za ljudi in premoženje pa smo zavarovali preko jugoslovanskega Atomskega poola.«

P. PERC

Dva se nista mogla dogovoriti za dopust

Črnomaljsko planinsko društvo, ki je po zagnanem začetnem delu pred desetletjem skoraj zaspalo, so planinci pred letom dni znova postavili na noge. A nov začetek ni pomenil le znova organiziranih pohodov v planine, ampak je prinesel tudi kup težav. Ne toliko med članstvom, torej med neprofesionalnim delom društva, kot med svojimi zaposlenimi delavci.

Planinsko društvo ima namreč v lasti gostilno Rog v Črnomlju, dom na Mirni gori ter gostinski lokal v Črmošnjicah. Za slednjega so se začasno rešili skrbi, ker so ga oddali v najem, kako bodo težavam kos v prvih dveh lokalih, pa je še vprašanje.

Kmalu po oživitvi društva je vodstvo sprejelo sanacijski program, ki pa je kljub pogumno zastavljenim nalogam ostal le na papirju.

● ***Predvsem jih je streznilo lansko devetmesečno poslovanje, ko so pridelali kar za milijon dinarjev izgub. Zazvonil je alarmni zvonček, upravni odbor je zahteval, naj se v sanacijskem programu spoštujejo vsaj tista določila, kjer je zapisano, da morajo štirje zaposleni več in bolje delati. Kako neracionalno je bilo prej organizirano delo, pove na primer podatek, da se dva zaposlena v Rogu nista mogla dogovoriti za letni dopust in sta v poletnih mesecih kar za 3 tedne zaprla lokal.***

Do konca leta je planincem uspelo zmanjšati primanjkljaj na 470 tisočakov, letos pa pokriti lansko izgubo, tako da se zaposlenim ni potrebno bati zajamčenih osebnih dohodkov. Vendar se bojazni, da se letos ne bo lanska zgodba ponovila, pa četudi v milejši obliki, ne morejo znebiti. Medtem ko bodo poslovanje v Rogu verjetno zopet zaključili tako kot prejšnja leta, torej brez izgube, saj so na komite za družbeni razvoj dali prošnjo za oprostitev občinskega davka in davka na promet proizvodov, pa jim te olajšave na Mirni gori ne bi veliko pomagale. Obisk je namreč v domu, tudi zaradi vse dražjih prevozov, majhen. Ni čudno, da so v društvu začeli razmišljati celo o tem, da bi dom na Mirni gori priključili kakšni večji delovni organizaciji v občini. Uporabljala bi ga kot rekreacijski center, seveda pa bi bil odprtega tipa.

Zaenkrat so to seveda le razmišljanja z iskrico upanja na uspeh, a tudi pripravljenostjo na neuspeh. In če ne bi uspeli, bi začeli adaptirati dom, pravijo v društvu. Kako, če šepa že, ko je potrebno zbrati denar za tekoče poslovanje? Del sredstev naj bi prispevale delovne organizacije, s prostovoljnim delom pa bi pomagalo tudi okrog 70 članov. O pomoči članov ni dvomiti, zato pa je toliko bolj vprašljiva pomoč delovnih organizacij. Lani je društvo poslalo dopise številnim tovarnam in jih prosilo za denar, toda zaman. Dobili niso niti dinarja. Čeprav sedaj ugotavljajo, da za to velik del krivde nosi gospodarska komisija planinskega društva, je gotovo res tudi, da je vse manj tistih, ki so še pripravljeni ali sposobni odpreti mošnjičke. To pa pove skoraj vse.

M. BEZEK

Je kultura samo še za čudake?

V vseh časih, naj so bili še tako zoprno hudi, je bilo tako, da človek, tudi naš slovenski, ni mogel in ne znal nikoli živeti samo od kruha. Za preživetje je potreboval nekaj več, še nekaj, da mu je bodrilo duha, mu pomagalo iz stisk ali pa da mu je ozaljšalo trenutke sreče in zadovoljstva. Bila so tudi leta in v teh letih dnevi, ko ni imel kaj dati v usta, kulturi pa se kljub temu ni odrekel. Če drugega ne, je kaj zabrundal, prebral, se zasanjaril v svet, ki bo drugačen, boljši, ki mora priti. Spomnimo se narodnoosvobodilnega boja, ko si v partizanskem nahrbtniku zaman iskal drobtine kruha, našel pa si poezije. Dostikrat je pesem sama premagala lakoto in naš človek je preživel.

Ni mogoče zanikati, da smo se Slovenci kot narod lahko obdržali tudi zavoljo lastne kulture in svojega jezika. Resda smo potrebovali tudi kaj za v lonec, vendar to ni bilo dovolj za potrditev naše samobitnosti, kaj šele za naše duhovno preživetje. Kaj bi, denimo, pomenili v jugoslovanski skupnosti, če ne bi imeli svoje literature, glasbe, šol, znanstvenih ustanov, kulturnih društev in ne nazadnje svojega jezika? Bili bi nezanimiva siva množica drugim narodom udinjajočih se bolj ali manj pridnih posameznikov, toda brez pravice biti narod. Z lastno kulturo pa smo narod in niti ne nepomemben.

Taka bo najbrž resnica in to resnico je težko ovreči. Življenje nam sproti potrjuje, da se bomo tudi v prihodnje lahko obdržali, se razvijali in ohranili zgodovinsko potrjeno samobitnost, če bomo razvijali tudi svojo kulturo, razvijali vsaj tako kot druge družbene dejavnosti. Žal se tega ne zavedamo vsi in ne dovolj. Če pa se, zakaj smo potem mogli dovoliti, da so skoraj izpuhtele tiste stare, dobre vrednote, ki smo jih tosočletje varovali kot svetinje, kot »abecedo« svoje kulture in svoje kulturnosti? A dovolili smo, da je v prostor, kjer smo varovali te vrednote — delo, poštenost, tovarištvo, solidarnost itd. — vdrlo razdvajajoče potrošništvo. Da so se na oltarjih, posvečenih lepoti, umetnosti ljubezni in resnici, začeli košatiti vikendi, mercedesi, vile, kupi deviz, bogastvo, nedelo.

● ***Razumen človek se bo seveda takoj vprašal, kaj naj v družbi teh novodobnih »vrednot« še počno galerije, muzeji, gledališča, knjige, knjižnice, pisatelji, slikarji, glasbeniki, bo mar vse to rezervirano le za čudake, »nesposobneže«, za tiste, ki ne znajo živeti s časom? Saj, kaj bo človeku vsa ta navlaka, ta kultura? Nekaj za popoldne, konjiček? Da, za mnoge res nekaj takega...***

Mnogi pričakujejo, da bo z vrsto nepravilnosti, pomanjkljivosti, z neodgovornim obnašanjem in najrazličnejšimi slabostmi, ki ne dajo mirno dihati ne kulturi ne samoupravljanju v njej, opravil v juniju predvideni plenum slovenskega centralnega komiteja ZK o kulturi. Kaj malo pa je verjetno, da bi se to moglo zgoditi že na plenumu, saj je napak preveč in tudi pregloboko koreninijo. Na to so opozorili in še opozarjajo na tematskih razpravah v občinah, kjer prihaja v ospredje nevzdržni gmotni položaj kulture, zlasti pa še zahteva, da se za razreševanje v desetletjih nakopičene problematike odgovorneje zavzema Zveza komunistov. Res je namreč, da bi bila mnoga vprašanja danes laže rešljiva, če bi o njih družbenopolitične organizacije sproti razpravljale, pa tudi manj bi jih bilo.

I. ZORAN

Čistejši zrak bo prinašal zdravje in denar

Sevničani pravijo, da visoki Bohor ščiti Savsko dolino od Sevnice vse tja do Krškega pred mrzlim severnim vetrom, v sevniški kotlini pa vetrovom zapira pot še Lisca. Podnebje tod je milejše kot v okolici, po drugi strani pa je sevniška kotlina zaradi goratih zapor manj prevetrena, kot je običajno v tem delu Slovenije. Zato je nadvse pomembno, da zraka v sevniškem koncu ne bi še dodatno onesnaževali.

Želje so eno, življenje drugo. Sevničani in okoličani se zaradi onesnaževanja ozračja jeze predvsem na Jugotatin, v čigar kotlu zgoreva pretežno celolignin, hudih pogledov in besed pa je deležna tudi Kopitarna. Iz njenega slokega dimnika se večkrat vali črn sajast dim. Kaže pa, da je onesnaževanje iz Kopitarne preteklost. Ko so oba sevniška onesnaževalca nedavno poklicali na občinski izvršni svet in zahtevali določen odgovor, kaj kanita tovarni storiti, da bi manj onesnaževali okolje, je vodstvo Kopitarne lahko pojasnilo, da je novi kotel že vgrajen in da bo precej manj onesnaževal sevniško kotlino. Jože Štimec, direktor Kopitarne, se je potrudil tudi na eno od sej izvršnega sveta in tam stvar dodatno pojasnil. Kotel Kopitarne zdaj še poskusno obratuje, v njegovem dimu ne bi smelo biti več škodljivih večjih delcev, črn dim pa ostaja kot lepotna napaka. Med poskusnim zagonom dela težave režim izgorevanja. Kopitarna namreč kuri s štirimi vrstami odpadkov: od lesa do ostankov kosovnih odpadkov in drobnih ostankov. Treba bo pripraviti čimbolj enotno kurivo, zato so že naročili projekt za mletje vseh teh odpadkov. Čeprav vsebuje črni dim iz Kopitarne po novem bistveno manj škodljivih delcev, pa je črnina znak, da uhajata v zrak dve tretjini energije! To delavce Kopitarne, ki varčujejo na vsakem koraku, zelo moti. Napori za boljše izgorevanje v kotlu se dajo torej ovrednotiti tudi po finančni, ne samo po ekološki plati. V Kopitarni nadalje zavračajo očitke, da med odpadke, ki gredo v peč, meljejo tudi plastiko. Pri zgorevanju nekaterih plastičnih materialov se tvorijo rakotvorne snovi. Strokovnjaki Kopitarne poudarjajo, da je plastika že tako draga, da jo je greh kuriti, raje jo preko odpada vračajo v proizvodnjo. V novem kotlu zgori med odpadki manj kot promil plastičnih snovi, proizvajalec kotla pa trdi, da je še varna meja 1 odstotek. V Kopitarni nameravajo seveda ostati pri promilu. Skratka, v tej tovarni so glede skrbi za čim čistejše ozračje naredili toliko, da po stari slovenski navadi že lahko s prstom pokažejo na druge, predvsem zasebne onesnaževalce, češ naš les ne pošilja v zrak žvepla, kot ga vaš premog. Dejansko je res, da se ob zasebnike (to ne velja samo za Sevnico) nihče ne spotika, čeprav vsa ta majhna kurišča izbruhajo v ozračje omembe vredne količine dima, pepela, žvepla in drugih snovi.

Foto: A. Železnik

V Jugotaninu pa imajo bolj todovratne probleme, čeprav po poročilu posavske medobčinske inšpekcije ta tovarna ničesar ne pošilja v ozračje. V resnici je čiščenje dimnih plinov v Jugotaninu tako zahtevna naloga, da so jo poverili ne samo svoji razvojni službi, ampak tudi fakulteti za strojništvo, Investicijskemu biroju Ljubljana, REK Trbovlje in Inštitutu Milana Vidmarja. Največ težav dela celolignin, prah, ki se lepi na vée, največ hude krvi pa povzroči na sušečem se perilu in sveže opranih avtomobilih. Meritve ljubljanske fakultete za strojništvo so pokazale, da je mogoče iz celolignina iztisniti 7 do 13 odst. več energije, če zmes plinov iz celolignina vodijo v parni kotel brez razdvajanja v ciklonih. Laboratorijska rešitev je naravnost genialna: ob manjšem onesnaževanju bi dobili več energije v kotlu! Praktična tehnična rešitev ni preprosta, čeprav v Jugotaninu upajo, da bodo načrti za poseg v kotlu nared do letošnjega septembra. V tovarni zatrjujejo, da po izboljšavah Jugotanin ne bo več onesnaževal ozračja, večji izkoristek kotla pa naj bi prihranil tudi (preračunano) okoli 1.000 ton mazuta na leto. Po izpopolnitvi kotla bi poleti povsem odpadlo dogrevanje z mazutom, končno bi ustvarili tak parni režim, da bi lahko pognali tudi parno turbino za proizvodnjo okrog 300 do 400 kVA električne energije, kar je polovica sedanjega odjema Jugotanina iz omrežja!

V Jugotaninu pa se zavedajo tudi onesnaževanja voda, predvsem Sevnične. Razvojna služba Belinke, Kemijski inštitut Boris Kidrič in ljubljanska fakulteta za kemijo raziskujejo v dveh smereh. Ena delovna skupina si prizadeva, da bi iz odpadnih vod kolone za rektifikacijo furfurala izločili ocetno kislino. Koncentracija te kisline pa je za zdaj za polovico prenizka, da se bi tak poseg izplačal. Če pa bi uspeli poskusi za izločitev ocetne kisline iz furfurala in kondenza uparilnice v krškem »Djuru Salaju«, bi bilo dovolj, da bi se omenjeni postopek izplačal tudi ekonomsko, ne le ekološko. Razvojna skupina Belinke pa po drugi strani išče rešitev za popolno mehansko in biološko očiščevanje odpadnih voda.

Če bodo na koncu omenjenih prizadevanj zrak in vode v sevniški kotlini čistejši kot zdaj, bo doseženih več ciljev. Med drugim pa se bo znova pokazalo, da se vlaganja v varstvo okolja tudi neposredno ekonomsko izplačajo. Če nekaterim že nista dovolj zdravje in počutje ljudi!

A. ŽELEZNIK

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Milan Markelj

PUNCE, PUNCE, TAKO MLADE, PA ŽE NA CESTI!

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Pogumno gledati težave

Razvoj Slovenije — Strganih nogavic in brez gumbov iz avtobusa — V Novem mestu ni dobiti rib

NE SMEMO spregledati uspehov, ki jih je dosegla Slovenija v 20 letih, združena v skupnosti enakopravnih narodov Jugoslavije, tako na področju materialne krepitve kot tudi pri razvijanju svobodne osebnosti. Pogumno je treba pogledati v oči tudi težavam, s katerimi se srečujemo in ki jim bomo kos le z jasno zavestjo, da je treba še bolj sprostiti ustvarjalne sile samoupravljanja. Z vsemi močmi se je treba zavzeti za uresničevanje socialističnega samoupravljanja.

PREBIVALCI DRAGATUŠA in okoliških vasi se boje vožnje z avtobusom v Črnomelj in so resnično ogorčeni nad prevoznimi uslugami podjetja SAP Ljubljane in drugih. Vsi avtobusi so namreč tako natrpani, da polovica potnikov, ki ne dobe sedeža, stoji na eni nogi, ženske si vsakič raztrgajo nogavice, ko ljudje izstopajo, imajo potrgane gumbe na plaščih...

ČEPRAV GA KRKA obliva krog in krog, v Novem mestu ni mogoče kupiti sladkovodnih rib. Ribiška družina je pred časom kupovala krape na Hrvaškem, pa se ni splačalo, ker je bilo premalo interesentov — 100 rib je čakalo na kupce v bazenih več kot mesec dni, čeprav so ribiči objavili, da imajo ribe naprodaj.

SESTAV PREBIVALSTVA v krški občini se je zadnja leta močno spremenil, to pa povzroča nove probleme, ki jih je treba sproti reševati. Čedalje več je zaposlenih žena, zato pa nastajajo težave v otroških vrtcih, pri skrbi za urejene stanovanjske razmere, za zdravo prehrano, za zdravje žena in otrok, za vzgojo otrok zaposlenih staršev in podobno.

29. APRILA JE minilo 600 let, odkar se, kot pričajo stari dokumenti, Metlika prvič omenja kot mesto. V slavnostno okrašenem mestu tega dne niso proslavljali 600-letnice z velikimi prireditvami ali otvoritvami novih objektov. 29. april se je pridružil mnogim drugim delovnim dnem, ki so jih preživeli prebivalci.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 6. maja 1965)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Za narodnost jesti in piti

Grda in kaznjiva navada našega kmečkega ljudstva — Slovenski narodnjaki izdajajo Slovenstvo — Izkoristimo ugodni položaj Dolenjske za travnike

(N a š e k m e č k o) ljudstvo na deželi ima grdo in kaznjivo navado, da pošilja majhne svote denarja v navadnih pismih, ne da bi jih rekomandiralo ali da bi jih posebej, bodisi po poštnih nakaznicah ali v denarnih pismih izročevalo v odpošiljatev, hoteč s tem sebi nekoliko novčičev prihraniti, pošto pa seveda za isti znesek prikrajšati ozir. ogoljufati. Da to zlasti pismonoši in drugi poštni uslužbenci vedo in da hrepene zasačiti take nepravilne in ne dovolj frankirane poštne pošiljatve, je izobraženemu občinstvu znano. Ne tako našemu kmečkemu ljudstvu. Ta grda razvada pa ni v praksi samo pri pošiljatvah denarnih svot v Avstriji, ampak naši izseljenci zanesli so jo i v Ameriko in sploh v inozemstvo.

(T a k o t e s n a) je že zveza slovenskih in nemških liberalcev, da slovenski narodnjaki pozabljajo popolnoma, da kar naravnost izdajajo Slovenstvo. Seveda, kaj družega je za narodnost piti in jesti in plesati, kaj družega pa spet za narodnost vspešno delati. Prvo zna kmalu kdo, drugo pa se malokomu ljubi, ker nič ne nese. Poznamo te »narodne može«!

(N a š a D o l e n j s k a) ni bogata na travnikih. Njej primanjkujejo tiste nizke lege, ki so tako izvrstne za travnike in za živinorejo. Naš svet je gričast in valovit. Ali kar imamo pri nas dobrega, je to, da je naša zemlja travorodna in prav pripravna za pridelovanje krme. Naše podnebje je vlažno in tudi naša ilovnata zemlja, ki pokriva večji del naših dolenjskih pokrajin, je ugodna za pridelovanje krme. Ta ugodni položaj Dolenjske moramo zanaprej bolj izkoriščati kakor smo bili vajeni.

(B i l o j e) upanje, da se združita Srbija in Bolgarija ter pomagata Makedoncem nasproti Turčiji. Sedaj sta pa ti dve državi se spet odtujili med seboj. Bržčas je posegla vmes evropska politika, ki mirno gleda nasilje Turkov napram kristjanov.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. maja 1905)

PO SVETU OKOLI

ZA ROJSTNI DAN si vsakdo poželi kakšno stvar in jo običajno tudi dobi. Tako si je 19-letni Ben Salman zaželel, da bi naslednji rojstni dan preživel v vesolju. Želja se mu bo najverjetneje izpolnila, saj je njegov stric že začel pogovore z NASA, ki naj bi fanta spravila med člane ene od posadk na prihodnjih poletih vesoljskega taksija Discovery. Povejmo še, da je stric tega fanta saudski kralj Fahad. No, zdaj je menda vse jasno tudi z željami za rojstni dan.

BRITANSKO KRALJESTVO pa je bogatejše za novega ministra. Železna lady Thatcherjeva je namreč imenovala k vsej dosedanji ministrski združbi še ministra za odpadke, tako rekoč smetarskega ministra. Njegova naloga je, da organizira zbiranje uporabnih odpadkov, ki jih industrija še lahko zelo koristno porabi. Računi kažejo, da Britanci odvržejo vsako leto v odpadke sekundarnih surovin v vrednosti 234 milijard dinarjev. Kako se bo novi minister izkazal, še ne vemo, lahko pa se tudi zgodi, da novo ministrstvo samo poje, kar bodo z organiziranim zbiranjem sekundarnih surovin iz odpadkov prihranili. Ponekod bi se že dogodilo tako.

OSEBNOST, KI NAJBOLJ navdihuje ameriško mladino, ni kakšen znanstvenik, mislec ali politik, marveč filmski igralec Clint Eastwood. Zanj je glasovalo 30 odst. anketiranih. Na drugo mesto se je uvrstil komik Eddy Murphey, nato pa slede: predsednik Reagan, igralka Jane Fonda, papež Janez Pavel II., mati Tereza, režiser slavnega Vesoljančka Steven Spielberg in pevec Michael Jackson.

OTROŠKA PAMET je svojevrsten čudež, ki logično mišljenje odraslih dostikrat osmeši. Tako je neki italijanski učenec zapisal v svoji nalogi, ko je poskušal razložiti razliko med dedno monarhijo in republiko: »Razlika med kraljem in predsednikom je v tem, da je kralj sin svojega očeta, predsednik pa ne.«

Hrani več kot polovico človeštva

Kitajci so jedli riž že pred 7.000 leti — Namesto v denarju plačilo v rižu — V Evropo prišel šele v 15. stoletju — Pomoč laserjev in računalnikov

Tudi pri hrani ni neznan običaj, da mladoporočenca pri poroki prisotni obsujejo s prgišči riževih zrn. To ni zgolj prijateljsko obmetavanje, marveč dejanje, ki ima v sebi močno simboliko; z njim mladoporočencema bližnji zaželijo srečo in blagostanje. In za to je riž kar prava stvar, saj je tisto osnovno živilo, od katerega živi največ ljudi na svetu. Več kot polovici človeštva je riž vsakdanji kruh. Kuhajo ga za juhe, za solato, kot predjed, glavno jed, prilogo, slaščico, da pa se ga tudi spremeniti v krepkejša živila, kot sta riževo pivo in vino.

S tem pa koristnost riža še zdaleč ni izčrpana. To najbolj trpežno žito je razmeroma poceni, dostopno tudi najrevnejšim; poleg prehrane jim služi tudi kot surovina za domačo obrt, ko iz riževe slame pletejo najrazličnejše predmete. Znano je tudi, da iz riža pridobivajo puder in škrob. Torej je zares vsega spoštovanja vredna rastlina.

Učeni možje, ki do potankosti poznajo rastlinski svet, pravijo rastlini, ki nam daje to prvovrstno živilo, oryza sativa in jo uvrščajo med trave, torej tja, kamor sodijo tudi druga znana žita. Rastlina zraste nekaj čez meter v višino, najbolj pa uspeva v tropskem in subtropskem podnebnem pasu, kar pa ne pomeni, da je drugod ni. Uspešno jo gojijo vse do 44 stopinj severne širine v delti Rena in vse do 33 stopinj južno od ekvatorja v Novem Južnem Wallesu.

O vsem tem so si učenjaki edini, zaplete pa se, ko morajo razložiti zgodovino riža. Sprejo se že pri prvem vprašanju, od kod ima človeštvo to nadvse koristno rastlino. Nekateri trdijo, da je doma iz Indije, kjer so jo v starodavnih indijskih civilizacijah začeli gojiti iz divje rastline, kateri so rekli nivara. Drugi znanstveniki pa trdijo, da je riž doma iz južne Kitajske. Nedavna arheološka izkopavanja so pokazala, da so stari Kitajci žares poznali gojeni riž že pred 7.000 leti. Med grobnimi dodatki te častitljive starosti so našli tudi riževa zrna.

Azijska ljudstva seveda niso iskala znanstvenih dokazov za izvor riža, temveč so spletla okoli njega celo vrsto mitov. Na Javi pravi ljudsko izročilo, da je boginja Devi Sri darovala ljudem riž kot dragoceno darilo, zato še vedno tudi verjamejo, da ima riž dušo in da se ga lahko ogovori kot sorodnika. Na Japonskem pa izročilo pripoveduje, da je sončna

Vsakdanji kruh za več kot polovico človeštva.

boginja sejala riž po nebesnih poljih, nekaj prgišč pa ga je dala cesarjevim prednikom, da so ga kot seme prinesli med ljudi.

Od nekdaj so riž imeli za nekaj več kot golo živilo. Stari kitajski zdravniki so pražen riž uporabljali za pripravljanje zdravilnih oblog, ki so menda uspešno preganjale bolečine v sklepih, v želodcu in tudi nadležni prehlad. Na Japonskem pa je veljal riž kar za denarno enoto. Vrednost polj so vrednotili s količino riža, v obdobju Edo pa so z rižem plačevali tudi vojake samuraje.

V naše kraje je riž potoval zelo počasi. Stari Grki so se z rižem seznanili že na potovanjih po Indiji, vendar je moralo preteči veliko stoletij, preden je riž prišel na staro celino in se tu udomačil. Prvi so začeli riž gojiti v Španiji in severni Italiji sredi 15. stoletja, od tu pa je prešel »veliko lužo« in se udomačil tudi v Severni in Južni Ameriki. Znana je celo natančna letnica, ko so posadili v Braziliji prvi riž — to je bilo leta 1685.

Čeprav je pridelovanje riža tako široko razširjeno po vseh celinah, pa je južni in jugovzhodni del Azije še vedno prava riževa domovina. Kar 90 odstotkov svetovnega pridelka riža zraste tu. Res pa je, da ga skoraj vsega pojedo v državah — pridelovalkah. Burma in Tajska sta edini azijski državi, ki pridelata toliko riža, da ga lahko tudi izvozita.

Prav tako pestra, kot je razširjenost, je tudi vrsta kultivarjev. Za običajno razlikovanje je dovolj, če vemo, da so dolgozrnate, jajčastozrnate, okroglozrnate vrste riža, strokovnjak pa bi lahko naštel več kot 7.000 kultivarjev riža, od tega jih je tisoč samo v Indiji.

V mednarodnem inštitutu za raziskovanje riža na Filipinih, ki je osrednja raziskovalna institucija te vrste na svetu, strokovnjaki delajo na 70.000 inačicah riža in eksperimentirajo z okoli 100.000 novimi vrstami. Predsvem iščejo še bolj trpežno rastlino s krajšimi in bolj čvrstimi stebelci, ki bi bila primernejša za strojno žetev. Uspelo jim je že dobiti takšne vrste, ki jih ni treba saditi v poplavljeno zemljo, kar vsekakor širi možnosti za pridelovanje riža tudi na tistih predele sveta, kjer ni vode v izobilju.

Večino svetovnega pridelka riža pridobivajo na star, tisočletja star način, da mlade sadike posadijo v preorano zemljo pod vodo, čez čas, ko rastlina zraste, pa polje osušijo in riž potem zori kot ostala žita, dokler ga ne požanjejo. Vendar pa je v razvitih državah pridelovanje riža skoraj povsem mehanizirano. V Kaliforniji, denimo, uspešno deluje najmodernejši sistem, ki s pomočjo laserske in računalniške tehnologije pripravi zemljo, določi globino razorov, nadzoruje količino vode in potem, ko riž s stroji ali z letalom posade, sušenje in dozorevanje.

Živi samorog

Oživelo srednjeveško mitološko bitje?

V samoroge so verjeli v srednjem veku, dandanašnji pa je jasno, da teh živali ni in jih nikoli ni bilo, da so bile preprosto izmišljene. Toliko bolj presenetljiva je zato cirkuška »Največja predstava na svetu«, kot uradno pravijo cirkusu na Madison Square Gardnu, kjer v luči žarometov razkazujejo »živega samoroga, edinstvenega v vsej zgodovini«. Gre za goljufijo, spreten ponaredek ali morda celo za primer mučenja živali?

Pred kratkim sta dva znanstvenika preiskala žival in ugotovila, da gre za pasmo koze, ki ima pravi rog na sredi čela. Žival je zdrava, zadovoljna in nobenih sledov o kakšnem mučenju ali transplantaciji, žaganju in podobnem početju ni. Koza ima zares svoj naravni rog, ki pa je dejansko zraščen iz dveh rogov.

Do nenavadnega pojava je prišlo s pomočjo domiselnih cirkusantov, ki so mladi kozi združili oba mala rožička na sredo čela. Z rastjo se je krepil rog, ki je tako združen zrasel do sedanje veličine. Postopek je bil neboleč.

Prizor kot iz srednjeveškega mita: dekle in samorog. Oba sta resnična.

Obredno jutranje umivanje v Gangesu na slovitem stopnišču v Varanasiju.

»Ganga mata« je bolna

Najhujši onesnaževalci indijskega veletoka so ljudje — 250 milijonov dolarjev za začetno očiščenje reke

Po katastrofalnih dogodkih v Bhopalu se v Indiji z mnogo več pozornosti lotevajo vprašanj onesnaženosti okolja. Tudi za sveto reko so pokazali več zanimanja. Pred kratkim so začeli kampanjo očiščenja Gangesa in zanjo namenili 250 milijonov dolarjev.

Čeprav so močan onesnaževalec Gangesa tekstilna, kemična in strojarska industrija v državi Utar Pradeš, bodo prvi ukrepi veljali čiščenju komunalnih odplak.

Svetih rek niti svetost ne more rešiti, prav tako kot druge so vse bolj onesnažene in zapisane počasnemu umiranju. Indijski veletok Ganges doživlja takšno usodo. Tisočletja ga imajo Hindujci za sveto reko, vsako jutro se umivajo v njegovih vodah, celo pijejo vodo iz reke, hkrati ko vanjo sipajo pepel s pogrebnih grmad in mečejo v veletok ne povsem zgorela trupla pokojnikov. Tok prinaša s seboj tudi različno mrhovino, odplake iz tovarn, sprejema kanalizacijske vode, ob poplavah se v veliki Ganges izlijejo množine poplavnih voda, z njimi pa ostanki umetnih gnojil, škropiv in drugih kemičnih sredstev s polj. Vsega tega velika reka ne more več predelati, vse bolj je onesnažena. Sveti Ganges umira.

Strokovnjaki namreč menijo, da so najhujši onesnaževalci svete reke ljudje, ne industrija. Urejanje kanalizacije in čistilnih naprav bo seveda draga stvar, vendar najnujnejši korak, da bo »Ganga mata« (mati Ganges) postala čistejša reka. Analize so namreč pokazale, da ima reka zaradi nekaterih mineralov v svojem vodovju zelo veliko samoočiščevalno moč, vendar je ta naravna sposobnost prešibka, da bi lahko predelala milijone litrov odplak. 60 milijonov litrov se jih nateče v reko samo iz Varanasija (nekdanjega Benaresa). Pri analizah so odkrili posebne mikrobe, ki se goje na mesu, to je na mrhovinah in tudi na ostankih na grmadi sežganih Hindujcev, ki jih po starodavnem obredu sežgejo in nato posmrtne ostanke raztresejo v Ganges.

Ljudski glas pravi, da je »Ganga mata« tako čista in sveta, da lahko vzame vase vse in vse predela, toda tisti, ki sveto reko pijejo, imajo vse več težav. Ljudje v okolici in v Varanasiju imajo redne prebavne težave, porabijo dvakrat več protidizenteričnih zdravil, pogosto obolevajo za vnetnim hepatitisom, skratka, njihova vera v čistost reke ima vse manj osnove v resničnosti.

NAGRADA V STRANJE

Žreb je izmed reševalcev zadnje male nagradne križanke izbral JANEZA RANGUSA iz Stranj, ki bo prejel knjigo humoresk Tonija Gašperiča. Upamo, da mu bodo smešne in jedke pripovedi našega znanega humorista všečno branje.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 17. maja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

prgišče misli

Pravi, zakoniti sad spoznanja je brezdelje.

F. M. DOSTOJEVSKI

Komur pa možgane gloda tisoč misli in skrbi, brez plodu samo trpi.

BAKHILIDES

Strašansko prijetno je, če govoričimo, prijeti za delo pa je malo drugačna pesem.

F. M. DOSTOJEVSKI

V nas biva tesnoba, neka temeljna, bitna tesnoba, ki se navzlic smehljaju taji na dnu vseh src.

P. T. CHARDIN

Če človek posveti vso svojo zmožnost eni sami stvari, se mu vse podre, ko jo izgubi, in potem reven stoji med razvalinami.

H. HESSE

Komaj za vsako deveto stvar je beseda.

I. CANKAR

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

RADIJ
Ž. IME
VRSTA STORKLJE
GR. OTOK
STENA
ADRIAEN VELDE
AFR. DRŽAVA
ENAKOST STANJ
CELJSKA FIRMA
DL
ZAKLJUČEK ŠAH. IGRE
FIL. NAUK O PRIROJENIH IDEJAH
SREDNJEVEŠKA UTROBA
NABIRANJE/PIRJEVICA
EGINSKI KRALJ/GR. BOGINJA MODROSTI
VRSTA VINA/GR. BOGINJA ZMAGE
NOV ODSTAVEK
POKRAJINA V JAR
DL
VRSTA SKLADBE
NEG. NABIT EL. DELEC
GR. ČRKA/TEKMOVALNA STEZA
PREBIVALEC AZ. DRŽAVE/SLOV. SLIKAR
ŽIVALSKE USTNICE
KORDILJERE
NORD. SMUČI
PISATELJICA PEROCIJEVA
ROMUN. OBMEJ. MESTO
ZDRAVILO/OCET
SUKANEC/KANON
RISANI FILM
BESEDE BREZ NAGLASA/POVRS. MERA
PRIPADNIK GERM. LJUDSTVA
MERA ZA SILO
VRSTA KOPITARJA
OS. ZAIMEK
DESNI PRITOK DONAVE
EG. STVARNIK SVETA
DL

Nova kuga se širi po svetu

Na nedavnem znanstvenem srečanju so strokovnjaki ugotavljali, da se človeštvo nahaja pred možno svetovno epidemijo aidsa

Pred kratkim se je v Atlanti zbralo 2.000 strokovnjakov z vsega sveta, da bi se na znanstvenem srečanju pomenili o smrtno nevarni bolezni, ki je šele pred nekaj leti zbudila pozornost, v kratkem času pa postala prava svetovna nadloga. Najprej so jo odkrili v Ameriki — zato ima svoje ime aids, izvedeno iz okrajšanega naziva, ki pomeni pridobljeno nezadostnost samozaščitnega sistema — danes pa ni celine, kjer bi se ta sodobni strah ne pojavil. »Soočeni smo s prvimi stopnjami epidemije aidsa,« so ugotavljali svetovni zdravstveni strokovnjaki.

Pred prazniki smo lahko tudi v naših časopisih prebrali vest, da so v Trstu zdravili bolnika z aidsom, kar pomeni, da ta bolezen že trka tudi na naše meje. Njen pohod po svetu je, kot kaže, neustavljiv. Iz malo poznane bolezni, ki se nam je zdela oddaljena in nenevarna za večji del prebivalstva, je nastala infekcijska bolezen, ki po mnenju strokovnjakov ogroža vse človeštvo. Postala je najnevarnejša infekcijska bolezen tega stoletja.

Najprej je veljalo, da je to bolezen homoseksualcev. Nekaj kasneje so zdravniki odkrili, da obolevajo za njo tudi tisti narkomani, ki si mamilo vbrizgavajo v žilo, odkrili pa so tudi primere obolenj med homofiliki, ki so se okužili z boleznijo preko transfuzij krvi. Danes odkrivajo obolele za aidsom tudi med ljudmi, ki ne spadajo v nobeno od omenjenih skupin.

Zdravstvena poročila iz Afrike govore o vedno novih primerih obolenja za aidsom, in to med heteroseksualnimi ljudmi. Jasno je postalo tudi, da bolezen povzroča virus in da gre za okužbe. Aids je torej nalezljiva bolezen. In prav v tem je nevarnost.

Strokovnjaki domnevajo, da je bolezen doma pravzaprav v Afriki in da se je od tam razširila najprej v ZDA, nato na Haiti in kasneje še v Evropo in Japonsko, ki je bila vse do letos zadnja razvita država brez te bolezni. Toda letos so odkrili prve primere okužbe z aidsom preko tranfsuzijske krvi tudi na Japonskem.

Dr. Bijan Safai pravi, da zdaj opažajo podobno širjenje bolezni med heteroseksualci, kot so jo leta 1981 opazovali pri homoseksualcih. Po mnenju švedske zdravnice Margarete Bottiger je Evropa za poltretje leto v zaostanku za ZDA, kar pomeni, da bo v tem času že imela resne težave z novo boleznijo. Po zadnjih podatkih so v ZDA zabeležili 9.608 primerov aidsa, takoj za njimi je Haiti s 340, Francija z 260, Brazilija s 165, Zahodna Nemčija s 135 itd. Od naših sosed imata Italija 14 in Avstrija 13 ugotovljenih obolenj za aidsom.

Bolj kot te številke skrbi strokovnjake nekaj drugega. Ugotavljajo namreč, da je bilo okoli milijon Američanov že okuženih z virusom aidsa, kot je mogoče sklepati po prisotnosti antitelesc v njihovi krvi. Večina je bila virusu kos in bolezen se ni razvila, vendar pa obstoji resna nevarnost, da prenesejo virus na druge ljudi. V nekem poskusu iz leta 1982 so ugotovili določena antitelesca pri 54 odst. skupine homoseksualcev, letos pa kar pri 86 odst., od tega so pri 77 odst. testiranih oseb ugotovili mnoga zgodnja znamenja aidsa, samo bolezen pa pri 14 odst.

Če v okviru teh ugotovitev pogledamo na že prej zapisane statistične podatke, je jasno, da so številke zabeleženih primerov aidsa zgolj vidni vrh epidemiološke ledene gore.

Na srečanju so znanstveniki pokazali na še nekaj slabih strani aidsa. Dr. Richard Price je trdil, da aids ne povzroča le življenjsko nevarnih poškodb samozaščitnega sistema v človekovem organizmu, temveč da je virus aidsa najverjetneje tudi povzročitelj prezgodnje demence, ki človeka onesposobi za samostojno življenje, oropa ga govora, spomina, gibanja. Pri nekaterih bolnikih je demenca poglavitni vidik aidsa. In še huje: po Pricevom prepričanju virus aidsa najverjetneje povzroča še druge bolezenske poškodbe organizma.

»Že zdaj v zgodnjih stopnjah epidemije aidsa moramo upoštevati dolgoročne posledice, ki jih bolezen lahko prinese, kot so rakasta obolenja, kronične degenerativne bolezni,« je dejal dr. Blattner, ko je opozarjal na zdaj še neznane nevarnosti aidsa, ki se bodo morebiti pokazale v tem desetletju.

Strokovnjaki so govorili tudi o zdravljenju te zahrtbne bolezni. Priznavajo, da zares učinkovitega zdravila zdaj še nimajo, so pa na voljo nekatera protivirusna zdravila, ki so lahko zelo uspešna na zgodnjih stopnjah razvoja bolezni. Idealna rešitev bi bila seveda vakcina, vendar bodo medicinski raziskovalci takšno zdravilo razvili najbrž šele čez nekaj let, če ga sploh bodo kdaj. Nekateri zdravniki so namreč močno podvomili o možnosti učinkovite vakcine. Vsekakor pa bo takrat, kadar in če bo strokovnjakom uspelo izdelati vakcino zoper aids, treba cepiti prav vsakega državljana — le tako bo mogoče bolezen povsem zatreti.

MiM
(Vir: Newsweek)

ŽE VESTE, DA JE

bor

ki raste v Skalnem gorovju v Kaliforniji, najstarejše živo bitje na svetu? Njegovo seme je skalilo pred 4.600 leti, torej veliko prej, kot je bil ustanovljen Rim, in pred zlato dobo Aten, le nekaj egipčanskih piramid je že stalo. Trdoživi bor (Pinus aristata) si je menda od vseh najbolj upravičeno pridobil ime Metuzalem. Seveda je kot takšna izjemna naravna znamenitost zaščiten.

Pred nekaj leti so posekali Metuzalemovega brata, ki je bil še nekaj let starejši. Ko so prešteli letnice, so ugotovili, da je bilo drevo staro 4.900 let. Tako botaniki domnevajo, da tovrstna drevesa lahko dočakajo celih 5.000 let življenja.

Za znanost so takšna živa bitja neizmerne važnosti. S pomočjo tako starih dreves ugotavljajo spremembe v podnebju za tisočletja nazaj, zgodovinarji imajo svojevrsten koledar, s pomočjo katerega natančneje določajo zgodovinska razdobja in starost določenih predmetov. V jeziku sodobnosti bi lahko dejali, da so dolgoživi bori prave računalniške banke podatkov, ki nam lahko marsikaj povedo, le do podatkov, skritih v lesu teh čudovitih bitij, se moramo dokopati z znanjem, ne samo z žago.

VRNITEV

Nedelja je bila in na vsej poti nisem naletela na človeka, čeprav sem si tega zelo želela. Morda pa tudi ne, kaj vem. Vas se mi je zdela skoraj izumrla: večina ljudi je bila najbrž pri maši, moški pa v gostilni. Iz doline je zavel dih, ki me je spomnil na staro vilo, v kateri sem preživela več let, na njeno razpadajoče zidovje, obraščeno z divjo trto, na njen mraz.

»Ob vrnitvi v svoj domači kraj naredite križ čez življenje pri nas,« nam je govorila nadzornica, kot smo jo radi imenovali. Dolgo vrsto let je bila v zavodu in dobro je poznala vsako od gojenk. Nič nismo mogle skriti pred njenim ostrim očesom.

Od tega drobnega spomina vzburjena sem kot uročena iskala po planjavi našo hišo, potem sem jo nenadoma zagledala med drevjem, stisnjeno ob reber goric. Še je imela križasta okna. Trtje okoli nje je bilo že obrano, listi so že odpadali, tudi vrt, kjer sem pred mnogimi leti negovala cvetje, je bil jesenski.

»O, češnja pa še stoji! Oče je torej ni posekal, kot je pretil,« sem radostno ugotovila...

Obotavljala sem se, ko sem prišla do hiše. Zbirala sem pogum, da bi vstopila. Domači so dobro vedeli, kje sem bila, čeprav sem vsa pisma, ki sem jim jih pisala, zmetala v koš. Nikoli me niso prišli obiskat, Le mama je pisala pred letom dni, da boleha in komaj še obdeluje zemljo in poskrbi za živino.

»Bom že kako,« si mislim, odrinem vrata in stopim v hišo.

»Dober dan,« mi še uspe izreči, potem pa onemim od presenečenja. Namesto znanega obraza zagledam tuj obraz. Koga da iščem, me sprašuje neznana ženska, mene, ki sem doma v tej hiši. »Morda je le na obisku pri nas?« pomislim...

Kasneje se je vse pojasnilo. Menda sem tako glasno vpila, da se je slišalo daleč naokoli. Kako tudi ne bi: nikogar ni bilo več, mama in oče v grobu, brat nekje na delu v tujini, kje, nihče ne ve. Hiša prodana, v nji tuji ljudje...

»Pogum bo treba zbrati, veliko poguma,« je govorila nadzornica. Zbrala sem ga in obiskala grob staršev; štrleč križ na starem pokopališču in cvetje na grobu, že davno posušeno.

Kam zdaj? Nazaj v staro vilo?

CARMEN

JOŽE RAMOVŠ DOLGA POT GABROVIH

17

Na skupnih treningih sva si redko kdaj omenjala, da bi pretekla maraton, da bo pa to v Bovcu, nisem vedel do zadnjega dne, pa čeprav sem se predhodno vpisal na 42 km. 42 km, to je daljava, ki jo z avtomobilom prevoziš skoraj v eni uri. Pred samim startom so bili notranji boji premagani. S Tončko sva se dogovorila, da bova tekla skupaj in drug drugega spodbujala, čeprav je bila ona najprej za to, da bova tekla, kakor bo kdo zmogel.

Prvi kilometri so mi šli dobro, le Tončka je imela težave, tako da sem bil že v dvomih, kaj narediti, saj sem se ob takem tempu bolj mučil, kot pa tekel. A vztrajnost je bila močnejša in po nekaj kilometrih se je tudi Tončki obrnilo na bolje. Za tem sva pričela kilometre kar požirati, saj sva drug drugega spodbujala z nasmehi in dotiki z rokami. Vedela sva, da kriza, ki je za nama, ni zadnja. Ure so minevale in prišel je zadnji, najhujši del. Mislim, da ni bila moč, ki sva jo imela, tista, ki nama je pomagala, da sva pritekla do cilja. Mislim, da je bila to vztrajnost in ljubezen. Saj sva nekaj zadnjih kilometrov tekla z roko v roki in se pogledovala. Tako sva prišla tudi na cilj z roko v roki in z nasmehom na ustih. Ob zmagi nad sabo in ob tem, da sva oba uspela, so se mi pojavile v očeh solze od same sreče... Tek v Bovcu oziroma maraton na 42 km, to je zame dan zmage nad seboj, ki ga ne bom nikoli pozabil!« (Miha)

»Včerajšnjega dne gotovo ne bom nikoli pozabila. Bil je tako poln sreče in bolečine, da ne verjamem v ponovljivost.

Od samih pričakovanj in strahu mi noge v začetku niso hotele steči. Nekaj mi je »zlezlo« v kosti, da so bile noge, kot bi otrpnile. Peklo me je, krčilo, lomilo, stiskalo in zvijalo kosti od kolena do gležnjev, z eno besedo vražja bolečina. Tekle so mi solze, vmes pa sem si vroče želela in prosila, naj preneha. Če ne bi bila tako uporna, bi že na začetku odstopila. Miha je tekel ves čas z menoj, seveda počasi. Rekel je, da ga ne moti. Po približno petih kilometrih, to je kake pol ure, so zlezle bolečine naprej iz desne, nato še iz leve noge. Takrat je v meni spet vse zagorelo, dvignila sem roke in tako lahkotno tekla, da se mi je zdelo, da bi lahko poletela kakor ptica. Potem sva tekla, tekla in veliko pridobila na času.

Vso pot sva tekla skupaj. Govorila sva zelo malo, kajti Miha pravi, da z govorjenjem izgubiš energijo, ko zmešaš ritem dihanja. Vsake toliko časa me je vprašal, če lahko tečem, jaz pa njega, če je vse dobro s kolenom. Vse je bilo dobro. Opazovala sem naravo in kraje okrog sebe in čakala, kdaj bom imela krizo. Ko sva tekla po levem bregu Soče, so prečkali stezo manjši potočki, ki so hiteli v Sočo. Bili so tako zapeljivi, da sem se prav pri vsakem ustavila in vsaj roko namočila vanj. Tako sem kar nekaj metrov zaostala za možem. Hudoval se je, da se preveč ustavljam in preveč čofotam po vodi, da se bom ohladila. Zelo všeč mi je, kadar se takole simpatično jezi name. Počutila sem se kot kaka nagajiva deklica, ki ljubečemu očetu ponagaja, da ta lahko pokaže svojo neizmerno skrb do nje.

Po 34. km pa me je vse minilo. Noge so začenjale zaostajati, vsak kilometer je bil daljši od prejšnjih.

Jezila sem se na noge in zopet sem jima bila hvaležna, kajti lahko bi mi zatajile že prej. Potem sem se jezila na cesto. Vzpenjala se je in vijugala, v ovinkih tako visela, da so se noge kar same od sebe uvijale. Jezila sem se na tiste, ki so tako nespametno, morda zasmehujoče zastavili zadnji del proge. In nazadnje nisem več mogla misliti na nič. Vedela sem, da ne morem več, a odnehati ne smem. Za Mihom sem začela zaostajati za nekaj dragocenih korakov.

Ohrabrujoče se je oziral nazaj, z očmi sem mu povedala, da bo šlo. Pa ni šlo. Še za nekaj korakov sem zaostala. Ponudil mi je roko. Napela sem vse sile, da sem ga dohitela. Močno me je stisnil in bilo je lažje. Nisem dovolila, da bi ga obremenjevala, zato sem izstisnila vse moči iz sebe. Dobro sem vedela, da je tudi njemu težko. Ker pri teku pomagajo tudi roke, sva se izpustila in nekaj časa tekla.

Pa sem zopet začela zaostajati. Zdelo se mi je, da ima moje telo samo štiri kosti, ki se v kolkih živo drgnejo. Zopet mi je ponudil roko. Sram me je bilo, a tako sem mu bila hvaležna. Zbrati sem morala še tisočkrat več moči, da se nisem obešala nanj ali se pustila vleči. Že zaradi njega ne smem odnehati! In šlo je.

Pred ciljem sva nehote dvignila roko v roki. Zaplavala sva v cilj kot v morje veselja, radosti, zmagoslavja, v nekaj, česar ne znam opisati.

To je bil moj najsrečnejši dogodek, ki sem ga kdajkoli v življenju občutila. Dobila sem veliko moči in zaupanja za nadaljnje življenje.« (Tončka)

Petek, 27. 1. 1984

Na skupnem sestanku celotne terapevtske skupnosti sta Gabrova imela vsak svojih »pet minut o doživljanju«. Teh pet minut o doživljanju, pet minut o planinstvu, pet minut o leposlovju in pet minut o izobraževanju se nam zelo obnese, preden neki zakonski par pride na vrsto, se lahko dolgo pripravlja, da potem s svojim nastopom pred stoglavo množico pove nekaj zanimivega na kratko.

Tončka je povedala:

»Še dolgo po začetku zdravljenja sem se počutila kot duhovni vodja otrok in moža. Morda sem to tudi bila. Socialna delavka mi je dejala ob razvezi: ‚Odloči se sedaj! Če se bo zdravil, boš vse življenje njegov angel varuh!' Sedaj živimo tako, da je vsak sam odgovoren zase in za svoja dejanja. Če bi jim bila jaz strežnik nad njihovo usodo, bi se čutili ponižane, tako pa se vsi počutimo zrele in dostojanstvene ljudi.«

Miha pa:

»Šele sedaj spoznavam, da do začetka zdravljenja nisem nič globljega doživel: hodil sem v službo, v gostilno, delal...

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

RAZBIJAL V TRGOVINI OBUTVE — Miličniki so imeli 26. aprila opravka z 42-letnim Ivanom Stanišo iz Vrhtrebnjega, ki je razgrajal in razbijal v trgovini obutve Peko, kasneje pa še v bifeju Dunja pri Trebnjem. Čaka ga pot k sodniku za prekrške.

VABLJIVE GARDEROBNE OMARICE — Še neznan storilec je 26. aprila iz garderobne omarice v zdravilišču Dolenjske Toplice ukradel moško ročno uro in s tem lastnika Miho Trošta iz Trzina oškodoval za 20 tisočakov. Istega dne je Leonu Petraču iz Ljubljane izginilo med kopanjem 6 tisočakov. Dejanja je osumljen S. N.

UKRADEL MOTORNO KOLO — 1. maja je nekdo izpred stanovanjske hiše odpeljal kolo z motorjem, last Jožice Berlogar iz Trške gore. Storilca še iščejo. 30. aprila pa je izginilo Rogovo kolo Novomeščanu Rafku Lipovcu, ki je s tem oškodovan za 30 tisočakov.

VINJEN JE VOZIL — Novomeški miličniki so 2. maja pridržali do iztreznitve 26-letnega Marjana Badovinca iz Novega mesta, ki so ga vinjenega zalotili za krmilom avtomobila. Navzlic opozorilom miličnikov je ponovno sedel v avto, tako da ga sedaj čaka še pot k sodniku za prekrške.

KDO JE PREREZAL GUME? — V noči na 27. april je nekdo na avtomobilu Branka Kotarja iz Šentjerneja prerezal vse štiri gume. Vozilo je stalo pred stanovanjskim blokom, lastnik pa je z dejanjem oškodovan za 28 tisočakov.

GROZIL IN RAZGRAJAL — 23. aprila so miličniki pridržali do iztreznitve Ladislava Jarca iz Stavče vasi. Možakar je doma razgrajal in grozil, svoje početje pa bo moral razložiti sodniku za prekrške.

ODNESEL KANTO ZA MLEKO — Neznanec je 20. aprila ukradel kanto za mleko in s tem oškodoval lastnika Antona Cvelbarja iz Zameškega za 5 tisočakov.

SPOSOJENO TRNJE

● Spet bomo krenili v lepšo bodočnost, samo da se izvlečemo iz te. (Iz Ježa)

● Naš družbenopolitični trenutek ni le težak, marveč tudi nekam dolgo traja. (Iz Ježa)

Odloki, sprejeti mimo zakona?

O usodi pred leti sprejetih odlokov o zazidalnih načrtih v Sevnici bo odločalo ustavno sodišče SRS — Gradnja mimo družbenih usmeritev?

SEVNICA — Čeprav dokončnega sklepa o usodi že pred leti sprejetih zazidalnih načrtov na območju Šmarje — Sevnica in odlokih o prenehanju lastninske pravice in tudi ostalih pravic na tem območju še ni, jim vendarle lahko že danes namenimo nekaj več besed. Še toliko bolj, ker je tudi ustavno sodišče Slovenije pred dnevi sprejelo pobudo neke občanke in bo pričelo postopek, s katerim bo ocenilo ustavnost in zakonitost navedenih odlokov.

Zastavlja se namreč vprašanje, ali je bil odlok o zazidalnem načrtu Šmarja sprejet v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Slednji je namreč v tistem času določal, da mora k sprejemu prostorskega plana občine obvezno dati svoje soglasje tudi kmetijska zemljiška skupnost. Kot pravi občanka, ki je vložila zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti, pa ti odloki ne zagotavljajo varovanja kmetijskih obdelovalnih površin in da je predvidena gradnja daleč od družbenih usmeritev. Podobno je tudi s sprejetim odlokom za zazidavo vzhodnega dela območja Šmarje — Sevnica. V času, ko se je odlok sprejemal, je namreč veljala določba zakona o kmetijskih zemljiščih, s katero ni bila dovoljena sprememba namembnosti zemljišča do sprejema prostorskega dela družbenega plana občine. Tega plana pa občina ne bi smela uresničevati, dokler ga ne uskladi z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč in o tem obvesti izvršni svet SRS. Vprašanje je tudi, in o tem bo tudi tekla beseda na ustavnem sodišču SRS, ali sta bila sporna odloka o zazidalnem načrtu sprejeta v skladu z določbami zakona o urbanističnem planiranju.

Ne nazadnje pa bo moralo ustavno sodišče odločiti tudi, ali sta sprejeta odloka o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na omenjenih zazidalnih območjih upoštevala določila republiške zakonodaje. V nasprotnem lahko ti odloki povzročijo še precej vroče krvi in nepredvidenih posledic.

B. B.

MESNINA NA UDARU

LOKVE, NOVO MESTO, VRHOVO — Noč na 2. maj je bila usodna kar za 13 kokoši, enega petelina in štiri zajce. Najprej je 5 kokoši izginilo iz kokošnjaka Angele Suhorepec v Lokvah, nato je bilo vlomljeno v zajčnik Antona Radiča iz Novega mesta, ki je pogrešil 4 dolgouhce, sledovi nočnega obiska pa so bili tudi na kokošnjaku Frančiške Oven v Vrhovem.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Več svetnikov hkrati se je enega zadnjih aprilskih dni prikazalo Marjanu Zupančiču z Jame pri Dvoru. Ob regionalni cesti med Dvorom in Kočevjem je našel pravega pravcatega mesnatega prašička, težkega okoli 30 kilogramov.

● V noči na 30. april je nekdo ukradel dva konjska komata, enega Ani Florjančič, drugega pa Stanetu Zoretu, oba doma iz Roj. Njuni konji se storilcu najtopleje zahvaljujejo.

● Ni sicer znano, kaj bo z ukradenimi stvarmi, a to ne spremeni dejstva, da je nekdo pred dnevi z dvorišča trgovine KZ Krka v Straži odpeljal 13 vinskih zabojev, 156 vinskih steklenic, 9 pivskih zabojev in 180 pivskih steklenic. Na srečo praznih! Če jih bo hotel napolniti, bo moral »doplačati!« blizu 45 tisočakov.

● Črnomaljski gozdarji so prijavili, da jim je neznanec ukradel kar 700 štiriletnih smrekovih sadik. Gotovo je tat izračunal, koliko mu bodo vrgla odebeljena drevesa čez nekaj let. Če mu »investicije« seveda ne bodo zagrenili miličniki.

NENADOMA STEKLA ČEZ CESTO

NOVO MESTO — Novomeščan Ivan Kuzem se je konec aprila peljal z osebnim avtom po Koštialovi ulici proti Mestnim njivam. Nasproti stanovanjske hiše št. 3 sta ob robu ceste stali in se pogovarjali ženski, ki ju je Kuzem hotel obiti. Prav takrat je ena od njiju, Pavla Penca, nenadoma stekla čez cesto. Kuzem zaradi prekratke varnostne razdalje vozila ni mogel ustaviti in je pešakinjo zbil po vozišču. Pencovo so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

TRČIL V MOTORISTA

HRASTJE — 25-letni Božidar Mijatović iz Gorenje Stare vasi se je 29. aprila nekaj čez 15. uro peljal z osebnim avtom iz Hrastja proti Tolstemu vrhu. V Hrastju je v levem nepreglednem ovinku pričel prehitevati motokultivator, ki ga je upravljal Bojan Fajs. V tem času pa je nasproti na kolesu z motorjem pripeljal Jože Novak iz Hrastja, katerega je Mijatović zadel in zbil po tleh. Hudo poškodovanega Novaka so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 30 tisočakov.

UMRL V TRČENJU

MEDVEDJEK — V ponedeljek, 6. maja, nekaj po 2. uri ponoči je prišlo na magistralni cesti pri Medvedjeku do smrtne nezgode. 46-letni danski konzularni predstavnik v SFRJ, Renato Rikard Albert Rosic, je med vožnjo z osebnim avtom po klancu navzdol zapeljal na levi vozni pas, ko se je nasproti pripeljal zahodnomeški državljan Salih Saffak. Med vozili je prišlo do trčenja, po katerem je Rosicovo vozilo vrglo s ceste v drevo, voznik pa je hudim poškodbam podlegel na kraju nezgode. Voznik drugega avtomobila in njegov sopotnik sta bila hudo poškodovana in prepeljana v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 3 milijone in pol.

V treh požarih za milijon škode

Enkrat kriva strela, dva vzroka pa še neznana

Trije požari, ki so v času med 23. in 28. aprilom izbruhnili po Dolenjskem, so po doslej znanih podatkih povzročili skupno za preko milijon dinarjev škode. Najprej je zagorelo 23. aprila ob železniški progi Mirna peč—Trebnje ob Biški vasi: začela je goreti trava, ogenj pa se je razširil še v gozd Alojza Kastelca iz Biške vasi in povzročil za 300.000 din škode. Ogenj so gasili krajani, gasilci iz Mirne peči in delavci novomeškega ZPV. Vzrok požara še raziskujejo.

Prav tako je neraziskan vzrok požara, ki je izbruhnil 25. aprila okoli 21. ure na gospodarskem poslopju Majde Per iz Hrvaškega Broda. Ogenj je uničil ostrešje, 2 toni sena, tono slame, več cementa, apna, električnega kabla in drugih predmetov, skupne škode pa je bilo za 500.000 din. Ogenj so pogasili prostovoljni gaisci iz Dobrave, Škocjana, Tomažje vasi in delavci ZPV Novo mesto.

Med snežnim neurjem 28. aprila je strela udarila v senik v Studencu in ga skupaj s senom povsem upepelila. Škodo so ocenili na 200.000 din.

POGREŠANKO NAŠLI — DOMA

KOČEVJE — Planinsko društvo Kočevje je dobilo 28. aprila v goste okoli 40 planincev-upokojencev iz Zagreba. Popeljali so jih k svoji koči za Mestnim vrhom, nekaj pa se jih je tudi prijavilo, da bodo prehodili kočevsko planinsko transverzalo. Kljub dežju in snegu je bilo na srečanju prijetno, dokler niso pogrešili neke 75-letne zagrebške planinke, za katero so menili, da se je zgubila v gozdu. Takoj so organizirali iskanje pogrešanke, ki so se ga poleg planincev udeležili miličniki, taborniki, športniki in še nekateri. Iskanje je bilo brezuspešno. Končno pa je nekdo le telefoniral v Zagreb k pogrešanki na dom in tako so zvedeli, da se je »planinska rožica« odpeljala kar sama domov, ne da bi prej obvestila vodstvo izleta ali kogarkoli izmed udeležencev srečanja.

Deset ur do nedolžnosti

NOVO MESTO — Rudi Stopar, delavec sevniške Jutranjke, je pred dnevi dobil še en boj v več kot pet let trajajočem sporu z delovno organizacijo, v kateri je zaposlen. O večini teh smo že pisali, tokrat pa je šlo za obravnavo pred senatom novomeškega sodišča, v kateri je skušala Jutranjka prek svojega zastopnika Stoparju vsekakor dokazati kaznivo dejanje nevestnega gospodarjenja. Kar dve obravnavi, ki sta trajali polnih deset ur, sta bili potrebni, da je Stopar vnovič dokazal svojo nedolžnost.

Pred sodiščem so bili tokrat dogodki, ki so bili podlaga vsem kasnejšim sporom, tudi tistim pred sodišči združenega dela, te pa je, kot smo že pisali, Stopar po vrsti vse dobil. Jutranjka je namreč že pred petimi leti Stoparju očitala nevestno gospodarjenje, češ da je kot referent nabave naročal in dobavljal plastične embalažne vrečke od privatnika po precej višji ceni, kot bi jih bilo po njihovem moč dobiti pri družbenem sektorju. Trdili so, da Stopar drugih ponudb sploh ni iskal, pač pa da se je za izdelavo teh vrečk že vnaprej dogovoril z obrtnikom, in s tem oškodoval Jutranjko za milijonske zneske. Naj takoj zapišemo, da so v Jutranjki takrat vso zadevo predali preiskovalcem krške UNZ, spis je prišel tudi v roke temeljnemu javnemu tožilcu v Novem mestu in preiskovalnemu sodniku. O znakih kaznivega dejanja ni bilo govora, saj se je izkazalo, da so obtožbe Jutranjke neutemeljene, da je Stopar zbral več ponudb, tudi iz družbenega sektorja, vendar niso bili nikjer (z izjemo omenjenega obrtnika) pripravljeni in sposobni prevzeti naročila. Prav zategadelj je temeljni javni tožilec tudi odstopil od pregona. Toda v Jutranjki niso mirovali. Navsezadnje so morali nekako »opravičiti« svoj ukrep, saj so prav zaradi tega očitka Stoparja vrgli na cesto, polnih osemnajst mesecev je bil brez službe in šele ko sta postali sodbi brežiškega in republiškega sodišča združenega dela pravnomočni, se je Stopar lahko vrnil v službo. Le mimogrede: povračila za tistih osemnajst mesecev brez zaposlitve Stopar še do danes ni prejel.

Pisali smo že o vrsti ponižanj, ki jih je Stopar doživel do danes, verjetno najhujši udarec zanj pa je bil, ko je moral sesti na zatožno klop. V Jutranjki namreč z odločitvijo preiskovalnega sodnika in temeljnega javnega tožilca niso bili zadovoljni, podali so se v zasebno, nadomestno tožbo. Omenili smo že, da brez uspeha, pa vendar tudi teh deset ur obravnave zasluži nekaj besed. Težko je bilo verjeti lastnim ušesom, na kakšen način, s kakšnimi obtožbami in včasih prav smešnimi izgovori so priče iz Jutranjke gradile obtožnico zoper Stoparja. Razumljivo, v tem boju so potrebovali zmago, ki bi opravičila vse njihove dosedanje in prihodnje ukrepe zoper Rudija Stoparja. Senat sodišča, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, pa ni bil takega mnenja. Janez Kramarič je v kratki obrazložitvi oprostilne sodbe poudaril, da obravnava ni pokazala prav nobenega namiga, ki bi kazal na morebitno kaznivo dejanje, celo nasprotno, Stopar je ravnal in delal vestno, povsem v skladu s svojimi pristojnostmi in sprejetimi navodili.

Težko je verjeti, da se v Jutranjki tudi na to sodbo ne bodo pritožili v Ljubljano, a se morebiti le ne bo odveč spomniti sklepov razširjene seje predsedstva OK ZKS v Sevnici iz lanskega 5. januarja: »OO ZK v Motivu in delavskemu svetu dajemo pobudo za čimprejšnje izplačilo odškodnine tov. Stoparju, kar pa je pogojeno z ustavitvijo vseh tožb proti njemu. Takšni oblikl poravnave, brez iskanja formalnopravnih možnosti za zmanjševanje ali zavlačevanja izplačila, ki prinašajo le nove stroške, dajemo polno podporo.«

Odgovornim v Jutranjki za te sklepe očitno ni mar. Ubrali so svojo pot. Jih bo vendarle kdo vprašal, koliko je doslej stala?

BOJAN BUDJA

KRONIKA NESREČ

Z AVTOM PRED VLAK — Ivan Slak iz Gorenje vasi se je 28. aprila peljal z osebnim avtom po lokalni cesti proti Dolenjemu Podboštu, tam pa z vozilom zaradi močnega sneženja navzlic znakoma zapeljal preblizu železniške proge. V tistem času je namreč iz novomeške smeri pripeljal vlak, zadel Slakov avto in ga zbil z vozišča. Materialne škode je bilo za 100 tisočakov.

S KOLESOM V TOVORNJAK — 24. aprila se je Jožef Dulc iz Stranj peljal s tovornjakom po Partizanski cesti v Novem mestu proti Straži. V križišču z Resljevo ulico je hotel zaviti v levo, takrat pa je nasproti pripeljal osebni avto. Zategadelj je Dulc tovornjak ustavil, v tistem času pa je iz Straže pripeljal motorist Franc Brank iz Novega mesta in trčil v kolo tovornjaka. Padel je po tleh in se huje poškodoval, tako da so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

TRČIL V DREVO — 3. maja je Svetislav Nikić iz Modriče med vožnjo s tovornjakom proti Zagrebu v Prilipah iz neznanega vzroka zapeljal na levo s ceste. Prav v tem času je Nikičev tovornjak prehiteval osebni avto, ki ga je vozil Janez Veber iz Kopra. Slednji je močno zavrl in se umaknil v levo, pri tem pa ga je zaneslo s ceste v drevo. Materialne škode je bilo za 500 tisočakov.

Ob dnevu varnosti

Z nočjo zaspi tudi varnost

Akcija dolenjskih miličnikov, kriminalistov in inšpektorjev UIS — Na terenu kar 19 patrulj — Iz leta v leto ista pesem

Dolenjska je že tonila v trden sen, ko je dva večera nazaj, točneje v noči na torek, 7. maja, izpred postaj milic v Novem mestu, Šentjerneju, Dolenjskih Toplicah, Metliki, Žužemberku, Mokronogu, Crnomlju, Semiču in Trebnjem krenilo v nevsakdanjo akcijo kar devetnajst patruljnih avtomobilov s štiridesetimi miličniki, tremi kriminalisti novomeške UNZ, dvema požarnima inšpektorjema, v enega pa se je vtihotapilo tudi radovedno novinarsko pero. Hladna, turobna deževna noč je bila ko nalašč za tovrstna presenečenja, katerih namen je bil predvsem ugotoviti, kako je v delovnih organizacijah poskrbljeno za varovanje družbenega premoženja, kakšna je požarna varnost, opravljene so bile kontrole motornih vozil, pregledani nešteti objekti, da ne naštevamo vsega že na začetku.

Kazalci so se približali 22. uri, ko je naš beli golf, v katerem sta bila poleg požarnega inšpektorja novomeške UIS še samostojna inšpektorja milice Jože Prosinečki in Borut Likar, zavil na magistralno cesto proti Trebnjem. Med krajšim postankom na trebanjski postaji milice je bil skovan tudi plan: najprej v Treles, nato v Trimo in potem še v Novolesov tozd TAP.

22.30: Potrkali smo na vrata vratarnice v Trelesu. Varnostnik Jože Jerič iz Dobrniča se strumno predstavi in nas popelje v prostore. Vidi se, da je možakar dobro podkovan, pozna vse prostore in, kar je najvažnejše, vse predpise. Celo posamezne faze proizvodnega postopka razloži. Motita le nesnaga in nered v prostorih. »Brez skrbi, pravi Jerič, »do jutra bo vse čisto. Po pogodbi, ki jo imamo, opravljamo posle čistilcev kar varnostniki. Praviloma se okoli 1. ure podam na čiščenje, tako da je ob petih že vse nared.«

POVSOD NERED — Skoroda ga ni bilo prostora, ki smo ga obiskali, kjer ni bilo nereda, nepospravljenih orodij, smeti, ki so izzivale nesrečo. Častna izjema je bilo Petrolovo skladišče.

Ura je nekaj čez 23. Obstanemo pred vhodom v Trimo. Vratarja in varnostnika ni od nikoder. Njegov prostor je zaklenjen, v njem pa žari električna peč. Komandir in miličnik trebanjske postaje milice, ki nas spremljata, se podata v iskanje. Na osebo, ki smo jo iskali, ni bilo treba dolgo čakati. Precej negotovih nog stopi pred nas varnostnik Janez Radelj. Zaznati je blago omamni vonj šmarnice, ko se začne naše izpraševanje, je možakar v stiski. Nima navodil za svoje delo, ne seznama, koga in kam poklicati. »Kaj bi naredil, če bi gorelo? Ja, ne vem, poklical bi drugega varnostnika, nekaj bi že naredila,« pravi. Za obrambni načrt je prvič zvedel med našim obiskom. »Nekaj je tam v tistih vratih, a jih ne smem odpreti. Morda to, kar iščete.« Miličniki odpro še vrata omarice. Dve prazni steklenici, v eni pa še polovica vsebine, vonj in barva kažeta, da gre za »samorodnico«.

Odidemo še v proizvodne prostore. Nered, v katerem se težko znajdeš. V lakirnici najdemo tri hidrante, a so brez cevi za gašenje. So omarice le za okras ali za občutek večje varnosti delavcev? Med sprehodom še vprašanje varnostniku: »Kako nadzorujete vozila, ki prihajajo in odhajajo iz tovarne?« Odgovor: »Ja, če ga ne poznam, pogledam na ‚keson, ali ni morda na njem kaj ukradenega.« Da ima tovornjak še kabino, je očitno pozabil.

Bliža se polnoč, ko stopimo skozi vrata Novolesovega tozda TAP. Vratar je Alojz Borštnar, ki nas popelje skozi proizvodne prostore. Nič posebnega ni videti, tudi varnostna služba je dobro urejena.

Vračamo se v Novo mesto. Pridruži se nam skupina miličnika Bojana Blatnika, kasneje pa še Zdravko Červ, pomočnik komandirja novomeške postaje milice. Ob 1.00 smo pred tovarno zdravil Krka v Ločni. Vratar Alojz Pucelj pokliče na pomoč še dežurnega gasilca Janeza Medjo. V Krki, kjer je že bilo nekaj požarov, je bilo pričakovati večjo skrb za varnost pred požari. Žal je obisk pokazal drugače. Zapletlo se je že, ko smo si hoteli ogledati skladišče vnetljivih snovi. Ključa ni našel ne vratar ne gasilec. Bojda ga ima šef pri sebi. Doma. Kaj bi bilo v primeru požara, eksplozije? Nasploh se pokaže, da so prav ključi in dostopi v večino prostorov, tudi požarno posebno ogroženih, poseben problem. Janez Medja pravi: »Že velikokrat smo opozorili na to, vse pa kaže, da ključe jemljejo delavci s seboj domov.« To izjavo je najbolje potrdila skoraj docela prazna omarica za ključe v oddelku Galenika. Še na nekaj opozori Medja: odnos nekaterih vodilnih v Krki do požarne varnosti. »Spomnim se, da sem med obhodom našel v pisarni prižgan kuhalnik, ki je že dodobra osmodil tudi bližnjo omaro. Ko sem na to opozoril, mi je takratni šef zdravil rekel: ‚A misliš, da si s tem odkril Ameriko?«

● Med predvčerajšnjo akcijo je bilo legitimiranih 57 oseb, izrečenih je bilo 43 opozoril, ugotovljena 2 prekrška zoper javni red in mir, še 5 drugih prekrškov, ugotovljenih je bilo 17 kršitev cestno-prometnih predpisov, 8 kršiteljev je bilo predlaganih sodniku za prekrške. Denarno je bilo kaznovanih 6 voznikov motornih vozil, izdani so bili trije plačilni nalogi, odvzeta tri vozniška in eno prometno dovoljenje. Skupaj je bilo pregledanih 53 motornih vozil, opravljena 2 tehnična pregleda, štirim voznikom so preprečili nadaljnjo vožnjo, predano pa je bilo še dvoje poročil drugim pristojnim organom.

Udeleženci torkove nočne akcije so pregledali še 15 gostinskih lokalov, 6 javnih in 24 »črnih« prenočišč, 10 samskih domov, 64 drugih objektov, izprašanih pa je bilo skupaj kar 60 varnostnikov. O podrobnejših ugotovitvah in ukrepih pa drugič!

Skoraj dve je ura, ko se ustavimo še pred Petrolovim skladiščem v Bučni vasi. Ob zadnjem tovrstnem pregledu je bilo v njem najti nekaj nepravilnosti. Tokrat je podoba drugačna. Dežurni je Srečko Papež. Navzlic petim uniformiranim možem se ne da pregovoriti in nas spusti v prostore šele, ko se legitimiramo, rekoč: » Uniformo si lahko vsak natakne.« Ni kaj, povsod red, predpisom o varnosti je v celoti zadoščeno.

Skoraj jutro je bilo že, ko smo se pripeljali v Straži do Novolesa. Vratar nas ne spusti noter in pokliče odgovorno osebo, Toneta Špelka. Kljub temu, da smo ga sredi noči vrgli iz postelje, je Špelko že v nekaj minutah iz Novega mesta v Straži. Obhod Novolesa je trajal najdlje. Za zgodnje jutranje ure je bil prav izčrpljujoč. Očitno so izmučeni obrazi naredili na Toneta Špelka močan vtis. Po končanem ogledu, ki je minil brez posebnosti, nas je povabil v menzo. Pečenka, čaj in kava so se vsem prilegli. Štiri je odbilo, ko smo zapustili Stražo.

BOJAN BUDJA

NOČ SKORODA PREKRATKA — Vse od 22. ure zvečer pa do ranega jutra je trajala torkova akcija, v kateri je sodelovalo 44 miličnikov, 3 kriminalisti, 2 požarna inšpektorja, 2 samostojna inšpektorja milice in seveda novinarska radovednost. Obrazi varnostnikov so bili nad takšnimi obiski nemalo začudeni. Posnetek je iz lanske podobne akcije.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, moški, ZADNJE KOLO: FAMOS — PIONIR 3:1 (7.-13, 13, 4)

KONČNA LESTVICA: 1. Student 38, 2. Fužinar 38, 3. Bled 32, 4. Novi Zagreb 32, 5. Pionir 26 itd.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 17. KOLO: NOVO MESTO — AKADEMAC 23:28

18. KOLO: ZAMET — NOVO MESTO 26:17 (16:5)

Novo mesto: Udovč, Pungerčar 2, Kastelic 1, T. Zupančič, E. Zupančič 2, Iličin 1, Jakše 3, Kramar, Pate, Simončič, Mršnik 8, Jerman.

LESTVICA: 1. Dinamo 32 točk, 10. Velenje 11, 11. Zrinjski 10 in 12., zadnje Novo mesto 3 točke.

V 19. kolu potujejo Novomeščanke v Split.

SRL, moški, 17. KOLO: INLES — ASTRA JADRAN 27:23 (14:9)

INLES: Gelze, Drežek 2, Dejak, J. Ilc 2, Šilc, T. Ilc 1, Karpov 3, Lesar, Ambrožič 4, Mate 8, Fajdiga 7, Parezanovič.

KRŠKO — MOKERC KIG 26:24 (14:14)

KRŠKO: Kastelic, Junkar, Božič 2, Capl, Starc 13, Glazer, Iskra 2, Avguštin, Bizjak 1, Serbec 6, Rakar 2, Bosina.

DVZ PONIKVE — FERROTEHNA 23:20 (13:12)

DVZ PONIKVE — Jambrovič, Bambič, Urbančič, M. Strnad 4, D. Strnad 2, F. Strnad, Kočevar, Pugelj 2, Škantelj, Vujnovič 5, Vrbinc 5, Doblekar 5.

LESTVICA: 1. Šoštanj 31, 2. Ajdovščina 29, 3. Inles 28, 4. DVZ Ponikve 17, 5. Ferrotehna 16, 6. Krško 15 itd.

Pari sobotnega kola: Mokerc — DVZ Ponikve, Ferrotehna — Inles, Ormož — Krško, Šoštanj — Ajdovščina itd.

SKL, ženske, 17. KOLO: ISKRA — FUŽINAR 29:23 (15:11)

ŠMARTNO — ITAS KOČEVJE 23:16 (16:8)

LESTVICA: 1. Ferrotehna 31, 5. Iskra 21, ... 10. Šmartno 9, 11. Itas Kočevje 8, 12. Rudar 5 točk.

V soboto igrajo: Itas — Rudar, Branik — Iskra itd.

nogomet

SKL, 19. KOLO: BREŽICE — VOZILA 2:1 (2:0)

20. KOLO: ŠMARTNO — BREŽICE 1:2 (1:1)

STRELCI: 1:0 Kolenc (13), 1:1 Brdnik (36), 1:2 Kežman (72)

BREŽICE: Ž. Veble, Kranjc, Brdnik, Radkajec, Jerkac (Labovič), Predonić, Golubić, Soban, Kežman (P. Veble), Barbič, Lazanski.

LESTVICA: 1. Koper 32 točk, 7. Brežice 19.

V nedeljo igrajo Brežičani doma s Triglavom.

Organizatorji zasenčili vse

Izredno uspela četrtfinalna dirka za SP v Krškem — Zahvala kršekga AMD

KRŠKO — AMD iz Krškega je bilo 1. maja gostitelj letos največje speedway prireditve pri nas: četrtfinalne dirke posameznikov za svetovno prvenstvo. Stadion Matije Gubca je bil kar premajhen za številne obiskovalce in ljubitelje tega športa, ki so spremljali drzne vožnje šestnajstih tekmovalcev iz osmih držav.

Kot je znano, se med osmerico najboljših speedwayistov, ki bodo nastopili na polfinalnem tekmovanju prihodnji mesec v madžarskem Debrecinu, nista uvrstila jugoslovanska tekmovalca, vendar tudi to ni moglo zasenčiti izrednega vtisa, ki so ga z organizacijo zapustili krški športni delavci. Prav slednji velja nameniti nekaj več besed. V našo redakcijo je namreč v ponedeljek prispelo pismo krškega AMD, v katerem se to zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli prispevali k organizaciji te velike prireditve.

»Še posebna zahvala organizacijskemu odboru in njegovemu predsedniku Silvu Gorencu, tovarni celuloze »Djuro Salaj«, ki je prevzela pokroviteljstvo, Ljubljanski banki — Temeljni posavski banki v Krškem, Komunarski Krško, Transportu Krško, SOP, IBM Sava, SGP Pionir Novo mesto—tozd Krško, Žitu—tozd Imperial Krško, Zavarovalni skupnosti Triglav — območni skupnosti Krško. Zasluge za odlično organizacijo gredo tudi vojaškemu garnizonu Cerklje, OŠ Artiče, mladinkam Laboda — tozd Libna v Krškem, alpskemu letalskemu centru iz Lesc, PM Krško, sindikalni godbi tovarne Djuro Salaj in številnim drugim. Seveda zaslužijo posebno zahvalo za svoje delo člani krškega AMD in ostali športni delavci, ki so s prostovoljnim delom toliko prispevali, da je že 82. velika mednarodna speedway prireditev v Krškem tako uspela.«

KASPER NEPREMAGLJIV — Osrednja osebnost letos največjega speedwayskega tekmovanja pri nas, četrtfinala svetovnega prvenstva posameznikov 1. maja v Krškem, je bil 22-letni Čehoslovak Anton Kasper, ki je bil v vseh petih vožnjah nepremagljiv, dvakrat pa je še izenačil rekord steze Stadiona Matije Gubca. Presenetljivo 2. mesto je osvojil Italijan Dal Chiele, 3. pa je bil Madžar Body. Jugoslovana Kocmut in Omerzel sta skupaj zbrala 9 točk in se nista uvrstila med osmerico, ki potuje na polfinale SP v Debrecin. Na sliki: zmagovalna trojica. (Foto: P. Perc)

ŠEHIĆU SREBRO V MADRIDU

NOVO MESTO — Pred dnevi se je v Novo mesto vrnil Šemso Šehić, ki je konec aprila sodeloval na močnem mednarodnem turnirju v full in semmi contactu. V prvih dvobojih je Šehić najprej opravil s francoskim državnim prvakom, nato pa v 2. kolu še z domačim tekmovalcem. Tri zmagi sta bili dovolj za finale, kjer se je Šehić srečal z lanskim svetovnim prvakom Klausom Franfurtom, ki pa je bil zanj pretežak zalogaj, poleg tega se je Šehić ob koncu prve runde poškodoval. Pot v Madrid so Šehiću omogočili Novoles in nekateri novomeški obrtniki.

Obetaven start v novo sezono

Odlični rezultati mladih novomeških atletov v finalnem tekmovanju APS — Primc v Hartbergu 52,98 metra! — Žužkova zmaga na Reki

MARIBOR — Prvo atletsko republiško prvenstvo letošnje sezone je pokazalo, da velja štirinajstim mladinskim finalistom iz AK Novo mesto posvetiti tudi v prihodnje kar se da veliko pozornosti in da zaslužijo daleč boljše delovne razmere, kot jim jih nudi novomeška telesna kultura.

Lani je mladinska ekipa v finalu APS osvojila 5. mesto z 92,5 točke, letos pa je bila s 131,5 točkami 2. Izkupiček bi bil še za 18 točk višji, če ne bi tekača prve novomeške štafete 4x100 m prestopila predajnega prostora in bila diskvalificirana.

V finalu APS je nastopilo 17 moštev, končni vrstni red pa je bil naslednji: 1. TAM Maribor 183,5, 2. AK Novo mesto 131,5, 3. AD Kladivar 123,5 4. AK Triglav 113,5. ŽAK Ljubljana 74,6. AK Velenje 73,7. AK Brežice 67,8. AK Ptuj in AK Olimpija Ljubljana po 62 itd.

Najboljši Novomeščan je bil državni mladinski reprezentant Igor Primc, ki je zmagal v metu diska z najboljšim rezultatom tekme nasploh, 52,42 m, in v metu krogle s 13,08 m. V teku na 110 m z ovirami je zmagal Matjaž Zupančič s 15,4 s, v teku na 3000 m pa Fabjan z 8:59,3. Srebrno medaljo je z osebnim rekordom v metu kladiva osvojil Ercegovčević (41,24 m), bronasti pa sta si priborila Tekstor z odličnim osebnim rekordom na visokih ovirah (16,3 s) in Macedoni v metu kladiva (33,14 m). Žulič pa je izenačil osebni rekord v teku na 100 m in je bil 7.-8. v teku na 400 m. V teku na 400 m je kar za sekundo popravil svoj lanski najboljši rezultat Jeriček (51,8 s), Vidmar pa je imel veliko smole v teku na 300 m, kjer je vodil skoraj do cilja, nato pa osvojil 4. mesto z istim časom kot tretjeuvrščeni — 8:59,9. V tem teku je bil Saje 9., osebni rekord pa je izboljšal za 5 s, na 9:20,1. Pomembne točke sta osvojila tudi Markelič, ki je bil 4. v metu kladiva in Jožef, ki se spet vrača v formo in je bil 5. v skoku v višino s 190 cm.

● Novomeška republiška reprezentanta na pokalu Savaria, ki je bil letos v Hartbergu, sta prekosila sama sebe: Igor Primc je v metu diska dosegel rezultat, ki pri mladincih pomeni veliko celo v evropskem merilu. Študent prvega letnika FTK, ki je sicer najresnejši kandidat za nastop na evropskem mladinskem prvenstvu v Cottbusu, je svoj dosedanji rekord izboljšal kar za dva metra in pol. V dvoboju z najboljšimi mladinci sosednjih dežel Avstrije in Madžarske je njegov disk pristal na 52,98 m, to pa je le slab meter manj od državnega rekorda.

Matjaž Zupančič, ki so ga vso zimo nadlegovale poškodbe, je v teku na 110 m z ovirami zbral dovolj moči in koncentracije, da je s časom 15,89 s osvojil 2. mesto, le stotinko za zmagovalcem.

● Na velikem mitingu z mednarodno udeležbo je Metod Žužek z zmago v teku na 5000 m pokazal, da se vrača v jugoslovansko elito enako dober, kot jo je pred dvema letoma zaradi poškodb in bolezni prisilno zapustil. V teku, kjer je o zmagi odločil sprint v ciljni ravnini, je premagal dva letošnja državna reprezentanta z balkanskega prvenstva v krosu in nekaj tujih tekačev. Po zmagi s 14:29,6 ga je zvezni kapetan Dane Korica uvrstil med kandidate za nastop v državni reprezentanci v teku na 3000 m z zaprekami, disciplini, kjer je Žužek pred leti dosegel svoj največji uspeh, četrto mesto v B finalu evropskega atletskega pokala.

J. PENCA

MAJA VEČ PLANINSKIH IZLETOV

NOVO MESTO — Izletniška sekcija novomeškega planinskega društva pripravlja v maju več izletov. Tako bo že 11. maja izlet do Muljave, izvira Krke do Polževega, 18. maja bo pohod na Golico, 18. in 19. maja izleta na Kriško goro in Dobrže, 25. in 26. maja pa do Gačnikovih slapov. Vse ostale podrobnosti, med njimi razpisi izletov, način prijave, cene in odhodi, bodo objavljeni v omarici PD Novo mesto na Cesti komandanta Staneta. Vabljeni!

TO IN ONO IZ KOLESARSTVA

● Novomeški in metliški kolesarji so se 27. aprila udeležili tradicionalne kolesarske dirke pod Urhom v spomin padlim kolesarjem. V izredno močni konkurenci so dosegli vrsto odličnih rezultatov. Med pionirji A je zmagal Eržen (Novo mesto), 5. je bil Pavlič (Novo mesto), 6. Šturm (Metlika), 10. Čadonjić, 13. Omerzel in 15. Ivec (vsi Metlika), med pionirji B pa 1. Mrvar, 2. Kavšek, 3. Ravbar (vsi Novo mesto), 12. Dežak (Metlika). Med mlajšimi mladinci je bil Šmajdek 2., Zaletel 4. in Judež 8. Pri članih je bil Smolc 4. in S. Papež (oba VP Kranj) 8.

● 5. maja so se novomeški kolesarji udeležili kriterijske dirke v Karlovcu. Pri mlajših mladincih je bil Gregorič 1., Krevs 2. Turk 3., Pečnik 4. in Ravbar 5. medtem ko je pri starejših mladincih zmagal Kruljac, Pavlič je bil 2., Golob 8. in Strajner 9. Med člani je zmagal S. Papež, 2. je bil Smole (oba VP Kranj), 3. Bojanc (Novo mesto).

● Novomeški in metliški kolesarji so se 2. maja pomerili na tradicionalni klubski dirki. V vožnji na kronometer je zmagal Novomeščan Eržen, 2. je bil Šturm, 3. Vajda (oba Metlika), medtem ko sta pri pionirjih B zmagala Ravbar in Kavšek, 3. je bil Badovinac, 4. Turk in 5. Mrvar (vsi Novo mesto). Na drugi dirki, med Mokrim poljem in Novim mestom, pa je zmagal Pavlič, 2. je bil Eržen, 3. Fink, 4. Puš (vsi Novo mesto), 5. Šturm (Metlika). Med pionirji B je zmagal Mrvar, sledijo pa: Badovinac, Ravbar (oba Novo mesto), Dežak (Metlika) itd.

● Zvezni kapetan jugoslovanske kolesarske reprezentance je določil ekipo, ki bo nastopila na najtežji amaterski dirki na svetu — Berlin—Praga—Varšava. Poleg Marna, Pavlovića, Čubrića in Kavaša sta v ekipi še Novomeščana Robič in Bojanc.

● Jugoslovanska kolesarska reprezentanca v postavi Tahmajster, Ugrenović, Marn in Bojanc (Novo mesto) se je v Italiji udeležila cestne dirke na kronometer za »Pokal narodov« in med 11 državami zasedla 4. mesto.

Teklo 230 tekmovalcev

Uspeli prvomajski ulični teki v Straži — Dobra udeležba in odlični rezultati

STRAŽA — TVD Partizan Straža je v počastitev 1. maja organiziralo tradicionalne ulične teke. Letos se jih je udeležilo kar 230 tekmovalcev, ki so nastopili v petnajstih kategorijah, poleg velike množičnosti pa se je prireditev odlikovala še z dobrimi rezultati in odlično organizacijo.

Rezultati — cicibanke A: 1. Zupančič, 2. Blatnik, 3. Rant (vse Dolenjske Toplice); cicibani A: 1. Martinčič (Leskovec), 2. Hrovat, 3. Konda (oba Dolenjske Toplice); pionirke B: 1. Lampe (Dolenjske Toplice), 2. Kren, 3. Knez (obe Vavta vas); pionirji B: 1. Mervar (Straža), 2. Šiška, 3. Aš (oba Dolenjske Toplice); pionirke, letnika 1971 in 1972: 1. Salopek, 2. Markovič (obe Dolenjske Toplice), 3. Zupančič (Vavta vas); pionirji, letnika 1971 in 1972: 1. Hrovat (Dolenjske Toplice), 2. Berginc, 3. Retelj (Novo mesto); člani: 1. Bučar (Šentjernej), 2. Vidmar, 3. Škedelj (oba Novo mesto); članice: 1. Konečnik (Dravograd), 2. Lavrič (Trebnje) 3. Geršak (Krško); mladinci, letnik 1966 in mlajši: 1. Avsenik (Dolenjske Toplice), 2. Perko (Novo mesto), 3. Turk (Dolenjske Toplice); člani, letnik, 1956 — 1965: 1. Djuričič (Bled), 2. Ivan Urh, 3. Lado Urh (oba Kamnik); člani, letnik 1946 — 1955: 1. Umek (Donit), 2. Žerjav (Olimpija), 3. Martinčič (Leskovec); veterani, letniki 1936 — 1945: 1. Štros (Kranj), 2. Sitar (Mošnje), 3. Kavčič (Kokrica); veterani, letnik 1935 in starejši: 1. Jošt (Naklo), 2. Rant (Kranj), 3. Šink (Šmlednik); članice, letnik 1951 in mlajše: 1. Ternovšek (Idrija), 2. Mihalec (Domžale).

PREMOČNA ZMAGA KRČANOV

KRŠKO — Člani krškega Krila kluba so se pred dnevi udeležili medklubske dirke v prostem letenju z zmaji, na kateri so nastopili tekmovalci iz Slovenije in Hrvaške. V ekipni konkurenci so prepričljivo zmagali Krčani s 4.420 točkami, sledijo pa: Let (Škofja Loka) 1.420, Kavka (Kamnik) 1.263 idr. Med posamezniki je zmaga pripadla Krčanu Tankosiču z 2.500 točkami, njegov klubski kolega Mlakar pa je bil četrti.

KRIŽETOVA — ATLETINJA MITINGA

REKA — Skupina topliških atletov se je 27. aprila udeležila mednarodnega atletskega mitinga na Reki. V močni konkurenci je najboljši rezultat dosegla Cilka Križe, ki je v višino skočila 175 centimetrov in so jo proglasili za najboljšo tekmovalko mitinga. Zmago je v troskoku s 15,56 zabeležil tudi Milan Šimunič, medtem ko je Hrenova v skoku v daljino s 534 cm zasedla 4. mesto.

ZA MEMORIAL CVETKE KLANČNIK — BELIN

NOVO MESTO — Na letališču v Prečni bo od 9. do 12. maja republiško mladinsko prvenstvo v jadralnem letenju in tekmovanje za memorial Cvetke Klančnik — Belin. Organizator Dolenjski letalski center — pričakuje udeležbo mladih jadralcev iz vseh večjih slovenskih letališčih središč in goste iz Hrvaške. V treh tekmovalnih dneh se bodo jadralci pomerili v hitrostnem trikotniku in hitrostnem preletu med Ljubljano in Zagrebom. Otvoritev prvenstva bo jutri dopoldne.

DVOJNA ZMAGA

DOBOVA — Pred dnevi sta se v okviru prvenstva v II. SRL pomerili ekipi rokometašev Dobove in Brežic. Že v prvem delu so si gostitelji nabrali izdatno prednost in povedli s 13:7, v nadaljevanju pa so prikazali še učinkovitejšo igro in gladko odpravili goste z 31:15. Pri gostiteljih je bil najboljši strelec Radanović z 12 zadetki, medtem ko velja pri Brežičanih pohvaliti vratarja Lipičarja. V predtekmi mladinskih ekip so bili Dobovčani prav tako uspešni; zmagali so z 12:9 (6:6).

M. FLORJANIČ

STRELJANJE IN TENIS ZA PRAZNIK

STRAŽA — Med številnimi prvomajskimi športnimi prireditvami so v Straži organizirali tudi tekmovanje v streljanju in namiznem tenisu. Za zeleno mizo se je pomerilo 25 igralcev, zmagal pa je Petkovič, drugi je bil Poplavec, tretji pa Kregar. Streljalo je 40 tekmovalcev, zmaga pri pionirjih je pripadla Bobnarju z 58 krogi, pri članih pa je bil najnatančnejši Tavčar.

MEDVODE — ELAN 0:2 (0:1)

MEDVODE — V nedeljo se je nadaljevalo tudi prvenstvo v II. slovenski nogometni ligi. Novomeščani so gostovali v Medvodah in prikazali dobro igro, saj bi si zaslužili celo izdatnejšo zmago. Nekaj »zaslug« za to ima tudi sodnik, ki je v drugem spregledal dve očitni enajstmetrovki v korist Novomeščanov. Zadetka za Elan sta dosegla Gabrič in Kobe, kot zanimivost pa omenimo, da so Novomeščani odpotovali v Medvode z vsega 11 igralci.

Brez ekip v zvezni ligi?

Zanesljivo slovo Novomeščank iz II. zvezne lige — Le teoretične možnosti Ribničanov za vstop v II. ZRL

Novomeške rokometašice so v 18. drugoligaškem kolu zabeležile že šestnajsti poraz, kaj lahko pa se zgodi, da bodo spomladanski del prvenstva končale brez ene same točke, kar verjetno dovolj zgovorno govori o nemoči novomeške vrste, ki se bo naslednjo sezono preselila med republiške ligaše. Slednji so to soboto počivali in nabirali moči pred odločilnimi srečanji končnice prvenstva, v kateri pa so si inlesovci zapravili domala vse možnosti, da se vrnejo v II. zvezno ligo.

Po gladkem porazu doma v Akademcem v prejšnjem kolu so Novomeščanke tokrat stopile na parket reške dvorane na Kozali. Gostiteljice so od prve minute zaigrale na vso moč in izdatno polnile mrežo gostij, tako da so že prvi del srečanja zaključile s prednostjo enajstih zadetkov. Srečanje v drugem delu je bilo sila nezanimivo, saj motivov za dobro igro ni bilo ne v eni ne v drugi ekipi, edina, ki je kolikor toliko držala ravnotežje z reškimi strelkami, je bila Mršnikova. Novomeščanke tako ostajajo pri pičlem izkupičku iz jesenskega dela prvenstva, že v soboto pa potujejo na vroč teren v Split, kjer bi bil uspeh že časten poraz.

Kot rečeno, so republiški ligaši v soboto počivali, prihodnje kolo pa bo bržkone, vsaj v moški ligi, že dalo dokončen odgovor o podobi lestvice povsem na vrhu. Pomerili se bosta vodilni ekipi Šoštanja in Ajdovščine; če bi zmagala slednja, bi se vrsti izenačili po točkah, to pa bi pomenilo tudi konček upanja za Ribničane, ki v »zasedi« še zmeraj čakajo na morebiten spodrsljaj katere od teh dveh ekip. Precej se je zapletlo tudi v ženski ligi, predvsem pri dnu, saj so Kočevke po nekaj porazih nenadoma med najresnejšimi kandidatinjami za izpad iz lige. Za ekipo, ki je še lani tako uspešno nastopala v medrepubliški ligi, je to vsekakor prevelik padec, ki si ga kočevski ženski rokomet ne zasluži.

B. B.

MALI MARATON ZEVNIKU

LESKOVEC — Atletska sekcija Maraton iz Leskovca in tamkajšnja OO ZSMS sta v soboto, 27. aprila, pripravila 2. mali maraton v počastitev dneva OF. Teka se je udeležilo 28 tekmovalcev, med njimi prvič trije pionirji in pionirke. Rezultati: 1. Zevnik (AK Brežice), 2. Ječmenjak (AS Maraton Leskovec), 3. Vidmar (AK Novo mesto), 4. Omerzel, 5. Martinčič (oba AS Maraton), itd. Pri mladincih je zmagal Leskovčan Omerzel, drugi je bil Imperl (KŠD Log pri Sevnici), tretji pa Petrič (AS Maraton).

L. ŠRIBAR

SODELOVALO ŠTIRINAJST EKIP

STRAŽA — Tradicionalnega prvomajskega turnirja v malem nogometu, ki ga vsako leto organizira KS Straža, se je letos udeležilo kar 14 ekip s 140 igralci. Zmagala je ekipa Bajerja, druge so bile Prapreče in tretji Partizan I iz Straže. Za najboljšega igralca so izbrali Juršiča, igralca Partizana iz Straže, njegov klubski tovariš Petkovič pa je bil najboljši strelec z dvanajstimi zadetki. Kot zanimivost omenimo, da si je tekme ogledalo blizu 200 gledalcev, kar je dalo prazničnemu turnirju svojevrstno obeležje.

ŠPORTNE IZ RIBNICE

● Ribniški nogometaši so zabeležili velik uspeh, saj so se uvrstili v finale tekmovanja za nogometni pokal na območju ljubljanske nogometne zveze. V finalu jih je čakala enajsterica ljubljanskega Slovana, ki je bila boljša s 3:1.

● Na nedavni skupščini upravnega odbora NK Ribnica je bil govor o gradnji »nogometnega doma«. Ta objekt naj bi pričeli graditi že letos, v njem naj bi bile zidane slačilnice in klubski prostori, potrebni za delo NK Ribnica. Gradnja bi potekala na igrišču ob Bistrici. Ribniška TKS ima v ta namen že zbranih nekaj sredstev, medtem ko bi levji delež prispevali člani kluba s prostovoljnim delom.

● 6. junija bodo na igriščih v Kočevju tradicionalne športne igre učencev osnovnih šol Ribnice, Kočevja in Delnic. V dosedanjih srečanjih so imeli največ uspeha mladi tekmovalci iz Kočevja, drugi so njihovi vrstniki iz Delnic, tretji pa učenci iz Ribnice.

M. G-č.

ZMAGI METLIČANOV IN TREBANJK

NOVO MESTO, IVANČNA GORICA — Na kegljiščih Doma JLA v Novem mestu in Což v Ivančni gorici je bilo pred dnevi končano prvenstvo območne kegljaške skupnosti za moške in ženske dvojice. Pri moških sta zmagala Metličana Željko Goleš in Janko Popovič s 3.402 podrtima kegljema, sledijo pa: N. Goleš — Tkavc (Merçator Trebnje) 3.356, N. Popovič — B. Turk (Metlika) 3.342 itd. Pri ženskah sta zmagali Flisarjeva in Vebrova (Mercator Trebnje) s 1.525 podrtimi kegli, drugi sta bili Novomeščanki Šoško in Dalmacija (1.508), tretji pa Škedljeva in Polakova (1.488).

MAJA ŠPORTNE IGRE

KOČEVJE — Športne igre po krajevnih skupnostih v občini Kočevje bodo 12. maja, jeseni pa bo finale. V Kočevju bodo 12. maja športne igre, na katerih bodo sodelovale ekipe vseh treh krajevnih konferenc SZDL. Pomerile se bodo v malem nogometu (najmanj 7 igralcev), šahu (4), streljanju (5), balinanju (4), namiznem tenisu (2-4) in mini odbojki (3).

ŠOLSKI ŠPORT IN REKREACIJA

● Pred dnevi je bilo končano občinsko prvenstvo sevniških šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško. Med ekipami so na strelišču SD Boštanj največ pokazali tekmovalci OŠ Savo Kladnik, 2. je bilo OŠ Šentjanž in 3. OŠ Blanca, medtem ko so bile najboljše strelke v OŠ Boštanj, sledita pa OŠ Savo Kladnik in OŠ Šentjanž. Pri fantih (posamično) je zmagal Miha Pogačar (OŠ Savo Kladnik), pri dekletih pa Suzana Kovačič (OŠ Savo Kladnik). (J. Blas)

● V novomeški športni dvorani je bilo odigrano občinsko prvenstvo ŠŠD v odbojki za mladince. Zmagala je SŠTZU, sledijo pa SŠPTNU, SKŠ, SŠGT in DESŠ. Najboljši igralec prvenstva je bil Aleš Smrke iz SŠTZU. (bb)

● Nekaj dni nazaj je bilo v športni dvorani občinsko prvenstvo SŠD v odbojki za mladinke. V finalu sta se srečali prva in druga ekipa SŠPTNU, zmagala pa je prva vrsta z 2:0. Na 3. mesto se je uvrstila vrsta SŠTZU, sledijo DESŠ, SŠGT in SKŠ.(bb)

● Mladinci iz Gribelj so se odločili, da bodo v počastitev meseca mladosti organizirali na športnem igrišču ob Kolpi v Gribljah športne igre za mladinske organizacije črnomaljske občine. Mladi bodo tekmovali v kolesarjenju, metu bombe, vlečenju vrvi, nogometu. Prijavite se lahko na naslov: Anica Šimec, OO ZSMS Griblje. Prijave bodo sprejemali tudi na dan tekmovanja, 26. maja. Prve tekme se bodo pričele ob 10. uri. Za hrano, pijačo, priznanja in pokale bodo poskrbeli gostitelji.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, n. sob. o.
TOK »Gozdarstvo« Novo mesto, n. sob. o.
Skupščina TOK »Gozdarstvo« Novo mesto

razpisuje
prosta dela in naloge:

— vodja TOK »Gozdarstvo« Novo mesto

Poleg zakonskih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo strokovno izobrazbo diplomiranega gozdarskega inženirja in najmanj 5 let delovnih izkušenj v gozdarstvu ali strokovno izobrazbo gozdarskega tehnika in 10 let delovnih izkušenj v gozdarstvu,
— da imajo strokovne in organizacijske sposobnosti,
— da so družbenopolitično aktivni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oz. življenjepisom in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:
Gozdno gospodarstvo Novo mesto, TOK »Gozdarstvo« Novo mesto, 68000 Novo mesto, Šmihelska 14, s pripisom »za razpisno komisijo«.
Kandidate bomo o izidu obvestili v 8 dneh po sklepu o izbiri.

327/19-85

Razpisna komisija
»Novotehne« trg. pod. na debelo in drobno p. o.,
Novo mesto, Glavni trg 11,

razpisuje
prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili
in odgovornostmi

individualni poslovodni organ delovne organizacije

Kandidati morajo poleg pogojev, ki so določeni po zakonu, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali pravne smeri in 5 oz. 10 let delovnih izkušenj pri delu v dejavnosti, ki jo opravlja delovna organizacija,
— da imajo srednjo ekonomsko izobrazbo in 15 let delovnih izkušenj pri opravljanju del in nalog delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v dejavnosti, ki jo opravlja delovna organizacija,
— izpolnjevanje pogojev po družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.
Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprtih ovojnicah v 15 dneh po objavi na naslov:
»Novotehna« Novo mesto, Glavni trg 11 — za razpisno komisijo.
Vsi kandidati bodo v roku 30 dni po objavi pisno obveščeni o izbiri kandidata.

325/19-85

Novoles
tozd Sigmat Brestanica

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

— za nedoločen čas:

1. **projektant — konstruktor (1)**
2. **tehnični komercialist (1)**
3. **vodja oskrbe tozd (1)**
4. **vodja zunanje montaže (1)**
5. **tehnolog kontrole kvalitete (1)**
6. **vhodni in izhodni kontrolor (1)**
7. **obratni tehnik (1)**
8. **samostojni strugar (1)**
9. **samostojni ključavničar (1)**
10. **transportna dela (1)**

— za določen čas: — 6 mesecev

11. **strojni tehnik — pripravnik (1)**

Pogoji:
pod 1: visoka šola, strojne stroke, konstrukcijska smer, najmanj 3 leta d[illegible] izkušenj, aktivno znanje enega tujega jezika,
pod 2: višja šola, strojna stroka, 5 let delov. izkušenj,
pod 3, 4, 5 in 6: srednja šola, strojne stroke, 5 let delovnih izkušenj,
pod 7: srednja šola, strojne stroke, 6 mesecev delov. izkušenj,
pod 8: KV strugar, 5 let delovnih izkušenj,
pod 9: KV ključavničar, 5 let delovnih izkušenj,
pod 10: NK delavec, končana osnovna šola,
pod 11: srednja šola, strojne stroke.

Drugi pogoji:
— pod št. 1, 2 in 3: poskusna doba 90 dni,
— pod št. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11: poskusna doba 60 dni,
— pod št. 10: poskusna doba 45 dni,
— za vsa objavljena dela in naloge velja alternativen pogoj »ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del in nalog«.

Poseben pogoj:
— pod št. 1: nudimo možnost rešitve stanovanjskega problema.

Kandidati lahko oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Novoles tozd Sigmat 68280 Brestanica
Kandidate bomo obvestili o izbiri najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju vlog.

324/19-85

MLADI DOPISNIK

»RIBE NA PLITVINI« V ČRNOMLJU

Prejšnjo soboto je bila v Črnomlju predstava »Ribe na plitvini« Toneta Partljiča v izvedbi članov KUD Jože Mihelčič iz Semiča. Bila je zanimiva, vendar se Črnomaljci tudi to pot niso ravno izkazali z obiskom. Nekateri pa si želimo še več takih predstav.

IRENA SPREIZER
OŠ Črnomelj

PIONIRSKA KONFERENCA

Predstavniki vseh šol brežiške občine smo se zbrali na občinski pionirski konferenci, ki je bila letos na Veliki Dolini. Gostitelji so nas sprejeli s pesmijo in nastopom folkloristov, sledil pa je razgovor o našem delu. Nakazanih je bilo veliko problemov, žal pa ni bilo povabljenih odraslih iz delovnih organizacij, da bi odgovorili na naša vprašanja. Podeljena so bila tudi priznanja najboljšim odredom podmladkarjev RK ter knjižne nagrade za literarne prispevke o NOB. Po konferenci smo si ogledali zanimivo razstavo starega denarja in likovnih izdelkov.

MOJCA FUKS, 8.a
OŠ Artiče

PODELITEV BRALNIH ZNAČK

23. aprila smo imeli na naši šoli podelitev bralnih značk. Dobilo jo je 135 učencev, kar je skoraj polovica vseh. Najprej smo imeli kratek kulturni program, potem pa smo se pogovarjali z gostjo Berto Golob. Krožek ročnih del je pripravil razstavo in darilo za gostjo. Po končani proslavi smo jo povabili na kratek razgovor še člani literarnega krožka. Pogovor bomo objavili v šolskem glasilu.

MAJA GRANDLJIČ, 7.a
OŠ Mirna peč

PIONIRJI SODELOVALI V VAJI ENOT TO

ŠKOCJAN — V nedavno skupno vajo enot TO in vseh oblik SLO v krajevni skupnosti Škocjan so se uspešno vključili tudi pionirji. Kot kurirji so med krajane razdelili izredno številko »Škocjanskega poročevalca«. Po končani vaji so si vsi udeleženci v šoli ogledali razstavo orožja, s katerim so opremljeni pripadniki TO, nato pa je šolska igralska skupina skupaj z instrumentalnim krožkom pripravila kratek kulturni program. Po mitingu smo se najedli fižola.

MARJANCA POVŠE, 6.a
OŠ Škocjan

KULTURNI DAN

Sredi aprila smo imeli vsi učenci kulturni dan. Razdelili smo se v skupine. Nekateri so peli, drugi igrali na harmoniko, citre, risali, pripravljali razstavo prebranih knjig in izdelkov, ki smo jih ta dan ustvarili. Pri tehničnem krožku smo izdelovali kipce iz gline ter črke na napis. Po ogledu razstave pa smo se zbrali v čitalnici, kjer so nam gostje — Mito Trefalt z očetom, našim rojakom, in bratom — po krajšem kulturnem programu podelili Kajuhove bralne značke. Zvečer so gostje pripravili še predstavo za krajane.

MOJCA PENIČ, 6.r
OŠ Koprivnica

NOVICE IZ ŽUŽEMBERKA

Iz osnovne šole Žužemberk se je z novicami oglasila Bernarda Brulec. Poroča, da so sredi aprila mladi člani RK na šoli organizirali akcijo zbiranja steklenic in druge steklovine. Nabrali so dva kontejnerja. Niso pa zadovoljni z zaslužkom, ki znaša le 2.000 din. 11. aprila so imeli očiščevalno akcijo okolice šole in vsega kraja. Sami učenci so tudi izdelali lične koše za smeti, da teh ne bo toliko po tleh. Dan prej je 38 učencev tekmovalo v matematiki. Učenci so v izložbi Ljubljanske banke uredili razstavo fotografij in del pesnika Simona Gregorčiča ob 140-letnici njegovega rojstva. Trije učenci so sodelovali na razstavi učil v Ljubljani. Predstavili so temo »Delovanje NOO in 7. korpus NOV in POJ«. Sredi aprila pa so učenci višje stopnje pogozdovali na parcelah GG. V tednu dni so zasadili 5.400 sadik. Z zaslužkom bodo plačali zaključne ekskurzije.

Industrija motornih vozil
Novo mesto

objavlja dela in naloge

10 KV mizarjev (IV. stopnja)
za dela v neposredni proizvodnji v tozdu Proizvodnja prikolic.

Pisne prijave pošljite na naslov: Kadrovska služba DSSD sozd v 15 dneh po objavi.

326/19-85

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 10. V.

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Naši prijatelji konji, Glasbena vzgoja, Francoščina, Književnost v NOB, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 00.05 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA, nanizanka

17.50 GRIZLI ADAMS, ameriška nanizanka
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 GEOLOŠKA TRANSVERZALA, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 KO SE KORENIN ZAVEMO: Osvoboditev, dokumentarna serija
21.00 NE PREZRITE
21.15 A. Marodić: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST — Pasja afera, humoristična nanizanka
22.30 DNEVNIK
22.40 SRČNI KRALJ, francoski film

Prva svetovna vojna se počasi izteka, toda francoski prebivalci so še vedno v nevarnosti. Zgodi se, da morajo zapustiti svoj kraj, saj se izve, da jim grozi uničujoča eksplozija. Angleški major v kraj v severni Franciji pošlje vojaka, ki naj bi poiskal in onesposobil nevaren eksploziv. Ob prihodu na ogroženi kraj pa se tema filma povsem spremeni. Vojak v vasi naleti na preostale prebivalce, na pravo družbo iz norišnice, v kateri vsak igra svojo vlogo. Zagrizeni »igralci« v vojaku vidijo svojega »srčnega kralja«.

DRUGI PROGRAM

16.25 Dnevnik — 16.45 Radovan Cavallin — 17.15 Dan zmage v Evropi — 18.15 Premor — 18.30 Zagreb: košarka Jugoslavija:Evropa — 20.00 V čast Bachu, Haendlu in Scarlattiju — 21.50 Nočni kino: Sen (jugoslovanski film)

SOBOTA, 11. V.

7.45 — 23.00 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 Ljubljana: POHOD PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPOMINOV
8.15 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O burji
8.30 B. Čopić: DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA, nanizanka
8.45 B. Čopić: PRAVLJICA O SESTRI KOVILJKI
9.00 POGLED, poučno zabavna nanizanka TV Sarajevo
9.30 Ljubljana: POHOD PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPOMINOV, prenos
10.00 Beograd: TEHNIČNI ZBOR IN RAZSTAVA OBOROŽITVE JLA, prenos otvoritve
10.30 MITI IN LEGENDE — Antični miti: Iliada
11.45 KO JE POMLAD: Zaspanka Andreja, nanizanka
12.20 MANJ DIJAKOV, DA BO MANJ DIVJAKOV, dok. film
12.50 LJUDJE IN ZEMLJA, ponovitev
13.40 POROČILA
13.45 RAČUNALNIŠTVO, ponovitev 5. dela angleške serije
14.10 NAŠA PESEM — MARIBOR 84
14.40 Retrospektiva filmov Franceta Štiglica: DOLINA MIRU, slovenski film
16.00 TEHNIČNI ZBOR IN RAZSTAVA OBOROŽITVE JLA, posnetek otvoritve
17.00 AEROMITING, prenos
18.15 GLASBENA ODDAJA
18.40 BOJ ZA OBSTANEK: Pravilna odločitev, angleška poljudnoznanstvena serija
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 ŠVICARSKA MOLČEČNOST, ameriški film

V eni izmed uglednih švicarskih bank pride do preplaha, kajti strogo varovana tajnost bančnih računov nekaterih strank je v nevarnosti, ker so izsiljevalci prišli do skrivnih podatkov in sedaj izsiljujejo banko in lastnike bančnih računov, na katerih je denar sumljivega porekla. Če bi izsiljevalci uresničili svoje grožnje, bi se lastniki računov znašli v sila neprijetnem položaju, banka in švicarsko bančništvo sploh pa bi izgubili svoj ugled. Zato banka najame zasebnega detektiva...

21.30 TEK PRIJATELJSTVA, reportaža
21.40 ZRCALO TEDNA
22.05 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
22.55 POROČILA

DRUGI PROGRAM

12.15 Aktivist (indijski film) — 13.45 Otroška predstava — 14.45 Potepuh in pes (kanadski film) — 16.15 Nepokorjeno mesto — 17.10 EP v gimnastiki (mnogoboj ženske) — 20.00 Rock scena — 20.30 Človek in čas — 21.00 Poročila — 21.10 Športna sobota — 21.35 Nezvestoba po Slovaško (1. del TV nadaljevanke) — 22.45 TV galerija

NEDELJA, 12. V.

8.25 — 13.35 in 14.20 — 22.55 TELETEKST
8.40 POROČILA
8.45 ŽIV ŽAV
9.40 GRIZLI ADAMS, ponovitev
10.05 ŽIVLJENJE IN DOGODIVŠČINE NICHOLASA NICKLEBYJA, 6. del angleške nadaljevanke
11.00 FESTIVAL DOMAČE ZABAVNE GLASBE — PTUJ 84 — Gost: Alpski kvintet
11.35 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 POD LIPO, prenos iz Mozirja
13.30 POROČILA
14.35 ZDRAVKO ŠVIKARŠIČ — ZAPISOVALEC IN PRIREDITELJ KOROŠKIH LJUDSKIH PESMI — STOLETNIK
15.35 KAM GREDO DIVJE SVINJE ponovitev 3. dela nadaljevanke
16.35 POROČILA
16.40 VETER NAD MOČVIRJEM EVERGLADA, ameriški film
18.10 TV KVIZ
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
20.00 LJUBEZENSKE ZGODBE — Mikošičeve sirene, nanizanka TV Novi Sad
21.00 BESEDA DA BESEDO — POGOVOR Z JOŽETOM JAVORŠKOM
21.30 RECITAL: PAVEL IN NINA KOGAN, 2. oddaja
22.00 ŠPORTNI PREGLED
22.50 POROČILA

PONEDELJEK, 13. V.

8.45 TV V ŠOLI: TV koledar, Plavanje, Češčina. Predstavljamo vam, Po sledi rokopisne dediščine, Poročila
10.35 TV V ŠOLI

12.30 POROČILA
17.15 — 22.10 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 GLEDALIŠČE NA PODSTREŠJU oddaja TV Zagreb
18.05 CICIBAN IZLETNIK, 2. del
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 PODIUM, oddaja za mlade
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 N. Mailer: RABLJEVA PESEM, 3. del ameriške nadaljevanke
20.55 SPOZNANO—NEZNANO, oddaja o znanosti
21.35 NAŠI BALETNI NAGRAJENCI
21.55 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Športni grafikon — 19.30 Dnevnik — 20.00 Raziskovanja — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Dinastija — 22.05 Stereovizija

TOREK, 14. V.

8.55 TV V ŠOLI: TV koledar, Pionir in Tito, Spominski park Kumrovec, Izbrali smo za vas, Puščave in tundre v SZ, Poročila
10.35 TV V ŠOLI

12.30 POROČILA
16.05 — 22.55 TELETEKST
16.20 ŠOLSKA TV: Italijanski okupator kapitulira

17.30 POROČILA
17.35 NAŠA PESEM — MARIBOR 84
18.05 MITI IN LEGENDE — Antični miti: Odiseja, 1. del
18.25 GORENJSKI OBZORNIK
18.40 PERISKOP
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 D. Cvingl: SREBRNA LISICA, drama TV Sarajevo
21.20 INTEGRALI
22.40 DNEVNIK

SREDA, 15. V.

9.15 TV V ŠOLI: Poštni nabiralnik, Barok, rokoko in klasicizem, Poklicno usmerjanje, Poročila
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 23.00 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: Zvezda na čelu
17.50 E. Rostand: CYRANO DE BERGERAC, 1. del predstave SMG

Predstava Slovenskega mladinskega gledališča — ljubljanska TV jo bo predvajala v štirih delih — je gledališki dogodek iz bogate zakladnice klasičnega gledališkega snovanja in zgovorno priča mlademu rodu, da so današnja hrepenenja mladih taka, kot tista iz bližnje in dalnje preteklosti. Nežno ljubezen, ki se tako težko uresniči, zavirajo predsodki.

18.25 ZASAVSKI OBZORNIK
18.40 RAČUNALNIŠTVO, angleška izobraževalna serija
19.05 RISANKA
119.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 Film tedna: DRHTENJE, poljski film
22.45DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Sokoli — 18.15 Plus minus 16 let — 18.45 Ljudski običaji — 19.30 Dnevnik — 20.10 Nogomet: finale za pokal pokalnih zmagovalcev (prenos iz Rotterdama) — 22.00 Poročila — 22.05 Dnevi jazza 84

ČETRTEK, 16. V.

8.45 TEST
9.00 TV V ŠOLI: Zgodba, Z antibiotiki proti mikrobom, Kaj se dogaja v atomskem jedru, Odmor, Zrmanja, Poročila
10.35 TV V ŠOLI

12.30 POROČILA
16.05 — 22.30 TELETEKST
16.20 ŠOLSKA TV: Italijanski okupator kapitulira
17.30 POROČILA
17.35 F. Rudolf: 40 ZELENIH SLONOV, nadaljevanka
17.55 PORTRET: BRANKO MIKLAVČ 18.10 RISANKA
18.25 DOLENJSKI OBZORNIK
18.40 DELEGATSKA TRIBUNA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.15 L. Maroti: FRANZ LISZT, 2. del madžarske nadaljevanke
22.15 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Na črko, na črko — 18.15 Znanost — 18.45 S 15. mednarodnega festivala jazza v Beogradu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Večni klic (sovjetska nadaljevanka) — 21.00 Poročila — 21.05 Umetniški večer: Delitev, predstava SSG Trst

poletje 1985

- slovensko primorje
- istrska regija
- kvarnerska riviera in otoki
- crikveniško-vinodolska riviera
- šibeniška riviera
- splitska regija in otoki
- makarska riviera
- dubrovniška regija, pelješac in otoki
- otok vis
- črnogorsko primorje

★ 7 DNI PREMALO
★ 14 DNI PREDRAGO
★ 10 DNI RAVNO PRAV

PRIJAVE IN INFORMACIJE:

PUTNIK

MIKLOŠIČEVA 17, LJUBLJANA
TELEFON: (068) 311-542, 314-889
INTEGRAL: Brežice, Sevnica
IZLETNIK: Krško
IN OSTALE POOBLAŠČENE TURISTIČNE AGENCIJE

edina jugoslovanska agencija z 10-dnevnimi aranžmaji

Občinska izobraževalna skupnost Krško
Odbor skupščine OIS za organizacijska in kadrovska vprašanja

razpisuje
naslednje kadrovske štipendije za šolsko leto 1985/86:

Poklic oz. program:	Stopnja zahtevnosti poklica:	Število štipendij:
razredni učitelj	VII	3
predmetni učitelj glasbe	VII	1
glasbenik instrumentalist klavir	VII	1

Prošnje pošljite Odboru za organizacijska in kadrovska vprašanja pri Občinski izobraževalni skupnosti Krško, Cesta krških žrtev 63, Krško.

317/18-85

ALPINA

MOTORNE ŽAGE

Ugoden nakup za devizna sredstva vam nudi:

AGROSTROJ LJUBLJANA

LJUBLJANA, Celovška 34, Tel. (061) 313-062

Nuklearna elektrarna Krško, p. o. Krško, Vrbina 12,

objavlja
prosta dela in naloge

1. tehnika za preventivno vzdrževanje sekundarnih sistemov,
2. tehnika za kontrolo kvalitete sekundarnih sistemov.

Pogoji:
pod 1.:
— opravljena 4-letna tehnična šola strojne smeri
— 18 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca

pod 2:
— opravljena 4-letna tehnična šola strojne smeri
— 18 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca

Kandidti naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave.
Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

315/18-85

Delovna organizacija za proizvodnjo, zunanjo in notranjo trgovino »Seme« Beograd—tozd »Beograd« z o. sol. o. PE Maribor, Maribor, Framska ul. 4, tel. 062/33-631,

objavlja za prodajalno št. 18 v Novem mestu prosta dela in naloge

— prodajalca (2 izvrševalca)

Pogoji:
1. srednja kmetijska šola
2. pol leta delovnih izkušenj
3. primerno zdrav. stanje za delo s sredstvi za zaščito rastlin

Z izbranima kandidatoma bomo sklenili del. razmerje za nedoločen čas.
Kandidati naj oddajo svoje vloge v naši prodajalni v Novem mestu ali pa jih pošljejo na naslov:
»Seme« Beograd, PE Maribor, Framska ul. 4, Maribor, v 10 dneh po dnevu objave. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljenem postopku.

316/18-85

GOZDNO GOSPODARSTVO

Odbor za izobraževanje Gozdnega gospodarstva Novo mesto

razpisuje

17 štipendij
za vpis v 1. letnik Gozdarske srednje šole v Postojni, vzgojno-izobraževalni program gozdar.

Štipendija vsebuje poleg osnovnih točk tudi dodatne točke za deficitarni poklic gozdar. Štipendistom nudimo bivanje v novem domu v Postojni, po končanem šolanju pa zaposlitev in primeren osebni dohodek.

Kandidati naj prošnje za dodelitev kadrovske štipendije naslovijo na obrazcu DZS 8,40 (vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic) na naslov:

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, DSSS — splošna služba, Gubčeva ulica 15.

Rok za sprejemanje prošenj: 20. maj 1985.

314/18-85

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO p.o.
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1

objavlja prosta dela in naloge

1. dipl. ing. strojništva — samostojnega projektanta za projektiranje strojnih instalacij
2. dipl. ing. gradbeništva — samostojnega projektanta za projektiranje in nadzor

K sodelovanju vabimo dinamične ustvarjalne strokovnjake, ki želijo svoje znanje poglobiti in preizkusiti na mnogih področjih dejavnosti DPB. Nudimo stimulativne osebne dohodke.

Pogoji: končana fakulteta ustrezne smeri, 3 leta delovnih izkušenj, strokovni izpit.

Dela in naloge združujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.
Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih del in nalog pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

319/18-85

GIP Gradis Ljubljana—tozd Lesnoindustrijski obrat Škofja Loka

objavlja večje število prostih del in nalog:

zahtevna mizarska opravila

Pogoj:
dokončana poklicna šola lesne stroke (KV mizar) in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Delo se sklepa za nedoločen čas, s polnim delovnim časom dnevno. Poskusno delo traja 30 dni.
Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili do 10. 5. 1985 na naslov Gradis—tozd LIO, Škofja Loka, Kidričeva c. 56.

318/18-85

Uprava za notranje zadeve Novo mesto

objavlja
javno licitacijo
za prodajo rabljenih motornih vozil:

— 2 osebna avtomobila LADA VAZ 2106
— 2 osebna avtomobila ZASTAVA 101 C in CONF
— 2 osebna avtomobila ZASTAVA 750 SC SUP in LUX
— 1 osebni avtomobil VW GOLF J-L
— 1 osebni avtomobil R — 4 GTL

Licitacija bo v soboto, dne 18. 5. 1985, ob 8. uri na sedežu UNZ Novo mesto, Jerebova ulica 1. Ogled je mogoč 1 uro pred licitacijo.
Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti 10-odst. varščino od izklicne cene. Prometni davek in ostale dajatve v zvezi s prenosom plača kupec.
Nakup na javni dražbi je po sistemu »videno kupljeno«.

320/19-85

Svet delovne skupnosti skupnih služb SIS občine Trebnje

razpisuje prosta dela in naloge

1. pravnega svetovalca za nedoločen čas s polnim delovnim časom
Pogoj: visoka izobrazba pravne smeri

2. administratorja za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu), s polnim delovnim časom.
Pogoj: dveletna administrativna šola

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po dnevu objave na naslov: DSSS samoupravnih interesnih skupnosti občine Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po končanem roku za prijave.

321/19-85

Ljubljanska banka
Temeljna posavska banka
Krško
Komisija za delovna razmerja

objavlja za nedoločen čas, s polnim delovnim časom v sektorju splošnih poslov opravila:

vodenje odseka organizacije in tehničnih storitev

Pogoji za zasedbo:
znanje, ki ga daje višja šola za organizacijo dela — računalniške ali druge ustrezne smeri ter 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.
Kandidati za objavljena delovna opravila naj prijavi s kratkim življenjepisom z navedbami o dosedanjih zaposlitvah priložijo dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.
Prijave sprejemamo 8 dni po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 45 dneh po dnevu objave.
Prijave pošljite na naslov:
Ljubljanska banka
Temeljna posavska banka Krško
Trg Matije Gubca 1
68270 Krško

322/19-85

Mercator—Agrokombinat Krško, tozd Vinogradništvo—kleti Krško
na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

razpisuje prosta dela in naloge:

1. vodja DE kletarstvo
2. vinogradnik—traktorist

Pod točko 1 se združuje delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom, pod točko 2 pa za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavca na odsluženju JLA).

Pogoji:
1: visoka ali višja izobrazba agronomske smeri,
2 oziroma 4 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih
poznavanje dejavnosti in tehnologije kletarstva.
Poskusno delo 3 mesece.
2: poklicna kmetijska šola ali poklic kmetijec ali končana osnovna šola in traktorski tečaj.
Poskusno delo 2 meseca.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 15 dneh po dnevu objave na naslov: Mercator—Agrokombinat Krško, Krško, Cesta krških žrtev 52, kadrovska služba.
Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 15 dni po končanem zbiranju prijav.

323/19-85

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega

JANKA KOSA

Dvorište, Vivodina

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, podarjene vence in cvetje in za spremstvo na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem našim sosedom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se delovnemu kolektivu KOMET Metlika za podarjene vence in izraženo sožalje.

Žalujoči: žena Katica, hčerki Štefica in Vilma, zeta Janko Predovič in Jože Nemanič, vnuki Melita, Sandra, Denis in ostalo sorodstvo

Vivodina, Hrast, Božakovo, 21. 4. 1985

ZAHVALA

Tragično je preminil

SLAVKO MOLAN

iz Velikega Podloga

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, sosedom, posebno še tov. Lavrenčičevi za poslovilne besede, učencem 4. razreda iz Velikega Podloga, kolektivu Imperial Krško, župniku, oktetu za zapete žalostinke in vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoči: žena Darinka, sin Tomaž, mama, sestra in brata z družinami in ostalo sorodstvo

---

Brez slovesa si odšel,
v naših srcih boš živel!

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega sina, brata in strica

AVGUŠTINA PAVLIČA

iz Tomažje vasi 30

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, posebno pa kolektivu tovarne Strešnik iz Dobruške vasi, Jožetu Rešetiču, članom gasilskih društev Tomažja vas, Bela cerkev, Grmovlje, Dobrava, Dole in Škocjan, pevcem šentjernejske Iskre in vaščanom Tomažje vasi, posebno družinam Grulja, Mehak, Lenart, ter vsem, ki ste darovali vence in cvetje, kakor tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mama, sestra in brat z družinama ter ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

JURIJ VALANT

iz Kaplje vasi 4, Tržišče na Dol.

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam pomagali v teh hudih trenutkih, darovali cvetje in vence, izrazili sožalje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravniku za nesebično pomoč, KS Tržišče za poslovilne besede, gasilcem, župniku za opravljeni obred, pevcem ter kolektivom Metalne in Lisce iz Sevnice in Krmelja.

Žalujoči: žena Anica, hči Rozi in sin Janez z družinama

Tržišče, Krmelj

Dom je prazen in tih,
ker tebe, draga stara mama ni,
a v srcih naših ostala boš ti.

ZAHVALA

V 76. letu nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

KAROLINA JENKOLE

z Dvora 13

Ob njeni smrti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom, DO OOS TOZD TES Novoles, sodelavcem za denarno pomoč, OOS DSSS STORITVE, VDP gasilski poklicni enoti IMV, Razvojnemu inštitutu — Prototipna delavnica IMV, Gasilskemu društvu Dvor, Društvu upokojencev Dvor, pevskemu zboru in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

10. maja 1985 mineva leto dni, kar nas je nenadoma zapustil naš dobri mož in oče

ANTON PAPEŽ

upokojeni železničar
iz Črnomlja, Pod gozdom 6

Dragi oče!
Kako zelo nam manjkaš Ti,
povsod Te naše iščejo oči.
V domovih naših je praznina,
v srcih naših bolečina.
Spomin na Tebe pa živi,
čeprav Te več med nami ni...

VSI TVOJI

ZAHVALA

Vsem, ki ste se tiho poslovili od našega nepozabnega

JOŽETA VEGLJA

mu kakorkoli v življenju pomagali, bili dobri z njim, nam lajšali bolečino ter mu poklonili toliko cvetja, iskrena hvala. Globoko hvaležnost izrekamo dr. Totovi, hvala tudi internemu oddelku iz Novega mesta ter župniku za opravljeni obred, dobrim sosedom ter sodelavcem otr. oddelka bolnice v Brežicah in očesnega oddelka bolnice v Novem mestu.

Vsi njegovi

Brežje, Brežice, Novo mesto

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari ata, brat in stric

GREGOR RAJAR

Velike Brusnice 45

Prisrčno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom in znancem za nesebično pomoč, delovnim organizacijam SGP Pionir-tozd MKI, sodelavcem Iskre — oddelek vzdrževanje, VVO, ZZB Brusnice, Gasilskemu društvu Brusnice, govornikoma, pevcem in duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

Minilo je dolgo, žalostno leto, odkar te
dragi, več med nami ni.
Še zmeraj z nami delaš in živiš.
Ljubil si zemljo, ljubil si dom, v cvetočem
si 8. maju odšel v večni dom, tja, kjer ni
trpljenja ne bolečin, le večni mir.

STANKO ŠIŠKA

Jurka vas, Straža

Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate in prihajate na njegov grob.
Ne mine dan ne noč, zmeraj z mano si ti navzoč.

Žalujoči: žena Ana in vsi njegovi

ZAHVALA

Vedi, da bo zmeraj del nas tvoja topla ljubezen in lepa beseda, ki je žarela iz tebe ob vsakem času, draga naša mama, baka in tašča

DARINKA — DANICA HENIGMAN

iz Dolenjskih Toplic 118 a

Iskrena hvala vsem ki so nesebično pomagali takrat, ko nam je bilo najtežje, darovali cvetje in vence, pospremili našo drago mamo in bako do poslednjega prebivališča. Prav tako hvala ZB in KS za pomoč in ganljive poslovilne besede.

Hvaležne tvoje: Ida, Darinka—Nina, vnukinja Lilijana, Tanja, Katja in zet Krsto

---

ZAHVALA

V 73. letu starosti je nepričakovano ugasnilo življenje dragemu možu, očetu, staremu očetu in stricu

MATIJI IVANEŽU

iz Gabrja 122

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, sosedom, znancem. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivom Kremen Novo mesto, Avto Kočevje, Itas Kočevje-tozd PIN, ZB Gabrje za podarjene vence in cvetje, župniku pa za opravljeni obred. Hvala pevcem za zapete žalostinke ter Ivanki Boltez za poslovilne besede in govor.

Žalujoči: žena Marija, sin Matija in Jože z družinami ter ostalo sorodstvo

---

Pomlad v vinograd tvoj bo spet prišla
in vprašala, kje si ti.
Sedla bo na cvetoča tla
in zajokala, ker te ni.

ZAHVALA

V 76. letu nas je po dolgi in mučni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON KOČEVAR

iz Rosalnic

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnemu darovali vence in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala velja osebju zdravstvenega doma Metlika za zdravljenje in lajšanje bolečin, Gasilskemu društvu in Zvezi borcev Rosalnice, govornikoma za poslovilne besede, kolektivu Novoteks, godbi ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

vsem, ki ste nam ob hudem udarcu usode, ob smrti našega ljubljenega moža in očija

JOŽETA JAKŠA

stali ob strani, iskrena hvala. Posebej se zahvaljujemo primariju dr. Željku Bošnjaku in zdravniškemu osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice, ki so se borili za njegovo življenje, prav tako za takojšno in nesebično pomoč tov. Jožetu Ivanetiču in tov. Vinku Pavlinu. Iskrena hvala DS in DPO Republiškega sekretariata za notranje zadeve, ONZ Novo mesto, še posebej pokojnikovim bivšim sodelavcem, medobčinskim DPO in skupščinam dolenjskih občin, družbenopolitičnim organizacijam Kandija — Grm, posebno organizaciji ZB NOV in predstavniku IX. brigade za organizacijo slovesa, častnih straž in spremstvo. Zahvaljujemo se tov. Ladu Stibicu in tov. Jožetu Čopiču za ganljive poslovilne besede. Hvala Pevskemu društvu Dušan Jereb in godbenikom iz Novega mesta, kakor tudi vsem neštetim prijateljem in znancem, ki so ga pospremili do mnogo preranega zadnjega doma, se poklonili njegovemu spominu, in darovali cvetje ter nam s sočustvovanjem pomagali v najtežjih trenutkih.

Njegovi: žena Ruža in sinova Milan in Joži z družino

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil dobri mož, oče, stari oče, praoče, bratranec in stric

JOŽE KRALJ

Verdun 1 pri Uršnih selih
borec in aktivist NOB od leta 1941

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pomoč, izraženo sožalje in podarjeno cvetje. Hvala sodelavcem DO Labod, Krka-tovarna zdravil, Novoles, SSS, Cestnemu podjetju, godbi iz Straže, pevcem iz Birčne vasi, govornikom, vaščanu Karlu Zupančiču, predstavnikoma ZB in gasilskega društva Dobindol, osebju internega oddelka novomeške bolnišnice in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Pepca, dvanajst otrok z družinami in ostalo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Tragično nas je zapustila naša najdražja

VERA KOTAR

roje. Skube

iz Velike Ševnice 4 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljuemo vsem, ki so priskočili na pomoč na kraju tragedije. Prav tako se zahvaljujemo vaščanom, posebno Novakovim, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, delavcem in delovnim organizacijam Sob Trebnje, IGK Račje selo, vaščanom in posameznikom za toliko cvetja. Za vso pomoč se prisrčno zahvaljujemo dr. Vilfanovi, pevcem in godbi za žalostinke in govorniku Bojanu Okornu za poslovilne besede. Hvala za številno spremstvo na Verini zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej za vse prav prisrčna hvala.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Tiho in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš ljubi mož, ati, stari ata, brat in stric

JOŽE HOČEVAR

Skrovnik 10

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem, ki ste v bolečih dneh sočustvovali z nami, prav tako vsem, ki ste nam izrazili sožalje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo sosedom, DO ŽTO TOZD UVP Novo mesto, Kolektivu Metalne Krmelj, Iskre Mokronog, osebju nevrološkega oddelka Novo mesto,govornikoma za poslovilne besede in duhovniku za lepo opravljeni obred.

VSI NJEGOVI

Dom je prazen in tih,
ker tebe dragi ata ni,
a v srcih naših ostal boš ti.

ZAHVALA

Kruta bolezen nam je v 57. letu iztrgala iz naše sredine dragega moža, očeta, dedka, brata, strica

ALOJZA PRIMOŽIČA

iz Semiča 71

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom,sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, spremili pokojnega na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, vence in nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Iskre Semič, društvu ZB Semič, VVO Črnomelj, salonu Pestner ter govornikoma Ediju Malnariču in Jožetu Vidmarju. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinova Alojz in Ciril, hčerki Cvetka in Jelka z družinama ter brata in sestre z družinami

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

MILKA ŠVEGELJ

roj. VETROVŠEK

iz Šmarjeških Toplic

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč, izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti. Najlepša hvala patronažni sestri Aniti Dermenšek za pomoč na domu, prav tako tovarni Labod Novo mesto. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Milka in Ivanka z družinama ter drugo sorodstvo

Drobne kaplje polzijo po
listih dreves,
živali žalostno ždijo na
svojih prostorih, tudi
narava žaluje.

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, sin, stari oče, tast, brat

MILIVOJ KVAS, ml.

Na utrdbah 22

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Špecovi, osebju internega oddelka novomeške bolnišnice. Iskrena hvala ribiški družini Črnomelj za pomoč pri organiziranju pogreba in poslovilne besede pri odprtem grobu. Iskri Semič, godbi na pihala iz Črnomlja in tov. Enici Škof.

Žalujoči: žena Angelca, hčerka Andreja, hčerki Irma in Nataša z družinama ter ostalo sorodstvo

Črnomelj, Ljubljana

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 49. letu zapustil naš dragi brat, stric, bratranec

FRANC PENCA

iz Smolenje vasi 12, Novo mesto

Zahvaljujemo se osebju internega oddelka novomeške bolnišnice za skrbno nego v zadnjih dneh pokojnikovega življenja, sosedom in vaščanom za lepo pripravljeni pogreb, članom Gasilskega društva Smolenja vas za počastitev na zadnji poti in poslovilne besede ob odprtem grobu, duhovniku pa za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

MARIJA JENŠKOVIČ

iz Dobravice 6 pri Šentjerneju

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom za nesebično pomoč in znancem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje in nam izrekli sožalje. Obenem se zahvaljujemo Slavkovim sodelavcem v IMV, OOS IMV za podarjena venca ter pleterskemu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sin Slavko z družino, hčerki Štefka in Majda z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 77. letu zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

KRISTINA DERGANC

roj. BUKOVEC

iz Gabra

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in pokojno spremili na zadnji poti ter darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu domu Črnomelj, ambulanti v Semiču, dr. Pavlovič—Melinčkovi, sindikatu in sodelavcem Iskre Semič, ZB Kot ter duhovnikom iz Semiča in Metlike za opravljeni obred. Hvala tudi Francki Kapševi za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Tiho, kakor je živela, nas je v 86. letu življenja zapustila naša draga teta

MARIJA STARC

rojena KRAŠEVEC

Slamna vas 16

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali pokojni cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo KS Slamna vas, tov. Ivanu Težaku za nesebično pomoč ter tov. Mariji Slobodnik za poslovilne besede pred domačo hišo. Zahvalo smo dolžni tudi župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj iskrena hvala!

Žalujoči: nečak Ivan z ženo, Mojca, Mateja, Gelca in vsi njeni

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 9. maja — Dan zmage
Petek, 10. maja — Izidor
Sobota, 11. maja — Žiga
Nedelja, 12. maja — Pankracij
Ponedeljek, 13. maja — Servacij
Torek, 14. maja — Bonifacij
Sreda, 15. maja — Zofija
Četrtek, 16. maja — Janez

LUNINE MENE

11. maja ob 18.34 — zadnji krajec

KINO

BREŽICE: 10. in 11. 5. ameriški film Hudičevo rezilo. 10. 5. nemški film Dekle z maslom. 12. in 13. 5. ameriški film Gospodar zverin. 14. in 15. 5. hongkonški film Nepremagljivi heroj.

ČRNOMELJ: 9. in 12. 5. ameriški film Samo za tvoje oči. 10. in 12. 5. hongkonški film Zmaj iz Arizone. 14. 5. hongkonški film Maščevanje Brus Leejeve pesti.

KOSTANJEVICA: 11. 5. ameriški film Kako se znebiti svojega šefa. 12. 5. italijanski film Razbojnik z modrimi očmi.

KRŠKO: 11. in 12. 5. ameriški film Zatiralec. 14. 5. ameriški film Tihi bes. 15. 5. ameriški film Nesprečni detektiv. 16. 5. španski film Demoni v vrtu.

MIRNA PEČ: 10. 5. ameriški film Smrt na meji.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 9. 5. slovenski film Akcija (ob 16. uri). Ob 18. uri filmsko gledališče Sluga svojih gospodarjev italijanski film. 9. in 10. 5. ameriški film Kačje pleme. 11. in 12. 5. matineja — ameriški film Meč kralja Arturja. Od 11. do 14. 5. ameriška komedija Nori zaporniki. 15. 5. jugoslovanska drama Le še tokrat. 16. 5. filmsko gledališče — angleško izraelska komedija Stalno dekle.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 10. do 12. 5. ameriški film Nindjo maščevalec. Od 13. do 15. 5. ameriški film Kalifornijske lutke.

SEVNICA: 9. 5. ameriški film Banket v Texasu. 10. in 11. 5. ameriški film Obračun na zlati galeriji. 12. 5. nemški film Pohiti zabava se začenja. 15. in 16. 5. angleški film Samo za tvoje oči.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZAPOSLIMO v bifeju mlado dekle. Možno tudi za priučitev. Lokal se nahaja v okolici Domžal. Stanovanje in hrana v hiši. Telefon (061) 722-722.

V DELOVNO razmerje sprejmem kvalificiranega avtoličarja. Odslužen vojaški rok, plača po dogovoru. Bogomil Žnider, avtoklepar in avtoličar, Jelše 14, Otočec.

KVALIFICIRANO KUHARICO pogodbeno zaposli v času od 24. 6. do 20. 8. 1985 Občinski odbor Rdečega križa Novo mesto v Počitniškem domu za letovanje otrok »Fazan« v Luciji pri Portorožu. Vse informacije prejmete osebno ali telefonično pri OORK Novo mesto, tel. 21-430.

KVALIFICIRANEGA strugarja z najmanj tremi leti delovnih izkušenj takoj zaposlim. OD po dogovoru. Janez Pečarič, Metlika, telefon (068) 58-225.

DVA POHIŠTVENA mizarja takoj zaposlim. Stanovanje zagotovljeno, ostalo po dogovoru. OD nad 50.000 din. MIZARSTVO ŠTRUNA, Ljubljana, Tržaška 539, Brezovica.

STANOVANJA

SOBO v Krškem ali okolici išče mati z otrokom. Kličite na telefon 62-648.

OBRTNIKI IŠČEJO v najem hišo ali sobo za osem delavcev v Novem mestu. Tel. (068) 58-250.

Motorna vozila

PRODAM ali zamenjam za drug avto ali traktor LADO 1300, letnik 1982. Marjan Krejan, Rožno 39, Brestanica, telefon 79-328 int. 41.

UGODNO prodam motorni kolesi VICTORIA — BURG MEISTER s prikolico 350 ccm in PUCH 175 ccm, oba letnik 1954. Informacije po telefonu (068) 56-608 popoldne ali 56-611 dopoldne.

UGODNO prodam Z 101 GT še v garanciji s 5000 km. V račun vzamem novejši 126 P. Longar, Rumanja vas 30, Straža.

FIAT 126 P prodam. Telefon 24-943.

VARTBURG turist prodam. Star je šest let. Tel. 23-664, popoldne.

DIANA osebni avto, generalno obnovljen, letnik 1980, ugodno prodam. Vojko Strmole, Mirna 165, telefon 23-307, dopoldne.

OPEL KADET, letnik 1968, registriran do februarja 1986, prodam. Alojz Srčič, Radovlja 16, 68220 Šmarješke Toplice.

ZASTAVO 750 SE, letnik november 1980, prodam. Dušan Krese, Gornje Sušice 24 pri Dolenjskih Toplicah.

R 12 TS, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Lovko, Marjana Kozine 30, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Marjan Stepan, Lebanova 5, Novo mesto.

R 4 TL, letnik 1983, prodam. Ambrožič, Ločna 12, Novo mesto.

LADO KARAVAN 1200, letnik 1978 in DIANO, letnik 1978, prodam. Telefon 23-124, po 16. uri.

UGODNO prodam osebni avto RENAULT 10, neregistriran. Informacije na telefon (061) 861-611 interna 283, dopoldne.

ZASTAVO 101 GTL, dobro ohranjeno, staro dve leti, prodam. Slavko Gregorčič, Gor. Kronovo 5, 68222 Otočec.

Z 750 S, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. 25-956, od 15. do 20. ure.

ŠKODO 110 R, letnik 1980, prodam. Zalog 28, Novo mesto.

Z 750, letnik november 1983, prodam. Oglasite se po 14. uri. Slavka Gruma 18, stanovanje 7, Novo mesto.

JUGO 45, oktober 1981, prevoženih 27000 km, prodam. Cena 40 SM. Telefon 71-848, po 16. uri.

126 P prodam. Dušan Retelj, telefon 21-241.

GOLF Diesel prodam. Anton Berk, Prelesje 27, Šentrupert, telefon (068) 40-143.

DIANO 6, letnik 1977, prodam. Telefon 68-346.

ZASTAVO 750, letnik 1978, prodam. Franc Vide, Šentjernej 105.

VOLKSWAGEN 1200, zelo poceni prodam. Informacije na telefon (068) 69-451, popoldne.

LADO 1200, letnik 1972, in prikolico prodam. Ogled vsak dan po 16. uri. Anton Pajk, Mestne njive 6, Novo mesto.

ZASTAVO 750 LE, letnik september 1980, prodam. Telefon 84-972.

POCENI PRODAM FIČKA, letnik 1979, Jakše, Ob Težki vodi 21, Novo mesto.

PRODAM 126 P, letnik 1977, za 13 M. Jurij Beg, Otočec 75, tel. 85-210 dopoldan.

PRODAM R 4 TL, junij 82. Tel. 23-667.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1983. Tel. 25-990.

Z 750 LC, letnik 1979, prodam. Lojze Bašelj, Lutrško selo 19, Otočec.

126 P, 12. 11. četrtič registriran, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 21-303.

ZASTAVO KOMBI furgon 435 F, letnik 1980, prodam. Tel. 24-062.

Z 101 luxe, letnik 76, obnovljen, prevoženih 96000 km, z avtoradiom, prodam za 17 M. Ogled vsak dan dopoldan in popoldan. Filipovič, Kettejev drevored 41, Novo mesto.

TOMOS AVTOMATIK prodam. Tel. 24-396 popoldne.

PRODAM TOMOS AVTOMATIK, star eno leto in pol, zelo malo vožen, ter enofazni hidrofor. Groblje 7, Novo mesto, tel. 24-596.

PRODAM AVTOMATIK A 3 ML, star dva meseca, za milijon ceneje, kot je nov. Tel. 22-263 od 15. do 16. ure.

FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. Telefon 58-350, popoldne.

KATRCO, starejšo, prodam za dele. Cena 3 M. Gorenja vas 25, 68233 Mirna.

126 P, letnik 1979, registriran do aprila 86, dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 51-429.

Z 750 S, letnik 1978, dobro ohranjeno, registrirano do 1986, prodam. Alojz Može, Loke 8, Straža. Ogled po 14. uri.

FIAT 126 P, letnik 1978, prodam. Janez Prah, Sela 4, 68310 Šentjernej.

ZASTAVO 128, letnik november 1982, prodam. Telefon (068) 56-618, dopoldne.

ZASTAVO 101, letnik 1983 november prodam. Telefon (068) 56-608.

VARTBURG limuzina prodam. Bratkovič, Apnenik, 68310 Šentjernej.

NSU 1200 v voznem stanju, neregistriran, prodam za 7 M ter Z 101, delno karambolirano, po delih prodam. Tel. 82-679.

Z 750 L, letnik 1978, obnovljeno, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec.

FIAT 750, letnik 1977, prodam. Brezovar, Gradišče 11, Dolenjske Toplice.

DIANO, letnik 1979, prodam. Viktor Kočjaž, Prečna 43, Novo mesto.

R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Tel. 25-562.

TOMOS 4, malo rabljen, ugodno prodam. Tel. (068) 71-225.

Z 101, letnik 1977, registrirano do marca 1986, prodam. Žiberna, Šolska 9, Novo mesto, popoldne.

DIANO 6, letnik 1978, prodam. Slavko Cimermančič, Regerča vas 37 a, Novo mesto.

ŠKODO 105 L, letnik 1979, prodam. Informacije na telefon (068) 20-381, popoldne.

ZASTAVO 128, staro 3 mesece, prodam. Boris Gomizelj, Šmarješke Toplice, Telefon 84-992.

YAMAHO 125 motocros prodam ali zamenjam za avto ali hi-fi stolp. Janez Jeršin, Loke 9, 68351 Straža.

FORD TAUNUS 15 M coupe, letnik 1967, prodam. Slavko Pungeršič, Dule 11, Bučka.

JAWO ČZ 350 prodam. D. Zupančič, Gornje Sušice 23, Uršna sela.

R 4 letnik 1977, prodam. Kličite na tel. 23-140.

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Grujovič, Mokronog 203.

APN 6, letnik november 1983, odlično ohranjen, ugodno prodam. Telefon (068) 23-866.

R 4, letnik 1980, prodam. Mirko, telefon 69-721, dopoldne.

AMI 8, registriran, prodam. Jože Zoran, Puha 1, Otočec.

MOTOR TOMOS 15 prodam. Telefon 84-054.

PRODAM AUTOMATIC A3MS, star dve leti in pol, dobro ohranjen. Telefon (068) 85-148.

FIAT 750, letnik 1981, prodam. Telefon 21-003.

ŠKODO 100 S, letnik 1974, registrirano do novembra 1985, po ugodni ceni prodam. Murn, Jezero 5, Trebnje.

Kmetijski stroji

TRAKTOR Ferguson 35 prodam. Anton Pezdirc, Grm 8, Gradac.

PRODAM malo rabljeno žetveno napravo za BCS. Slobodnik, Bojanja vas 2, Metlika.

MLATILNICO, ki trosi in reta, prodam. Anton Kastelic, Jablan 29, Mirna peč.

BCS (petrolej) ali BCS Diesel prodam. Na pisma ter po telefonu ne odgovarjam. Frontelj, Gatina 2 ali 19, Grosuplje.

PRODAM traktor ferguson 560, nov. Franc Lužar, Mačkovec 36, Novo mesto.

TRAKTOR ŠTORE 402, kabino in kompresor, prodam. Janez Predanič, Sp. Pohanca 20, Artiče.

UGODNO prodam dobro ohranjen traktor FIAT 404, 1000 delovnih ur, ter nov elektromotor RK moči 7,5 KW, 1400 obr./min. Ivan Hočevar, Stara vas 5, 68275 Škocjan.

BOČNO kosilnico za deutza (torpedo) prodam. Martinčič, Brezje 3, 68310 Šentjernej.

TRAKTOR porsche (25 KM) prodam. Anica Gorene, Velika vas 33, 68273 Leskovec pri Krškem.

PRODAM nov puhalnik Grič. Telefon (068) 44-193.

TRAKTOR IMT 560 prodam. Martinčič, Šmalčja vas, Šentjernej, telefon (068) 32-082.

TRAKTOR DEUTZ (18 KS) s hidravliko in špero, v odličnem stanju, prodam. Boris Žnidaršič, Orešje 36, Sevnica.

BOČNO KOSILNICO za TV 30 KS s kardanom prodam. Zvone Papež, Hrastovica 6, Mokronog.

PRODAM bočno kosilnico za traktor Ferguson in gajbice za krompir. Ignac Radkovič, Drča 7, 68310 Šentjernej.

PUHALNIK za spravilo sena, dobro ohranjen, prodam. Pekolj, Češnjevek 4, Trebnje.

KOSILNICO Alpina, potrebno manjšega popravila, prodam. Slak, Vel. Cikava 11, Novo mesto.

PRODAM rabljene traktorske grablje — obračalnik Favorit 2,20 m in dve črpalki za gnojnico (električno in ročno). Krhin, Dol. Gradišče 4, 68310 Šentjernej.

TRAKTOR Masey Ferguson s koso in APN 4 prodam. Conta, Tolsti vrh 1, Šentjernej.

TRAKTOR Vladimirac (35 KM), star 5 let (500 ur), in konja, starega 8 let, prodam. Jože Kaplan, Mala Slevica 4, 61315 Velike Lašče.

OBRAČALNIK za kosilnico Gorenje-Muta dobro ohranjen, prodam. Alojz Pavkovič, Zavratec 21, 68293 Studenec.

PRIKOLICO za prevoz živine (večja) prodam. Ledeča vas 4, Šentjernej.

TRAKTOR Zetor (25 KM), dobro ohranjen, prodam. Jože Vrhovšek, Dol. Stara vas 22, Šentjernej.

PRODAM navaden enobrazdni plug za TV 18 KS. Na telefon 22-494, popoldne.

PRODAM frezo Goldoni in prikolico za osebni avto. Telefon 21-575.

TRAKTOR Štore 404 prodam. Novak, Čelevec 6, Šmarješke Toplice.

PRODAM traktorski obračalnik Sental, BCS kosilnico v odličnem stanju. Struna Zvone, Potov vrh 1 b, Novo mesto.

TRAKTOR Zetor, pogon na štiri kolesa, prodam. Cena 70 SM. Franc Perše, Zbure 30, telefon 84-054, po 20. uri.

PUHALNIK Tajfun na električni pogon prodam. Jože Švalj, Dol. Brezovica, Šentjernej.

ZETOR 4718 s kabino prodam ali zamenjam za Ferguson 35. Anton Rozman, Dol. Karteljevo 7, telefon (068) 25-846.

BOČNO kosilnico za traktor Štore 404 prodam. Bregar, Grmovlje 25, Škocjan.

PRODAM

UGODNO prodam posteljo. Informacije na telefon 25-911.

TOMOS APN 6 letnik 1983, odlično ohranjen ugodno prodam. Belšak Robi, Mali Slatnik 45, NM.

PRODAM elektromotor (7 KM, dve brzine), plug imt. Slavko Kirn, Dobravica 15, Šentjernej.

PRODAM novo športno kolo Maraton 10. Košak, Kotarjeva 7, Novo mesto.

PRODAM mlado kravo sive barve, brejo 7 mesecev. Franc Lavrič, Drenje 1, Straža.

BLATNIKA za Z 750 prodam. Telefon 25-977.

PRODAM italijanski voziček znamke Peg (globok in športni). Telefon 20-341.

RABLJENO strešno opeko po ugodni ceni prodam. Janez Kovačič, Drama 1, Šentjernej.

PRODAM podometni kabel. Alojz Šenica, Dol. Straža 46, Straža.

PRODAM zelo ohranjeno garnituro (zložljivo dvojno ležišče z dvema foteljema). Informacije dopoldne na telefon 21-688 int. 229.

SEDEŽNO GARNITURO in pralni stroj prodam. Tel. 24-943.

STROJ za izdelavo strešne opeke prodam. Anton Pavlič, Cegelnica 37, Novo mesto, telefon 21-623, od 15. do 20. ure.

ZX SPEKTRUM 48 K in 10 kaset z najnovejšimi programi ugodno prodam ali zamenjam za barvni TV. Naslov v upravi lista (2412/85).

PRODAM kavč, fotelja in omare Dragica. Tel. 72-414.

PRODAM motor Tomos 15 SLC, registriran do 27. 3. 1986. Zdenko Turk, Hrušica 14, 68000 Novo mesto, tel. 85-976.

HARMONIKO (Ivan Nikoleti), zelo dobro ohranjeno, prodam. Telefon (061) 852-351 od 17. do 19. ure.

UGODNO prodam popolnoma novo kolo Personal in eno leto staro dirkalno kolo Favorit. Telefon 23-344.

PRODAM PIONJAR 52 za vrtanje kamna in štemanje. Janko Potokar, Lokve 1/b, Črnomelj.

PRODAM domače oevirke in jabolčni kis. Telefon 25-340.

OVCE solčavske pasme prodam. Tel. (068)40-208.

PRODAM 1000 kg sena, krompir in obračalnik sena za BCS. Kren, Loke 16, pri opekarni Zalog.

PRODAM starejšo leseno lopo dimenzije 10 x 10. Krašna, Škocjan 22.

BETONSKI MEŠALEC — bencinski ali električni motor ali brez motorja, prodam. Telefon 22-066.

PRODAM knjižno in garderobno omaro. Zver, Šlakova Gruma 12, Novo mesto. Ogled popoldne.

PRODAM košenico v Vajndolu (na Jamah), 9 arov, in barvno televizijo Grundig v okvari. Ivan Nučič, Dol. Brezovica 26 pri Šentjerneju.

15 ovac (velike sorte) in 2 t sena po 15 din prodam. Kupim kosilnico BCS. Darko Badovinac, Kamence 13, Radatoviči

PRODAM opremo za manjšo predsobo (ogledalo, obešalnik, omarica) in povijalno mizo. Informacije na tel. 26-603.

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Špelič, Žužemberk 204.

PRODAM psa nemškega ovčarja, starega 3 mesece. Brezovar, Gradišče 11, Dolenjske Toplice.

PRODAM italijanski športni voziček in zaščitni čeladi NAVA II. Gačnik, Cesta herojev 33, Novo mesto, tel. 21-242.

FAVORIT dirkalno kolo, skoraj nov, ugodno prodam. Lemovec — Vavta vas 33 a, 68351 Straža.

ENOFAZNI hidrofor prodam. Ogled možen vsak dan od 15. ure dalje. Zalog 14, 68000 Novo mesto.

PRODAM motorno škropilnico panonija in električna kladiva 220 V znamke bosch, starejši tip 2 kom. Tel. 21-432 dopoldan.

SEDEŽNO GARNITURO, omaro za dnevno sobo prodam. Tel. 22-007 po 15. uri.

PRODAM dvosed brest. Tel. 20-324 popoldan.

PRODAM belo dolenjsko vino z geografskim poreklom in analizo. Ivan — Rudi Celestina, Zg. Vodale 13, Tržišče.

PRODAM dve kravi frizijki, z rodovnikom. Gorenja vas 25, Mirna.

ŠOTOR za štiri osebe prodam. Telefon (068) 22-991.

PRODAM prašiča (100 — 120 kg), avtosedež za otroka in pomivalno korito (dve koriti in levi odcejalnik). Pate, Dol. Kamenje 18, Novo mesto.

TELEVIZOR, star leto in pol, prodam. Naslov v upravi lista (2410/85).

SPALNICO, tip Eva — Hrast, skoraj novo, zaradi selitve prodam za 120.000 din. Telefon 71-481.

PRODAM nov barvni televizor SIEMENS, letve za ostrešje (3x5 cm), tapecirane kuhinjske stole, dve novi gumi za Z 101 in roke. Vidmar, tel. (068) 84-940, zvečer.

BENDŽO prodam. Informacije od 6. do 13. ure na tel. 44-240. Alojz Perpar.

PRODAM garnituro razkarjev za izdelavo ladijskega poda (TRO). Janez Horvat, Hrastovica 26, Mokronog.

PRODAM gliser Kvarner plastika (3,8 m) s prikolico, motorjem T 18 I: na daljinsko upravljanje in vžig preko starterja. Informacije na telefon (068) 51-443, po 20. uri.

PRODAM gospodarsko poslopje — skedenj, velikina 11 x 8 m. Cena po dogovoru. Vladimir Štampahar, Vukovci 7, 68344 Vinica pri Črnomlju.

NOV »hobelponk«, dva steznika in mizarski »bandzeg« domače izdelave prodam. Bahorič, Selo 5, Podbočje.

KUPIM

ČEBELJE DRUŽINE s satjem, čebelji vosek in stare kranjiče kupim. Pisne ponudbe pod šifro »TAKOJ«.

V OKOLICI Kostanjevice kupim vikendsko parcelo (gozd ali travnik). Šantelj, Kostanjevica.

V NOVEM MESTU takoj kupim enosobno stanovanje ali garsonjero za gotovino. Ponudbe na telefon dopoldne 23-728, popoldne 25-178.

KUPIM betonski mešalec. Ignac Radkovič, Drča 7, 68310 Šentjernej.

KUPIM rabljeno entlarico. Telefon 25-340.

KUPIM star traktor ali frezo (lahko v okvari). Prodam 126 P. Telefon 25-460, zvečer.

KUPIM hišo z vrtom (do 380 M) v Krškem ali Leskovcu. Božič, Šentrupert 5, Gomilsko.

HIŠO v Krški občini, blizu Brežic ali Sevnice, kupim. Ponudbe pod šifro: »120 m«.

KUPIM puhalnik s tuljavami, pogon na kardan. Anton Kapš, Potoki 4, 68333 Semič.

POSEST

DOMAČIJO z vrtom ali samo stanovanje oddam v bližini toplic. Ponudbe pod »PRIMERNO ZA VIKEND«.

PRODAM nedograjeno hišo 12 km od Brežic, velikost ohišnice po želji, primerno za vikend. Starešina, Bizeljsko 39, telefon (068) 67-222, v dopoldanskem času.

STAREJŠO HIŠO v centru Semiča, okoli 120 m2, primerno za obrt, prodam. Malenšek, Škofja Loka, telefon (064) 60-000.

NOV VIKEND z elektriko in vodo ob asfaltirani cesti v Semiču z mladim vinogradom (250 trt) ugodno prodam. Informacije po telefonu 51-888 ob delavnikih po 15. uri, ob sobotah in nedeljah ves dan.

PARCELO (prej vinograd) v Stari gori nad Semičem, v bližini cesta in elektrika, prodam. Anton Kapš, Potoki 4, 68333 Semič.

PRODAM zemljišče v velikosti 62 arov na Konjskem hribu pod Mirno goro, delno gozd, delno travnik. Tel. 51-165.

V OKOLICI Brežic prodam nov vikend z vinogradom in sadovnjakom. Telefon (063) 786-104.

PRODAM zazidljivo parcelo (500 m²). Dol. Kamence, informacije na telefon 20-222, popoldne.

PRODAM vinogradniško parcelo (14 a 82 m²), primerno za vikend. Voda je na parceli. Oddaljeno 1 km od železniške postaje Semič, ob partizanski magistrali, in 3 njive vse k.o. Kot. Naslov v upravi lista (2411/85) ali po telefonu ob delavnikih po 19. uri v soboto in nedeljo cel dan. Telefon 9949 8978 6784 ZRN.

ZAMENJAM hišo z vrtom 12 x 30 za enosobno stanovanje v bloku relacije Trebnje — Mirna. Karolina Brzin, Rimska 13, Trebnje.

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom v bližini železniške postaje v Brestanici prodam. Šutna 2.

PRODAM parcelo za vinograd ali vikend v izmeri 26 arov na Ljubnu. Prodam 30 ovac. Jože Golobič, Jurka vas 6, Straža.

RAZNO

VDOVEC, sam, s svojo hišo in lepim premoženjem, si išče žensko, staro do 66 let, ki bi mu bila v pomoč. Šifra: »BOLJE JE ŽIVETI V DVOJE«.

INŠTRUIRAM angleščino za osnovne in srednje šole. Informacije — petek popoldne. Katarina Teršar, Cankarjeva 19, Novo mesto.

VESTNO gospodinjo z veseljem do gospodinjskega dela sprejme družina odraslih. Marjan Jesenko, odvetnik, Ljubljana, Hribernikova 18, telefon 317-972 ali 372-074.

V NOČI od 14. na 15. april je iz hišne kapelice, ki je last Karla Piletiča, neznanec odnesel kip Marije z Jezuščkom s kronami na glavi. Kdor bi karkoli vedel o njem, naj javi na naslov: Piletič, Gor. Gradišče 13, 68310 Šentjernej.

IŠČEM pošteno šiviljo za na dom z izobrazbo, s smislom za kreiranje. Naslov v upravi lista (2413/85).

PREKLICI

FRANC GRUM, Dvor 53, opozarjam Janeza ŠTRAVSA iz Stavče vasi pri Dvoru, naj preneha z obrekovanjem in neresničnimi govoricami. V nasprotnem primeru bom zadevo sodno uredil.

BERTO BOH, Vavta vas 65, Straža, opozarjam Leona KAVŠKA ml., Vavta vas, naj preneha z žaljivimi besedami in napadati me v javnih lokalih. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal.

MARIJA LIBERŠAR starejša in MARIJA LIBERŠAR mlajša, Stara Bučka 29, opozarjava, da po parceli st. 2892/8, k. o. Stara vas, ni mapska pot. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjali.

ZUPANČIČ, Strelac, Šmarješke Toplice, prepovedujem vožnjo čez travnik v Zavetrščі.

JOŽE BAJC, Zameško 14, Šentjernej, prepovedujem Antonu Cvelbarju iz Zameškega pašo kokoši in delanje kakršnekoli druge škode po vsej zemlji. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal.

TONE BLATNIK opozarjam Jožeta BREGANTA iz Dolenjega Grčevja, naj ne govori žaljivih besed. Če tega ne bo upošteval, da bom sodno preganjal.

ČESTITKE

Dobremu stricu JOŽETU KOVAČIČU iz Smolenje vasi (Šajser) za 85. rojstni dan iskrene čestitke v nadaljnjem življenju pa trdnega zdravja. Francka Mikec z družino, Micka Žefran z družino in Ciril ter Jože z družinama.

OBVESTILA

OBVEŠČAM vse stranke, ki so nosile šivat Tinci Teropšič, naj pridejo po blago v 14 dneh. Minka Teropšič.

PLANINCI! VIBRAM gumo menjam na gorskih čevljih. Čevljarstvo, Titova 170, Ljubljana.

ŽAGAM drva v Novem mestu in okolici. Pokličite tel. 21-360.

JARKICE HISEKS — prvovrstne nesnice, rjave pasme, ninajo ščipanih kljunov — lahko nabavite pri Stanetu Prevolšku, Čatež, 68212 Velika Loka, od 15. maja 1985 do razprodaje. Informacije po telefonu (068) 44-206 interna 20, do 14. ure.

OBVEŠČAM graditelje, da lahko takoj dobijo živo apno. Šalomun, Tribuče pri Črnomlju, Jože Vlašič.

CVETLIČARNA IKEBANA Julija Brinca iz Metlike najmanj tri vence skupaj dostavlja tudi v Novo mesto in okolico. Izdelujemo še žalne šopke, ikebane in druge cvetne aranžmaje. Telefon: 58-722 in 56-684.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačer, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 750 din, za razpise, licitacije ipd. 950 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 900 din, 1 cm na prvi strani 1.000 din. Vsak mali oglas do 10 besed 400 din, vsaka nadaljnja beseda 40 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, sestra, stara mama, teta in snaha

MARIJA LEŠČANEC

rojena KOZJAN

Božakovo 23, Metlika

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, posebno družinam Kočevar, Nemanič in Cajnar, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojni podarili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Zahvaljujemo se ginekološkemu, kirurškemu in internemu oddelku v Novem mestu ter zdravstvenemu domu Metlika, DO Komet, Pionir iz Novega mesta, Domu počitka, samostojnemu obrtniku Iliji Rajakoviću in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: mož Jože, hčerka Ivanka, Marija in sin Tone z družinami, Jože z Višnjo, Olga, Boris, Andrej, sestra Angela z družino ter ostalo sorodstvo

Našim ljudem posvetil
si svoje delo,
zato spomin nate v
srcih svojih bo imelo.
Še posebej kot čebelar,
cenjen kot krajan
in gasilski veteran.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta, deda in pradeda

MAKSA KURENTA st.

iz Šentruperta

se zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu zadnjič obiskalu na njegovem domu in ga v tako velikem številu pospremili na poti slovesa. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem IMV, Kolinske, ABC, VPT, GP Tržič Mercator Semenarne in ostalim, ki so se v tako velikem številu poslovili od njega. Iskrena hvala gasilcem, čebelarjem, upokojencem, krajevni skupnosti za udeležbo in organizacijo pogreba. Hvala govornikom Strmoletu, Bizjaku, Ravnikarju in Županu za besede slovesa, pevcem za zapete pesmi in duhovniku za opravljeni obred. Prisrčna hvala vsem, ki ste pokojnemu darovali cvetje in ga pospremili na zadnji poti.

Otroci: Majda, Mili in Florjan, Niko, Geli, Janez, Peter, Maks, Tonca in Ciril z družinami, sestra Tončka in ostalo sorodstvo

Ljubil si cvetje,
ljubil si dom
in v tihem pomladnem večeru
odšel si v večni dom.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega dragega in skrbnega moža, očka, sina in brata

LOJZETA ROZMANA

z Ragovske 14, Novo mesto

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sodelavcem, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v teh žalostnih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojniku darovali cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala Pionirju—TOZD MKI, Labodu, sostanovalcem Ragovske, šolama, krajevni skupnosti Majde Šilc in govornikom za poslovilne besede, dekanu pa za opravljeni obred. Zahvalo smo dolžni tudi sosedovima Ivanu in Tončki ter teti Mikčevi in Golobovim.

Žalujoči: vsi njegovi

Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 47. letu mnogo prezgodaj za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, hčerka, sestra in teta

EMA GRUBAR

rojena OSTERMAN

iz Trške gore

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojni podarili cvetje, jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli iskreno sožalje. Posebej se zahvaljujemo internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto. Prisrčna hvala DO Ljubljanskih mlekarn Trška gora, Iskri TNN Bršljin in stanovalcem bloka Slavka Gruma Novo mesto, govorniku za poslovilne besede in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: mož Stane, hčerka Stanka, sin Martin z družino, oče, brat Martin z družino, sestra Majda z možem in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

29. marca 1985 je v 82. letu dotrpela in nas zapustila naša draga mama, stara mama in nona

KATARINA STEPAN

Oreharjeva teta, roj. KRŠTINC

odposlanka kočevskega zbora odposlancev
iz Ravnac 1 pri Suhorju

Iskreno se zahvaljujemo vaškim ženam, sosedom, znancem, prijateljem in sorodnikom za vso pomoč, izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti, še posebej pa Mariji Petric in Francu Vrviščarju, predsedniku občinskega odbora ZB Metlika, za tople poslovilne besede ter Jožetu Žlogarju za organizacijo pogreba. Naša iskrena zahvala sestrični Rezki Staniša, ki je pokojni vedno nesebično stala ob strani.

Žalujoča hčerka Micka z družino in vnučki, v Argentini pa Elba in Lili ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

vsem, ki ste se tiho poslovili od našega dragega

IVANA SAJETA,

mu v življenju in med boleznijo kakorkoli pomagali ter poklonili cvetje v njegov spomin.

VSI NJEGOVI

Novo mesto, 25. aprila 1985

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga, skrbna mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA NOSE

iz Rumanje vasi 24

Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrazili sožalje ter darovali vence in cvetje. Iskrena hvala g. župniku, cerkvenim pevcem iz Vavte vasi, tov. Marici za poslovilne besede ter družini Drobnič za izkazano pomoč. Vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti, lepa hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustila

LJUDMILA LJUBI

iz Loške vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Hvala župniku za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

7. maja so minila tri žalostna leta, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi mož in oče

MATIJA ADLEŠIČ

iz Vrhovcev 10

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Umrla je naša mama

FRANČIŠKA JAKŠE

Jurka vas 23, Straža

Zahvaljujemo se sodedom, ki so v težkih trenutkih priskočili na pomoč, tet kolektivu TOZD Žaga Straža za podarjene vence in denarno pomoč. Hvala tudi župniku za tolažilne besede in lepi obred.
Še enkrat vsem skupaj iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Kakor je tiho živel, tako tiho je odšel naš nadvse dragi mož, ate, dedek, brat in stric

MATIJA BAHOR

borec NOB, Golek 3

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, z nami žalovali in pokojnega spremili na prezgodnji zadnji poti.

Vsi njegovi

Golek, Dragatuš, Maryland, Laško

Na grobu tvojem
cvetje klije,
prezgodaj tebe zemlja krije.

V SPOMIN

11. maja bo minilo dve žalostni leti, odkar si nas zapustil, dobri mož, oče, sin, brat in stric

BOŽIDAR PIVEC

Kašča, n. h., Semič

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in obiskujete njegov zadnji dom.

VSI NJEGOVI

Portret tega tedna

ZDENKA SENIČAR

Večkrat je med ljudmi slišati, da današnjo mladino zanima le pohajkovanje, da je zlepa ne dobiš drugam kot v disco. Zdenka Seničar je živ dokaz, da gre pri takem besedičenju za posploševanje, pretiravanje in natolcevanje. Komaj petindvajset let je stara, je višja medicinska sestra na kirurškem oddelku novomeške bolnice, pred prvomajskimi prazniki pa je dobila občinsko priznanje OF za družbenopolitično delo. Tudi to je redkost ne le na Dolenjskem, ampak celo v Sloveniji, saj so med dobitniki tovrstnih občinskih priznanj večinoma le ljudje Abrahamovih let ali še starejši.

Vendar Zdenka ni nič drugačna, kot so ostala mlada dekleta. »Rada pojem in plešem, rada sem v družbi, rada potujem in hodim v hribe, ne vidim pa v tem edinega smisla življenja. Ločim med razvedrilom in dolžnostmi.«

Z družbenopolitičnim delom se je Seničarjeva Zdenka začela baviti v osnovnošolskih klopeh. »Ko smo v Bršljinu dobili novo šolo, so nas učitelji znali navdušiti za razne krožke in zunajšolske dejavnosti. Jaz sem začela pisati za šolsko glasilo, delala sem v likovnem krožku in v pionirskem odredu. Prvi uspehi pa doraščajočemu otroku dajo korajžo. Na medicinski šoli smo se ukvarjale največ z literarno in recitatorsko dejavnostjo, začele pa so se tudi brigade. Vsako poletje sem bila na mladinskem prostovoljnem delu. Vsega skupaj sem bila v enajstih brigadah. Najprej kot brigadirka z novomeško mladino, potem večkrat kot mentorica pionirskih brigad, nazadnje pa kot namestnica komandanta za družbene dejavnosti na zvezni akciji Suha krajina 82.«

O brigadirskem življenju ve Zdenka povedati mnogo lepega, četudi ne taji, da vselej ne gre tako, kot si vodstvo zamišlja. »Življenje na mladinskih akcijah ni toliko odvisno od denarja, ki je na razpolago, kot od domiselnosti samih brigadirjev. V tem je tudi največja razlika med brigadami v Sloveniji in drugod.

Pri nas so zvezne akcije vselej na izrazito nerazvitih področjih, zato brigadir dobi občutek, da je nekaj koristil in ljudem pomagal k lepšemu življenju. Drugod po Jugoslaviji je brigadirski standard višji, ni pa tako pristnih odnosov. V brigadi se navadiš hitro reagirati, dobiš čut za dolžnost in odgovornost, navadiš se živeti v skupini in spoznaš, da ne smeš in ne moreš misliti le nase in na svoje želje«.

Zdenka je navzlic naporni službi aktivna v vodstvu občinske mladinske organizacije, kjer je do lani dva mandata vodila mladinsko prostovoljno delo. Je predstavnica mladih v družbenopolitičnem zboru občine in članica skupine delegatov za republiško skupščino. Aktivna pa je tudi v krajevni skupnosti Bučna vas in poje v Krkinem zboru.

»Sem res bolj malo doma, ampak življenje, ki sem si ga izbrala, mi je všeč. Da bi hodila le v službo in domov, pa kdaj pa kdaj v kakšen lokal, to ni moj stil življenja. Kako naj mladi s svojimi zamislimi prodiramo, ne da bi izkoristili priložnosti, da smo v središču dogajanj v družbi?«

RIA BAČER

Steklo le 40 hektolitrov vina

Vreme pokvarilo »premiero« tedna dolenjskega cvička na prostem

NOVO MESTO — Težko je reči, da je letošnji 13. teden cvička uspel, kajti organizatorjem jo je vreme pošteno zagodlo. Zanesljivo pa je moč trditi, da je dobil kulturnejše obeležje, pa četudi prirediteljema, Dolenjski turistični zvezi in Društvu vinogradnikov Dolenjske, prav zaradi nevšečnosti z vremenom ni uspelo spraviti pod streho vseh napovedanih prireditev.

Teden cvička, ki je letos prvič potekal na prostem, je prinesel vrsto spoznanj, tudi takih, ki jih bo organizator v prihodnje moral upoštevati. Dejstvo je, da datum prireditve letos ni bil primerno izbran in bi ga kazalo pomakniti še za kak mesec naprej, prav tako bo v bodoče potrebno zagotoviti več pokritega prostora, ne nazadnje pa še popestriti in obogatiti dogajanje na Glavnem trgu, pravzaprav so bili letos zasebni gostinci tisti, ki so tudi ob deževnem vremenu dajali vzdušje prireditvi.

Seveda pa ne gre, da ob tednu cvička ne pogledamo še statistike, resda neuradne. V primerjavi z dogajanji v športni dvorani so bila ta na Glavnem trgu naravnost vzorna. Po grlih je steklo nekajkrat manj vina, po grobih izračunih vsega 4 tisoč litrov, miličniki pa so imeli v vseh štirih dneh opravka z vsega dvema izgrednikoma. In število obiskovalcev? Prvi večer, ko je bilo vreme najlepše, so jih našteli okoli 2 tisoč, približno toliko jih je bilo tudi v soboto, medtem ko so v petek in nedeljo dopoldne na Glavnem trgu vzdržali le najvztrajnejši. Vse to je vzrok, da lahko še pred dokončnim obračunom letošnjega tedna cvička zapišemo, da je prireditev organizatorjem prinesla izgubo, saj je nemogoče, da bi s takšnim obiskom krili vse stroške. Teh pa ni bilo malo. Seveda to ne more in ne sme biti znak, da bi kdo vrgel puško v koruzo. Prvi dan je dovolj nazorno pokazal, da so Novomeščani novost dobro sprejeli, na organizatorjih pa je, da do 14. tedna dolenjskega cvička odpravijo slabosti, predvsem pa, da prireditvi, ki poteka na prostem, zagotovijo primernejši datum.

B. BUDJA

Rušenje ne pride v poštev

Grajska kapela v Lanšprežu je čudovit primer baročnega stavbarstva — Obnova v srednjeročni plan

LANŠPREŽ — Usoda po vojni ni bila naklonjena dolenjskim gradovom. Kar 40 jih je bilo tako ali drugače porušenih. Mednje bi lahko prišteli tudi Lanšprež, kjer je ostala zdaj samo še baročna cerkvica, v kateri je pokopan Peter Pavel Glavar.

Poskusi Čebelarskega društva Mirna — Šentrupert in pred kratkim umrlega staroste dolenjskih čebelarjev Maksa Kurenta, da bi grajsko kapelo vsaj pokrili, če že ne drugače zaščitili pred propadanjem, so se izjalovili. Na srečo se je za kapelo zavzel Zavod za zaščito naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta. A kaj več kot to tudi zavod ne zmore, saj mora spričo vse prej kot ugodnih časov večkrat popustiti pod pezo denarne stiske ali celo drugačnih pritiskov. Zato direktorju zavoda Jovu Grobovšku ni preostalo nič drugega, kakor da skliče vse prizadete na kraju samem.

Očitno škofijski ordinariat iz Ljubljane ni več zainteresiran za kapelo, zato pa so prišli vsi drugi, ki so bili vabljeni. Dr. Ivan Komelj z republiškega zavoda, prof. Jože Sever od Slavističnega društva, predstavniki novomeškega Zavoda za varstvo dediščine, predstavnika Zveze čebelarskih družin Slovenije, predstavnik KPD Dob, kulturne skupnosti Trebnje in krajevne skupnosti Mirna. Jovo Grobovšek je pojasnil dosedanja prizadevanja, da bi kapelo obnovili, dr. Ivan Komelj pa je povedal nekaj več o Lanšprežu. Dejal je, da gre v tem primeru za čudovit primerek baročne cerkvice, pravzaprav biser baročnega stavbarstva. Cerkev je bila nekdaj lepo vkomponirana v grajska poslopja, ki so bila zgrajena v 17. stoletju. Lanšprež kot celota, to je kapela, nekaj ostankov grajskih gospodarskih poslopij, kozolec in sploh vsa planjava, pa delujejo kot izjemno lep in harmoničen ambient.

Seveda bi bilo velika škoda tega objekta, zato so vsi prisotni sklenili, da tako imenovana tretja varianta — to je rušenje cerkvice — sploh ne pride v poštev. Zavzeli so se, da je treba cerkvico obnoviti, saj njen pomen presega lokalne okvire. Ne nazadnje k njenemu pomenu prispeva tudi ime Petra Pavla Glavarja, čigar delež v prosvetljevanju slovenskega ljudstva sploh še ni pošteno izmerjen. Prav zato bo potrebno obnovo kapele hkrati z restavracijo šentruperške cerkve zapisati v srednjeročne načrte Slovenije kot prednostni nalogi.

J. SIMČIČ

BO ŠE DOSTI ČASA ZA OBNOVO? — Grajska kapela na Lanšprežu je že precej načeta in vprašanje je, koliko časa bo še kljubovala vremenskim neprilikam.

FLORJANSKA ENO NOČ KOT V RIU

Na prvomajski prireditvi na predvečer 1. maja sodeluje dobesedno vsa Florjanska ulica. V sami organizaciji ima kot v dobro utečenem stroju svoje natančno mesto najmanj 60 ljudi. Tokrat so za dobro razpoloženje povabili samega Lojzeta Slaka, ki jih ni razočaral. Vritmu Lojzetovih viž je valovila vsa ulica, tja do druge ure zjutraj. Najprej so seveda vrli Florjančani izvedli lep kulturni program, kajpak tudi na ulici, zatem pa so bile tradicionalne zabavne igre. Vrv so vlekle tudi ženske. Prehodni pokal je po zagrizenem boju ostal Florjančanom. Nadvse zabavno je bilo tudi pri dirki s samokolnicami. Največ spretnosti so pokazali Ločani.

Florjančani bodo izkupiček namenili za gradnjo igrišča.

A. Ž.

Marjanca Mihelčič

V šolo s strahom pred medvedom

Marjanca je edina šolarka iz Selc

SELCE PRI ŠPEHARJIH — Otroci iz mest in večjih vasi, ki imajo na dvorišču vedno dovolj vrstnikov za igro, si težko predstavljajo, da so tudi kraji, kjer živi en sam otrok. Takšna vas so Selce pri Špeharjih ob Kolpi, vas, kjer je nekdaj živelo veliko ljudi, o čemer pričajo številne, danes prazne hiše. Sedaj sta naseljeni le še dve. V eni živijo starejši ljudje, v drugi pa mlada družina Mihelčičevih. Mihelčičeva Marjanca, ki obiskuje 4. razred viniške osnovne šole, pa je najmlajša prebivalka tega zaselka.

Marjanca je pretekla leta hodila v šolo skupaj s sestro, ko pa je ta lani končala osnovno šolo, je morala na dobre 3 kilometre dolgo pot do avtobusne postaje v Daljnih njivah sama. »Spomladi in jeseni še nekako gre, huje pa je pozimi, ko je še trda tema, ko odrinem od doma. Gaz je na srečo že narejena, kajti oče, ki hodi na delo v črnomaljski Belt, mora od doma že kmalu po četrti uri zjutraj. Strah pa me je medvedov. Zato grem po prijateljico v sosednjo vas, da greva skupaj v šolo, v nižjih razredih pa naju je s sestro večkrat mama odpeljala do avtobusne postaje s traktorjem in naju prišla tudi iskat,« pripoveduje Marjanca, ki je danes pogumno dekletce in sploh ni moč opaziti, da je doraščala brez družbe sovrstnikov, tako dobro se je vživela v okolje viniške osnovne šole.

Nekdaj so iz njene vasi ljudje množično odhajali za boljšim kosom kruha. Bo tudi Marjanca, ko odraste, zapustila dom? O tem četrtošolka še ne razmišlja.

B. M.

Torba je prehitela lastnico

O prijetnem presenečenju, ki ga je pripravil rateški gostilničar Tone Vovko

RATEŽ — »Sem članica folklorne skupine »France Marolt« in prejšnjo nedeljo, kot se morda še spominjate, smo bili vaši gostje. Rada bi vam povedala, da smo se po tem obisku še veliko pogovarjali o vas, ne le zaradi hitre postrežbe, dobre hrane in solidnih cen, pač pa tudi zaradi prijetnih presenečenj, ki ste nam jih pripravili... Skoraj nismo mogli verjeti svojim očem, ko smo vas po nekaj kilometrih vožnje proti Ljubljani zagledali, kako ob robu ceste mahate z mojo, pri vas pozabljeno torbo. Za večino zveni to le kot lepa pravljica, a mi smo jo resnično doživeli. Iskrena hvala!«

Približno takšne vsebine je bilo pismo, ki ga je pred dnevi prejel rateški gostilničar Tone Vovko. V vrsti neljubih presenečenj, ki nam jih večkrat pripravijo naši gostinci, še posebej, ko gre za razne inšpekcijske preglede, so takšni dogodki res vredni nekaj več besed. V Vovkovi gostilni na Ratežu so se namreč ustavili člani ljubljanske folklorne skupine »France Marolt«, po njihovem odhodu pa je gostilničar opazil, da je ena od gostij pozabila v lokalu svojo torbo. Urno jo je pograbil, sedel v avto, odbrzel za avtobusom, ga prehitel in na najbližjem parkirišču presenečenim potnikom pomahal s pozabljeno torbo. Razumljivo, da začudenju in navdušenju nad takšno gostilničarjevo potezo ni bilo konca.

B. B.

Anton stopa v stotretje leto

Še vedno živahni in iskrivi Anton Šneberger iz Grglja ob Kolpi bo 15. maja star 102 leti — Njegov spomin — stoletna priča življenja ob Kolpi

GRGELJ — »Živim zadovoljno, pa gre,« je povedal 102 leti stari Anton Šneberger iz Grglja ob Kolpi, ki smo ga obiskali malo pred njegovim 102. rojstnim dnevom.

Še vedno je živahen. »Vsako jutro, ko se zbudim, malo potelovadim na postelji ali ob njej. Razgibavam predvsem roke in noge. Prav mi pridejo vaje, ki sem se jih navadil še kot avstroogrski vojak.« Tudi na sprehod krene. Pravi, da naredi kakih 200 korakov navzgor od hiše ali navzdol. »Rad gledam, ko cvete drevje, pa tudi jeseni, ko zori sadje. Včasih so bila polja vsa obdelana, danes pa raste na njih trava, ki jo sin kosi, ponekod pa zarašča že grmovje.«

Kot smo že zapisali, ima oče 102 leti, sin 75, snaha pa prav toliko, se pravi skupaj natančno 252 let. Čeprav so še vsi pri dobrem zdravju in živahni, kmetovanje kljub temu hira. So edini prebivalci zaselka Grgelj, kjer je bilo nekdaj mnogo bolj živahno. Pri Šnebergerjevih so čevljarili, pa tudi v njihovem mlinu je bilo še dovolj dela. Danes je tu in v okolici bolj tiho. Čevlje kupujejo vsi v mestu. Jez je razdrt in v mlinu že 15 let meljejo le še zase.

»Snaha Katarina mi kuha in sploh lepo skrbi zame,« jo pohvali oče, ki je za zajtrk pospravil hrenovko. Še vedno je vse od kraja, kar je pač na kmetih na mizi. Marsikateri zdravnik bi se zgrozil, če bi vedel, da pospravi celo prekajeno svinino in zvrne kupico ali dve vina. »Pil sem rad, tudi ko sem bil mlad. Največ pivo, pa tudi vino. Najraje sem imel sladko vino. Pijan pa nisem bil skoraj nikoli.« Tudi kadil ni. Pravzaprav je kadil, ko je bil mlad, in to cigare viržinke. Pa mu ni prijalo. Vlekel je le zato, ker je bilo, kot pravi, to takrat »nobel«.

Kmetovanje pri Šnebergerjevih nazaduje. Vzrok za to je tudi divjad. Predvsem prihajajo sem jeleni in uničujejo polja. Tudi ograjo so podrli in prav tisti dan so jo popravljali. To se dogaja zato, ker psa, ki so ga imeli še lani, ni več. Izginil je. »Dober pes je bil,« pravi oče. »Če bi mi krava crknila, ne bi bil tako žalosten.«. Oče Anton je povedal še marsikaj, a prihranimo kaj za 103-letnico.

J. PRIMC

TUDI NAŠE ČESTITKE V IMENU BRALCEV — Anton Šneberger iz Grglja bo slavil 15. maja 102. rojstni dan.

»U ŠKRIPCU« NA LOKI

NOVO MESTO — Glasbena zadruga iz Novega mesta pripravlja za petek, 10. maja — če le ne bo dežja — v večernih urah na vrtu gostišča na Loki otvoritev niza glasbenih prireditev pod nazivom »Večeri na Loki«. Za začetek koncertne sezone so povabili v goste muzikante iz Beograda — ansambel »U škripcu«, ki sodi med najbolj znane jugoslovanske pop/rock skupine. Pred beograjskimi glasbeniki se bo občinstvu predstavila še domača skupina Pandan. Pričetek bo ob 19. uri. (dv)

BB SHOP NA NOVI ROCK

METLIKA — Šankersko zafrkantski metliški ansambel BB shop se bo predstavil širši slovenski javnosti na letošnjem novem rocku v Ljubljani. Ansambel se je prebil med nastopajoče v zelo hudi konkurenci, zato so člani BB shopa dobesedno šokirani in domala vsak dan vadijo do popolne telesne in duševne izčrpanosti. Novica o udeležbi na novem rocku je botrovala tudi odpovedi njihovega nastopa na Vinski vigredi.

RAZSTAVA UMETNE OBRTI

RADOMLJE — Zveza obrtnih združenj Slovenije je v Galeriji Janez Repanšek v Radomljah pripravila razstavo slovenske umetne obrti, na kateri razstavlja izdelke iz stekla, keramike, usnja, čipk, zlata, kovaške, svečarske in tkalske izdelke okoli 40 priznanih slovenskih mojstrov obrti.

SPET ANSAMBLI V SEVNICI

SEVNICA — Medobčinski svet kulturnih organizacij Posavja s sedežem v tem mestu in taborniški odred »Treh smrek« prirejata tokrat že peto majsko srečanje rockpop in, skratka, zabavnih ansamblov. Prireditev bo tudi letos pri taborniškem domu 24. in 25. maja. Rok za prijave je sicer že včeraj potekel. Obvestila o prireditvi daje tajnik ZKO Maks Zupanc na telefonsko številko 068 81-455.

SNEG PREMAGAL MOTORISTE — Avto-moto društvo Bela krajina je doslej že enajstkrat uspešno pripravilo prvomajski motokros, letošnjega, dvanajstega zapovrstjo, pa so morali zaradi neurja in snega prekiniti, potem ko so tekmovalci za državno prvenstvo že končali prvo vožnjo. Motoristi iz Italije, Avstrije in Jugoslavije, ki so se s 125-kubičnimi motorji potegovali za pokal Alpe-Adria, pa so morali končati tik pred koncem prve vožnje. Ne le 10 tekmovalcev za državno prvenstvo in 31 za mednarodni pokal, tudi okrog tisoč gledalcev je moralo v nedeljo, 28. aprila, razočarano zapustiti Brezje. Motokros za državno prvenstvo so, kljub temu da bi morali motoristi odvoziti še eno vožnjo, priznali. Zmagal je Andrej Gošnik (Slovenija avto), 2. Dragan Vrtovec (Nova Gorica), 3. Uroš Rus (Slovenija avto). Razveljavljene tekme za pokal Alpe-Adria, kjer so vozili tudi člani AMD Bela krajina Aljoša Satošek, Jože Potočnik in Jože Ivanušič, pa zaradi prevelikih stroškov ne bodo več ponavljali. (Foto: M. Bezek)

kozerija

ŠTEVEC SO PELJALI Z LETALOM

Za zgodbo, ki jo boste prebrali, bi težko trdil, da je humoristična, četudi se bo kdo nasmehnil ob njej. Tovariš Sezedelejevič, ki drži roko nad tiskom, bo sicer pripomnil, da je senzacionalistična, da tira ljudi v slabo voljo in da ni v prid našemu socialističnemu ustroju. Takšnih prispevkov pa, razumljivo, ne bi smelo biti v naših časopisih in revijah, saj nas dovolj blatijo v tujini. In tudi sicer je situacija dovolj zagovedna in nikakor ne potrebuje zbadanj te in podobne vrste...

V čem je štos? V letošnjem hudem mrazu, ki je prispeval k temu, da je šel k vragu moj vodni merilec. Počila je šipa. Ostal sem brez vode, umival sem se pri sosedih, zato ni nič nenavadnega, če sem preklel zimo, staro gradnjo in če sem bil nasploh nejevoljen. Števec sem odnesel v Hitrograd.

»Ne bo tako kmalu. Niste edini, še blizu štiristo jih je,« mi je pojasnil neobriti delavec.

»Ko bo, bo,« sem bleknil, da nisem molčal.

Po mesecu dni so namestili števec, kjer je stal prej. Zavriskal sem od veselja, kajti zdaj sem prvič v življenju ugotovil, kako beden, reven in bedast je človek brez vode.

Evforično navdušenje je splahnelo, ko sem prejel račun. Za material sem plačal dvesto petdeset dinarjev, za delo tisoč dvesto štirideset, za prevoz pa, reci in piši, sto en dinar. Navajen vsakršnih guljenj sem odšel na pošto plačat izstavljeni račun, kajti lahko bi se zgodilo, da bi se kdo primajal v bajto in mi brez besed zaprl vodo, če bi pri plačilu zamudil le sekundo. Tako se mi je zgodilo že z elektriko, in kogar je kača pičila, se boji zvite vrvi...

Oko mi je zastalo pri plačilu za prevoz. Moj števec so še z drugimi štiristotimi odpeljali v popravilo v Belo mesto, ki je oddaljeno od mesta mojega bivanja natanko 30 kilometrov. Za prevoz so torej pokasirali štirideset tisočakov.

V svojih skisanih in utrujenih možganih sklepam, da so peljali moj vodni merilec v Belo mesto z letalom, upam si celo trditi, da s posebnim. To ne bi bilo v naših razvadah nič posebnega ali morda »šokantnega«.

TONI GAŠPERIČ